

Budapest

Titl.

Magyar Nemzeti Muzeum

T. p.

Magyar Nemzeti Ujság

15. évfolyam

Noviszád, 1934 december 23, vasárnap

300. szám

Az új miniszterek hivatalban

Jevtics kormányalakításának hatása belöldön és külföldön

Az új kormány tagjai, akik pénteken este fél 7 órakor tették le a hivatali esküt, még pénteken az esti órákban átvették a miniszteriumok vezetését elődeiktől. A távozó miniszterek mind elbuesztak a miniszteriumok tisztviselőitől és megköszönték munkásságukat. A hivatalba lépő új minisztereket mindenhol a rangban legmagasabb

tisztviselő üdvözölte. Egyedül dr. Csirics Sztevan közoktatásügyi miniszter nem vette át még pénteken este hivatala vezetését, hanem csak tegnap délután jelent meg a miniszteriumban, ahol Kovacevics Gyoka segédminiszter üdvözölte és átadta a hivatalát.

A kormányválság megoldása után

Kormányválság még nem érdekelte annyira a közvéleményt, mint a mostan elmult. Az egész közvélemény feszült érdeklődéssel kísérte Jevtics kibontakozási tárgyalásait.

Jevtics Bogolyub kormányelnök újságírók előtt tett nyilatkozatában kijelentette, hogy részletes programját a szkupstina előtt tett kormánynyilatkozatban ismerteti.

A külföldi sajtó nagy meglepéssel fogadta a Jevtics kormány megalakulását,

a londoni The Times különösen dr. Sztojadinovic Milan pénzügyministerségét tartja fontosnak. A Pester Lloyd azt írja, hogy nagy különbség van a régi és a mostani kormány között. A lap kiemeli, hogy a volt Uzunovic kormány tagjai közül csak hárman kaptak tárcát Jevtics kormányában, míg a többi miniszter mind új személy.

A párisi Jour azt azt írja, hogy Jevtics barátja Franciaországnak és híve a Duna völgye, Balkán és az Adriai tengernek.

glában és Franciaországban végezte. 1914-ben a pénzügyminiszterium szolgálatába lépett és 1919-ben mint vezérigazgató hagyta el az állami szolgálatot. 1920-tól 1922-ig tanár volt és ugyanakkor a beogradi egyetem pénzügytan tanárává választotta. Először Pasics Nikola kormányában 1922 decemberében vette át a pénzügyi tárca vezetését és 1924 júliusában mondott le. Másodszor ugyancsak Pasics kormányában volt pénzügyminiszter 1924 októberétől 1926 áprilisáig. Mint pénzügyminiszter nagy érdemeket szerzett a dinár stabilizációja körül, 1925 augusztusában és a dinár értékének megállapításában, amikor az arany dinár értékét 11 papirdinárban szabta meg.

Politikailag Sztojadinovic a volt radikális párthoz tartozott. A legutóbbi jogász kongresszuson a jogász egyeslet elnökévé választották.

Dr. Kojics Dragutin

igazságügyminiszter

1885 október 20-án született a gruzsani járásban levő Zakuti községben. Főiskolai tanulmányait Beogradban és Párisban végezte. Először a Kragujeváci kerületben választották meg képviselővé 1923-ban radikális programmal. Az 1931. november 8-i választáson a gruzsani járás választotta meg képviselővé. Először 1923 július 31-én vállalt tárcát Pasics Nikola választási kormányában, azóta többször is állott különböző tárcák élén.

Dr. Popovics Svetislav

erdő és bányaugyi miniszter

1882-ben született Zemunban. A gimnáziumot Noviszádon, jogi tanulmányait Bésben végezte, utána ügyvédi és közjegyzői gyakorlatot folytatott. A zagrebi szaborba a szerb-horvát koalíció programjával választották be először 1912-ben, a világháború után a demokrata egység tagjai közé lépett, utána állandóan tagja volt a szkupstinának.

Popovics Velimir

belügyminiszter

1886-ban született a temnisi járásban levő Potosac községben, jogi tanulmányait befejezése után először a londoni követség titkára volt. Először 1923-ban választották meg képviselővé radikális programmal. Vuksicevics 1927 évi választási kormányában tárcanélküli miniszter volt.

Dr. Marusics Drago

szociálpolitikai miniszter

1884 december 10-én született Gorican. A háború alatt dobrovolyac volt, a fegyverszünet után tagja volt a jugoszláv békedelegációknak, később a jóvátételi bizottság titkára lett, majd Lyubijanában folytatott ügyvédi gyakorlatot és 1930 december 4-én drávai bánnak nevezték ki.

A Jevtics kormány tagjai

Az új miniszterek életrajza

Jevtics Bogolyub, az új miniszterelnök

1886 december 24-én született Kragujevácon. Középiskoláit szülővárosában a jogi fakultást Beogradban végezte, ahol 1909-ben diplomált. Ezután Berlinbe ment, ahol a kereskedelmi főiskolán nyert oklevelet 1911-ben. A balkáni háborúk befejeztével Zürichbe utazott és az ottani egyetemen gazdaságpolitikai tanulmányokat folytatott. Itt érte a világháború kitörése. Azonnal hazament és Szkoplyében a diákszázadba kérte felvételét. Szkoplyéből egyenesen a frontra ment és az 1914 évi offenzívában már mint őrmester vett részt és mint ilyen harcolt az albániai visszavonulás során is. A Korfu szigetén történt reorganizáció után a szaloniki frontra ment és a Kajmacesalonon vívott harcok során a hadiékítményes fehér sas rendet kapta.

Jevtics Bogolyub 1917-ben lépett diplomáciai szolgálatba. Először a stockholmi szerb követség irnoká lett és azután fokozatosan emelkedett 1922-ig, amikor ideiglenesen kilépett a diplomáciai szolgálatból és újságíró volt, már a következő évben 1922 április 11-én ismét a külügyminiszterium szolgálatába lép és osztályfőnök lett 1922. decemberében a jóvátételi bizottság jugoszláv delegációjának főtitkárává nevezték ki. Tiranai meghatalmazott miniszterre 1926 április 9-én nevezték ki, két évvel később 1928 január 30-án bécsi meghatalmazott miniszter, 1299 január 25 óta udvari miniszter és ugyanazon év február 3-án a külügyminiszter helyettese. Először 1932 július 2-án nevezte ki Boldogult Egyesítő Vitéz Alekszandar király külügyminiszter-

rő és azóta állandóan vezeti Jugoszlávia külügyeit.

Jevtics külpolitikáját állandóan egy cél vezette: Jugoszlávia szövetségeseivel együtt működve, a békét biztosítani és fenntartani. Politikája eddig is nagy eredményekkel járt és biztosítja a további békét is.

Zsvikovics Petar

tábornok, hadügyminiszter

1879 január 23-án született Negotinban. Gimnáziumi tanulmányait Zajecsarban végezte, 1897-ben pedig a katonai akadémiára iratkozott, ahonnan 1899 szeptember 30-án mint lovassági alhadnagy került ki, 1910-ben kapitány, 1915 október 1-én ezredes és 1923 október 21-én divíziós tábornok lett, közben a katonai akadémia felső tanfolyamán is tanított, a balkáni háború alatt lovassdivízió parancsnoka, a világháború alatt pedig lovasezred parancsnoka volt, 1917 január elsején Öfelsége első hadsegédévé nevezte ki és egyúttal a királyi gárda parancsnokává. Ezt a tisztet 1929 január 6-ig töltötte be, amikor miniszterelnök és belügy miniszter lett. Marinkovics Voja kormányalakításáig 1932-ig marad miniszterelnök és belügyminiszter és utána ismét átvette a királyi gárda parancsnokságát. 1934 október 22-én az Uzunovic kormány átszervezése alkalmával átvette a hadügyi tárca vezetését és ezt megtartotta Jevtics mostani kormányában is.

Sztojadinovic Milán

pénzügyminiszter

1888 január 23-án született Csacsakon. Egyetemi tanulmányait Németországban, An-

Dr. Avdo Haszabegovics

tárca nélküli miniszter

a hercegovinai Gacon született 1889-ben, jogi tanulmányait Zagrebben és Bécsben végezte. A háború alatt dobrovolyác volt, a háború után újságíró volt, majd közigazgatási pályára lépett, főispán lett, Zsivkovic Petar választási kormányában tárca nélküli miniszter volt.

Dr. Vrbancs Milán

kereskedelmi miniszter

1880-ban született Zagrebben, 1905-től pedig 1918-ig a bécsi külügyminisztérium szolgálatában állott, utána a zagrebi tőzsde főtitkára, majd a zagrebi kereskedelmi kamara elnöke lett. 1933 óta a szenátus tagja.

Vujics Dimitrije

közlekedésügyi miniszter

1890-ben született Ivanyicán, Iskolait Beogradban végezte, utána először Franciaországban, később pedig itthon szolgált a vasutaknál.

Dr. Csirics Sztevan

közoktatásügyi miniszter

Szremszki Karlovcin született, a gimnáziumot Noviszádon, a filozófiai fakultást Bécsben végezte. Szremszki Karlovcin 1931-ben képviselőjévé választotta.

Dr. Kozsuly Márko

építésügyi miniszter

1887-ben született a tenger melléki Biograd melletti Razsanycán, 1931-ben választották meg sibeniki képviselővé, előzőleg Sibenik polgármestere volt.

Dr. Auer Lyudevít

testnevelési miniszter

1892 augusztus 8-án született a krizeváci járásban levő Szveti Iván Zsibon tanulmányait Zagrebben, Bécsben, Párisban, Moszkvában és Prágában folytatta. A sziszlaki kerület 1913-ban választotta meg képviselőjének

Dr. Janovic Dragutin

földművelési miniszter

beogradi ügyvéd és egyetemi tanár 1888-ban született Ubon. A szerb szövetkezeti mozgalomnak egy kimagasló egyénisége és most is elnöke a szövetkezetek szövetségének.

Jevtics miniszterelnök hivatalban

Jevtics Bogolyub miniszterelnök tegnap egész nap a miniszterelnökségi palotában levő dolgozószobájában volt. Dél előtt Nagiar franciakövetet és dr. Kojics igazságügyminisztert fogadta kihallgatáson.

A miniszterelnök tegnap levelet intézett Tomasics szenátusi és Kumanudi szkupsti

na elnökhöz, amelyben bejelentette az új kormány megalakulását.

Jevtics Bogolyub miniszterelnök tegnap délután öt órára minisztertanácsra hívta össze a kormánytagjait. Ez volt az új kormány első minisztertáncsa.

—o—

A belügyminiszter fogadónapjai

Popovics Velimir belügyminiszter hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton dél előtt 11—1 óra között csak szenátorokat és képviselőket, szerdán és pénteken 11—1 óra között a közönséget fogadja. A belügyi

minisztérium közli, hogy aki kihallgatáson a kar megjelenni a belügyminiszternél, az jelentkezzen előzőleg a kabinetben és ott közlik velük, hogy mely időben fogadja őket a belügyminiszter.

A minisztériumba helyezték át a noviszádi tehnikai iskola igazgatóját

Vujics Dimitrije közlekedésügyi miniszter Ivanovics Andriját, a noviszádi tehnikai középiskola igazgatóját főtanácsosj

minőségben a közlekedésügyi minisztériumhoz helyezte át.

—o—

Élelmiszersikkasztás miatt halálra ítélték öt orosz tisztviselőt

A szovjetsajtó valamennyi belső ellenség kiirtását követeli

Moszkvából jelentik: A külügyi népbiztosság nem hajlandó sem megerősíteni, sem megcáfolni a Zinovjevék letartóztatásáról szóló híreket. Annyi bizonyos, hogy

a szovjetlapok az utóbbi napokban majdnem azonos szövegű vezércikket közöltek,

amelyekben valamennyi belső ellenség irtal-

matlan kiirtását követelték.

Ivanovban az állami áruelosztó központ

5 tisztviselőjét a bíróság halálra, 12 vádlottat tízevi, 2 vádlottat nyolc-évi és 5 vádlottat öt évi kényszer-táborba utalásra ítélt.

Avád szerint a tisztviselők élelmiszereket sikkasztottak.

Merényletet terveztek

Blomberg német hadügyminiszter ellen

Berlinből jelentik: A letartóztatások Németországban tovább tartanak. Három hét óta

az egész birodalom területén nagy akció indult meg, amely az államellenesnek látszó elemek ellen irányul.

A letartóztatottak között számos konzervatív pártállású személy is van, akik monarchista érzelmeikről ismeretesek.

A nemzeti szocialista párt és a rohamosztogok több tagját is őrizetbe vették,

akik ezekkel a konzervatív körökkel kapcsolatot tartottak fenn.

Párisi jelentés szerint a szombat reggeli francia lapok is tömeges németországi letartóztatásokról és egy olyan eseményről számolnak be, amelynek

hátterét sűrű titok fedi. A külföldi diplomáciai testületnek tudomására jutott, hogy

péntekre virradó éjjel már hajnalutamban hirtelen rohamosztog csapat szállította meg a hadügyminisztérium palotáját, átkutatva az épület minden zegét zugát

és pénteken egész nap kettőzött őrség vigyázott a palota előtt. Ezzel kapcsolatban az a hír kelt szárnyra, hogy

merénylet készült Blomberg hadügyminiszter ellen.

amire a Figaro berlini jelentése szerint az adott okot, hogy nőttön nő az elkeseredés a nemzeti szocialista különítmények hatalmaskodása ellen.

—o—



Önagsága megjött, megízlelt sok mindent s természetesen a Mlekita-csokoládé győzött. A Mlekita-tejcsokoládé mézédességével, kitűnő ízével felülmúlhatatlan s ezért is vivta ki magának a csokoládé-királynő nevet.

180 nemzeti szocialistát tartóztattak le Ausztriában

Bécsből jelentik: Linzi jelentések szerint a Felsőausztriában felfedezett nemzeti szocialista toborozással kapcsolatban

180 embert tartóztattak le, köztük 24 olyant, akik vezető szerepet játszottak.

Hir szerint a bécsi postatakarékpénztárban számos tisztviselőt nemzeti szocialista sejtalakítás gyanúja miatt kihallgattak.

Kétezer halottja van a ceyloni maláriajárványnak

Londonból jelentik: Nem hivatalos becslések szerint

a ceyloni maláriajárvány eddig több mint 2000 halálos áldozatot követelt.

A kínin ára nagyon felszökött. Növeli a lakosság szenvedését az árvíz és a hernyójárás, amely egyes vidékeken teljesen elpusztította a termést, úgyhogy az északnyugati tartományokban éhínség pusztít.

Bomba robbant Pireushan

Athénből jelentik: A csütörtökről péntekre virradó éjjel ismeretlen tettes bombát dobott a Venizelos per egyik esküdtjének házára. A bombarobbanás emberéletben nem okozott kárt, de az épületet alaposan megrongálta.

Venizelos ellen mint ismeretes tavaly júniusban merényletet követtek el, s ennek a merényletnek ügyét kellett volna tárgyalnia ma az esküdtszéknek.

Athénban valószínűnek tartják, hogy a bombamerénylet miatt a tárgyalást bizonytalan időre elhalasztják.

Sir John Simon fontos tárgyalásai Párizsban

Párisból jelentik: Sir John Simon angol külügyminiszter, aki a karácsonyi ünnepeket Franciaországban tölti, Párison való átutaztában nagyfontosságú tárgyalásokat folytat majd Flandin miniszterelnökkel és Laval külügyminiszterrel. A lapok értesítése szerint

ezek a tárgyalások lényegesen befolyásolják majd a francia-olasz megbeszéléseket is. Megvitatják ezenkívül Németországnak a Népszövetségbe való esetleges visszatérését is.

Ujabb jelentések szerint az angol külügyminiszter péntek délben érkezik Párisba, ahol másfél napot tölt és tovább utazik a Riviérára.

Hétfőn reggel jelenik meg a Reggeli Ujság karácsonyi száma

A Reggeli Ujság karácsonyi száma rendkívül gazdag tartalommal és könyvnaplással 100 oldalon jelenik meg és csak 3 dinár lesz az ára

Szerkesztőségünk a mai nehéz gazdasági viszonyokat figyelembevéve, olcsó áron gazdag terjedelmű és érdekesítő lapot ad karácsonykor. A rendes hírszolgálati és riportanyagot kívül gondosan szerkesztett melléklet gazdagítja a karácsonyi számot.

„Karácsonyi fény betlehemi pásztortűzek felett” — című vezércikk vezet be az ünnepi számot. Különös figyelmet érdemes Tomán Sándor „A petrovaradini vártemplomban” című rendkívül érdekes történelmi cikke. — Blazsek Ferenc meleg hangon méltatja a karácsonyi ünnepek jelentőségét. Tomán Sándor külpolitikai cikkében Anglia veszélyeztetett keletázsiai uralmáról ír új szempontokból.

A melléklet „Békesség és az emberekhez jóakarát” című cikkel, a karácsonyi a karácsonyi ünnep és a keresztényi szeretet méltatásával kezdődik.

Lucia karácsonyi cikkében sok kedvességgel és a megfigyelések finomságával írja meg a krisztkindli különféleségét gyermekkorunktól kezdve napjainkig.

„Ki mit kap karácsonyra?” címmel finom szatirikus írás ajándékokat küld nagy politikusoknak, színésznőknek, színészeknek írónak és másoknak.

Kende Ferenc „Csodálatos szerelem” c. men Konstantinápolyban lejátszódó érdekesítő elbeszélést írt.

Andrée Dezső „Brigitta” című novellát adja közre. Háborus történet, de megér-

zésben és meglátásban messze felüláll az utóbbi idők minden háborus novelláján.

Blazsek Ferenc „Judás a kisbíró” címen írt ötletes, fordulatokban gazdag elbeszélést.

Szép Ernő: „Uriemberek vagyunk” címmel végtelenül bájos, finom elbeszélést közöl. Ezenkívül Muhi András és Fothy Ernő írtak igen érdekes cikkeket.

Verseket írtak: Török Attila, Tibor György, Erdélyi József.

Külön figyelmet érdemel a gazdag divat melléklet, a rejtvényrovat és a hangulatkel-tő tréfák és viccek.

A „Tündérország”, gyermekeink kedvence lapja, a szokottnál gazdagabb tartalommal jelenik meg és sok szórakozást fog nyújtani apró olvasóinak.

Karácsonyi számunkhoz mellékeljük a Reggeli Ujság 1935 évi kalendáriumát. A rendes naptári részen és a vásári jegyzéken kívül sok rendkívül érdekes olvasnivalót nyújt a naptár is. Az első elbeszélést Börsök Erzsébet írta, „Papusvirág” címmel. Ezenkívül nagyon sok egyéb érdekességet tartalmaz a naptár a világ eseményeiről és furcsaságairól. A nyomdatechnika nagy fejlettségére vall, hogy a Reggeli Ujság mind ezt 3 dinárért nyújtja az olvasóknak. A kalendáriumot minden olvasónk és előfizetőnk megkapja.

A karácsonyi szám holnap, hétfő reggel jelenik meg.

Egy régóta pihenő vulkán elpusztította Honduras paradicsomát

A borzalmas elemi csapásnak sok halottja van

Milanóból jelentik: A Corriere della Sera azt jelenti Tegucigalpából, hogy a december 4-én és 12-én Honduras nyugati részében történt gyengébb földremlések után az Erapieta vulkán, amelyről pedig már régóta azt hitték, hogy kialudt, ismét működésbe lépett.

A hegy hátán hatalmas lávatolyam ömlik végig és 40 óra óta sűrű halmeső esik, amely több kilométeres körzetben elborítja a környéket.

A vulkán kitörését négy óra hosszat tar-

tó erős földalatti moraj előzte meg. A hegy lejtőin 16 új kráter keletkezett.

A lakosság pánikszzerűen menekül a környékről. Le Esperanza és Santa Rosa helységekkel minden összeköttetés megszakadt.

A vulkánujtóttá vidék Honduras legtermékenyebb része.

A szörnyű elemi csapásnak igen sok halálos áldozata van. A kormány messzenemő segítőakciót indított meg.

Elárverezték a sztáribecseji Gerber-sörgyárat

A sörgyárat a zágrebi Szrpszka Banka vette meg közel három és félmillió dinárért

Sztáribecsejről jelentik: A Gerber Nándor-féle sörgyárat, a Dunabánság egyik leg-hatalmasabb sörgyártó ipartelepét a napokban elárverezték. A nagy és modernül berendezett sörgyár évtizedekig kitűnő eredménnyel működött, azonban az utóbbi évek súlyos gazdasági válsága folytán termelése egyre csökkent. Az egyre tornyosodó pénzügyi akadályok miatt

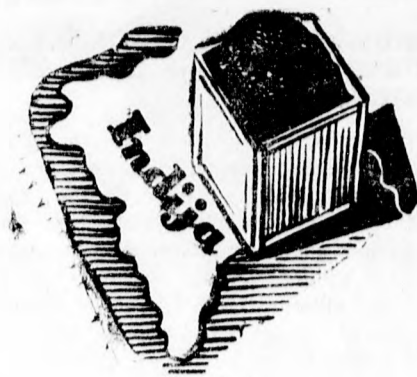
a gyár végül is kénytelen volt be-szüntetni üzemét

és a hitelezők csődöt kértek a cég ellen.

A gyárat és a hozzá tartozó objektumokat végül is csütörtök délután a sztáribecseji járásbírószágon elárverezték.

Az egész csődöt meg kikiáltási ára 5.920.000 dinár volt

és a reflektánsoknak félmillió dinárt kellett letétbe helyezni. Ilyen hatalmas összegű készpénzzel a mai időkben természetesen nagyon kevés vállalkozó rendelkezik és ezért



MEINL-TEA

KÖZVETLEN BEHOZATAL

mindössze csak egy árverező jelentkezett.

Ez az egyetlen árverező a zágrebi Szrpszka bank, a cég főhitelezője volt, amelynek képviselőjében Berics Jován, a zágrebi központ igazgatója és Kovácsévics, a noviszádi fiók cégvezetője jelent meg az árverésen. A bank magát a gyárépületet a be-rendezéssel együtt

3.420.100 dinárért vásárolta meg.

Ez az összeg a gyár mai értékének is csak kicsiny hányadát teszi ki. A bank vette meg

a cég birtokában levő házat és földet is.

Mivel a cég adóssága nagyobb a vételnél, a hitelezők teljes kiegészítése kétséges.

Ezzel az árveréssel a sörgyár kikerült a Gerber család kezéből, amely azt félszázad előtt alapította és fejlesztette messze földön ismert hatalmas iparteleppé.

Elkészültek a periratok a három év előtt vád alá helyezett kikindai gabonakereskedő monsire-perében

A közeljövőben tartják meg a bírósági tárgyalást

Három évvel ezelőtt nagy szenzációt keltett Kikindán az a váratlan hír, hogy Gyomporin Szever a város egyik legnagyobb gabona kereskedője csődönkívüli kényszer-egyezséget kért a bíróságtól azzal az indoklással, hogy az üzleti forgalma rendkívül megesapant és kötelezettségeinek nem tud teljes mértékben eleget tenni. A kikindai Privredna banka, annak idején, elsőhelyű bekebelezést élvezett Gyomporin ingatlanain elvetette a cég csődönkívüli egyezsége iránt beadott kérését és

csődöt kért a cég ellen, amit a bíróság meg is adott és a csődöt elrendelte.

A Privredna banka követelését ily módon meg is kapta, de a sok elégedetlen és kétségbeesett hitelező nem nyugodott bele a dolgok ilyen elintézésébe és elhatározták, hogy Gyomporin ellen bünvádi feljelentést tesznek. A gabonakereskedőt vád alá helyezték, le is tartóztatták, üzleti könyveit lefoglalták.

Később Gyomporint szabadon bocsájtották, de az eljárást tovább folytatták ellene.

Mintegy három év óta tartott már a szakadatlan vizsgálat ebben az ügyben, annak kiderítésére, hogy mennyiben felel meg a kielégítetlen hitelezőknek csalárd bukás címén tett vádjá Gyomporin ellen, amit a bíróság a közeljövőben megtartandó tárgyalása során fog véglegesen megállapítani és ítéletet hozni a monstre perben.

A MEGELEVENEDETT FILMHIRADÓ

Barátságos, de szigorúan szabad stílusú boxmeccs a noviszádi éjszakában

A filmhíradó, ez a mozgók műsora előtt lepergetett néhány száz méteres filmszalag, amely képen és szóban hoz friss jelentéseket a világ eseményeiről, ma már szinte-szinte életszükségletté vált a városi ember számára. De természetesen, mint minden újdonság, a filmhíradó is csak akkor érdekes, ha először látjuk. Annál furcsább az egyik noviszádi mozgó szokása, ahol két műsorhoz ugyanazt a filmhíradót adják, vagyis minden második műsor mellé egyszer már bemutatott szenzációkat mellékelnek.

A pénteken előadott filmdarab előtt is ilyen másodsütetű híradót pergetett a mozgó s emiatt keletkeztek a meglepő bonyodalmak és fordulatok. Először csak annyi történt, hogy a híradó pergetése közben többek között az atlétatermetű noviszádi ügyvéd is hangosan adott kifejezést nemtetszésének.

Mikor azután az előadás befejeződött, a szolgálatos rendőr az ügyvéd mellé lépett és felszólította, hogy menjen vele az igazgató irodájába.

— Csak nem gondolja komolyan? — nézett a rendőrré az ügyvéd. — Ha az igazgató ur beszélni akar velem, keresse fel az irodámat, ha valami baja van velem, pöröljön be. De hogy én menjek öhozzá? Ugyan kérem...

Közben azonban feltűnt az előcsarnokban az igazgató zord alakja is. Az ügyvéd mellé lépett és felelősségre vonta, amiért hangosan jegyezte meg, hogy „a pénzemért nem régi híradót akarok látni”. Rövid, de heves vita kerekedett s közben az ügyvéd meglökte az igazgatót. Ekkor közéjük ugrott egy heves fiatalember s azonnal barátságos öklözésre hívta ki az atlétatermetű ügyvédet.

Az események azután olyan gyorsan peregtek, hogy bátran megszegyenítettek volna még valami merőben új filmhíradót is. Ezért van, hogy utólag nem lehet megállapítani, ki hátrált és ki követte, bizonyos azonban annyi, hogy egyszerre csak mindketten a nyílt utcán vették észre magukat. Ott azután az atlétatermetű ügyvéd szeméről leesett a csipetőszemüveg, de ugyálszik inkább a heves ifjú unhatta el a dolgot, mert csak hat-hét lépés távolságból kiáltozott az ügyvéd felé:

— Biztosan a konkurencia fizette meg, azért járt a szája...

Ekkor váratlan fordulat következett. Felcsattant egy merőben ismeretlen hang:

— Ne keverjenek bele semmiféle konkurenciát. Kikérem magamnak. Inkább adjanak mindig friss híradót...

— Maga hallgasson — figyelmeztették jóindulatúan a konkurenciát, talán nem is egészen ok nélkül védő új embert — mert maga is kaphat valamit.

De nem használt a szép szó. Mert bizony az csak tovább folytatta:

— Mégis csak disznóság, hogy mindent a konkurenciára kennek.

Végre megérkezett a rendőr is. A küzdő és vitatkozó felek köre gyűlt embergyűrű közepére lépett és barátságosan a konkurenciát védő, de a verekedésben merőben ártatlan ur vállára tette kezét:

Mi a baj kérem?

— Verekszenek! — szólt közbe egy tizedik hang.

Erre előkerült a másik rendőr is és mivel időközben a két jeles boxbajnok eltűnt, jobb híján a kétségbeesetten tiltakozó konkurencia-védőt vették gondjaikba...

Mit lehet itt még mondani?

Ha már a filmhíradó unalmas, tiszta szerencse, hogy jólelkű emberek némi pótszenzációról gondoskodnak...

— **Meghülésnél, náthalásnál, torokgyulladásnál, mandulalobnál, fülkatarusnál, valamint idegfájdalmaknál és szaggatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc Józséfi” Keserűvíz nagyon jól tesz, mert a gyomor-bélcsatornát alaposan kitisztítja és desinficiálja, azonkívül pedig megfelelő emésztést biztosít.**

A SZÁRAZ ÉS ZSÍROS

SOA NARANCSKRÉM

táplálja, tisztítja és megóvjá arcborét. Doboza 3, 6, 10 és 15 Din.

A Tunner és Wagner cég 640.000 dinár kártérítést kért Noviszád városától a dunapartí vámraktár előtti partfal építési szerződésének felbontásáért

**A városi kiküldöttek nem fogadták el a követelést — A város felmondja a szerződést és fegyelmi vizsgálatot indít az ügyben
A cég perit a várost**

Noviszád város tanácsa legutóbbi közgyűlésén — mint a Reggeli Újság már jelentette, — elhatározta, hogy eleget tesz a közlekedésügyi minisztérium követelésének és felbontja a Tunner és Wagner céggel a vámraktár előtti partfal építése ügyében megkötött szerződését. A városi előjáróság bizonyosra vette, hogy a szerződés felbontása esetén a cég a várost az elmaradt haszonért és a megkezdett munka ellenértékéért perelni fogja. Miután a város célszerűbbnek tartotta ezt békés uton leszámolni, meghívta a céget, hogy küldje ki megbízottját, akivel a város kiküldöttei tárgyalnának a szerződés felbontása és az esetleges kártérítés fizetése ügyében. A városi tanács közgyűlése ugyanis felhatalmazta az előjáróságot, hogy a kártérítési összeget a városi házipénztárból előlegezze a cégnek és a közben megindított vizsgálat megállapítása alapján

attól követelje ennek az összegnek a visszafizetését, akinek hibájából fel kellett bontani a szerződést.

A városi előjáróság felhívására a Tunner és Wagner cég megnevezte megbízottját, akivel a város kiküldöttei ing. Plavšić Nikola műszaki tanácsos és dr. Aradszki Mita városi főügyész a közlekedésügyi minisztérium épületében megbeszélésre jöttek össze, abból a célból, hogy itt megállapodjanak annak a kártérítési összegnek a nagyságában, amelyet a cég a szerződés felbontása ellenében követel.

A Tunner és Wagner cég 640.000 dinárt követelt, amely összeget a város kiküldöttei azonban tárgyalgásnak tartották és így nem tudtak megállapodni.

A város kiküldöttei az eredménytelen tanácskozásról beszámoltak dr. Borota Branislav városi elnöknek, aki ezután a közgyűlés határozatait fogja végrehajtani, azok jogerőre való emelkedése után. Először felmondja a szerződést és utána megindítja a fegyelmi vizsgálatot a városi műszaki hivatal tisztviselői ellen.

A városi műszaki hivatal tisztviselői már a közgyűlés előtt azzal védekeztek, hogy őket semmiféle felelősség nem terhel a vámraktár és partfal építése körül felemerült hiteltállépésért, mert

a felsőbb hatóságok fogadták el a műszaki hivatal által eredetileg kidolgozott terveket

és azokon olyan lényeges változtatásokat eszközöltek, hogy a nem általuk készített tervekért őket nem lehet felelősségre vonni.

A városi műszaki hivatal felelős tisztviselői ellen indított fegyelmi vizsgálat fogja megállapítani, hogy kit terhel a felelősség azért, mert a városnak fel kellett mondani a szerződést és így tudja meg a város azt is, hogy kitől kell követelni azt a kártérítési összeget, amelynek megfizetésére a bíróság kötelezi.

Vrbászon is rendezték a tisztviselőkérdést

Ujabb tárgyalások a cukorgyárral

Vrbászról jelentik: Novivrbász község-tanácsa esütörtök délután tartott ülésén több fontos határozatot hozott. A községi szabályzatot a báni hivatal törvényes kívánásai alapján úgy dolgozták át, hogy nyolc tisztviselői állás kerül az első kategóriába, a jegyzői fizetésre külön tabellát dolgoztak ki. A tisztviselő állásokra kiminták, hogy a beosztások csak az állásokra és nem a jelenlegi tisztviselőkre vonatkoznak.

A község-tanács elhatározta, hogy az 1932-es évre, melyben Novivrbászon nem volt pótdadó, utólagos költségvetést állítanak fel és

a pótdadó 25 százalékban állapítják meg.

Erre az utólagos költségvetésre azért van szükség, mert a községnek a cukorgyár ellen indított adópóre eldöntéséig nincs fedezete a folyó kiadásokra.

Részletesen foglalkozott a község-tanács a cukorgyárral felmerült adódifferenciák kérdésével is és úgy határozott, hogy egy öttagú bizottságot bíz meg a Schwarz Jenő vezérigazgatóval folytatandó közvetlen tárgyalásokkal. Remélik, hogy a bizottságnak

sikerülni fog a békés megegyezést létrehozni. Több kisebb jelentőségű ügy letárgyalása után Rumpf Pál elnök lezárta az ülést.



Ez a valódi Kolini Cikória

Nem követtek el büncselekményt a Bácsi Takarékpénztár igazgatósági tagjai

Jogosan irtak alá váltót a bank nevében

Pénteken december 21-én tárgyalta dr. Veszelovszky Dezső hármas tanácsa Szirovica István és Tripolszki Béla a Bácsi Takarékpénztár volt igazgatósági tagjainak bűnügyét. Szirovica István 40 éves bácsi ügyvéd és Tripolszki Béla 55 éves volt báni jegyzőt az ügyész azzal vádolta, hogy még 1929 év januárjában Bácsón, mint a Bácsi Takarékpénztár igazgatósági tagjai a bank nevében zsrálták Ton József tovarisevoi gazdálkodó 60 ezer dináros váltóját, amely a Szrpszka Banka szombori fiókjánál fedezetül szolgált Ton tartozásáért. Ezzel a vádirat szerint

idegen személy nevében, annak tudta és beleegyezése nélkül okmányt irtak alá és ezzel a 232 paragrafus ellen vétettek.

Ton József tovarisevoi gazdának ugyan is volt egy 70 ezer dináros tartozása a Szrpszka Banka szombori fiókjánál. A Szrpszka Banka az összeg erejéig megterhelte Ton ingatlanait és pedig első helyen. Közben azonban az így megterhelt földek egy részét eladták. A szombori Szrpszka Banka csak úgy egyezett bele az eladott földek tehermentesítésébe, ha Ton az eladott földek helyett váltót ad. Ekkor Ton elment a két igazgatósági taghoz, akik aztán Ton 60 ezer dináros váltóját zsrálták.

A pénteki főtárgyaláson mindkét vádlott azzal védekezett, hogy nekik az alapszabályok értelmében és a törvényes rendelkezés folytán, mint igazgatósági tagoknak

joguk volt a bank nevében aláírni, miután az alapszabályok értelmében két-két igazgatósági tagnak joga volt érvényesen aláírni váltókat. Az igazgatóságnak ez ellen semmi kifogása nem volt, mert az 1929 évi közgyűlés, amely a mérleget jóváhagyta — ahol ez a váltó is szerepelt — a felmentvényt megadta nekik.

Ezután a bíróság a tanukat hallgatja ki. Elsőnek Légler József volt igazgatósági tagot hallgatják ki. Légler elmondta, hogy csak 1931-ben értesültek a 60 ezer dináros váltóról, amikor is a Szrpszka Banka felszólító levelére az igazgatósági tanács összeült. A vádlottak ekkor vállalták a felelősséget és az ügyet békés úton rendezni akarták. Igaz, hogy a közgyűlés a felmentvényt megadta, de az a mérlegre vonatkozott. Elmondta a tanu, hogy abban az időben a két vádlottnak részvény többségük volt. A négyezer darab részvényből 2300

a vádlottaké volt, vagyis körülbelül 62 százalékka.

Gabriel Pero, Nagy Antal, Vukovics Adám, Gyurkovics Pál egybehangozóan elmondották, hogy a váltóról tudomást csak az igazgatósági gyűlésen szereztek. Gabriel szerint pedig már korábban elhatározták, hogy váltót érvényesen aláírni, csak az igazgatósági tanács hozzájárulásával lehet.

Fin Márton könyvelő szerint

a vádlottak magukra vállalták a váltóval járó kötelezettségeket.

Maresics Ranko a szombori Szrpszka Banka könyvelője elmondta, hogy Ton 60 ezer dináros váltóját zsrálta a takarékpénztár. Tonnak náluk 70 ezer dináros, a Bácsi Takarékpénztárnál 30 ezer dináros tartozása volt. A törlésre — Ton ingatlanairól — az engedélyt a Szrpszka Banka csak a zsrált 60 ezer dináros váltó átvétele után engedélyezte. 1926-tól 1928-ig a váltókat és leveleket a takarékpénztár részéről a két vádlott irta alá érvényesen, 1931-ben pedig Gabriel és Fin. 1932-ben a Szrpszka Banka végrehajtást kért Ton ellen, ekkor Légler és Tripolszki haladékokat kértek. Utána irt a bank Leglernek, aki azután az ügyet az igazgatósági tanács elé vitte.

Ton ma is tartozik még 40 ezer dinárral, mert 30 ezer dinárt időközben letörlesztettek.

A következő tanu Ton József beismeri, hogy mindkét banknál volt tartozása, de elmondja, hogy 1929-ben elment az elsőrendű vádlotthoz és kérte, hogy az adósságát rendezze ezért ő ötezer dinárt adott át neki. Nem tudja, hogy miért épp neki zsrálták váltót. A vádlottak elárverezték ingatlanait 110 ezer dinárért és szerinte még ma sem számoltak el vele. Beismeri, hogy a fent említett két adósságán kívül még egyéb tartozásai is voltak. Végül több lényeg telen tanuvallomás, Kosztics ügyész vád, dr. Palásthy Ede és dr. Zsganeec Vince védő beszéde után

bíróság mindkét vádlottat felmentette,

mert nem forog fenn büncselekmény, amennyiben a két igazgatósági tag jogérvényesen irt alá a bank nevében váltót az alapszabályok és a kereskedelmi törvény értelmében. Szirovica pedig igazgatósági tag volt, Tripolszki pedig a takarékpénztár igazgatója jogérvényesen irtak alá váltót.

KÖNYV

Megjelent a magyar nyelvű
Király almanach

A napokban hagyta el a sajtót „A Vértanu Király” című magyar nyelvű díszalbum, amely a nyomdatechnika valóságos remeke. A könyv, amelyet az Urania nyomda állított elő, részletesen foglalkozik a megboldogult Nagy Király életével, valamint halálának tragikus mozzanataival. Az emlékalbumot sok illusztráció tarkítja és különösen kiemelendők azok a bájos fényképfelvételek, amelyek a Király családi életére és a királyi hercegekre vonatkoznak. A noviszádi báni hivatal kultusz osztálya rendkívül elismerő nyilatkozatot adott a könyv tartalmáról és kiemeli, hogy ritkán irtak még könyvet ilyen melegséggel és annyi szívről, mint ez esetben. Az emlékalbum 20 dinár előzetes beküldése ellenében megrendelhető a szerzőnél, Kottas Aladár újságírónál, Noviszád, Cara Nikolaja ulica 60, vagy a Pokret kiadóhivatalában, Noviszád, Zseljeznicska ulica.

Karácsonyra szép és hasznos ajándékokat vegyen hozzátartozójának.

A legjobb szövet-beszerzési forrás:

**Kulai posztólerakat, Noviszád
KRALJA ALEKSZANDRA 14**

(A Párizsi Nagy Aruház mellett)

Oriási választék, kitűnő minőség, olcsó árak!

**Weifert-féle
karácsonyi
különleges sör**

à la Salvator

Kapható december 1-től a sörgyárban és képviselőjeinél.

I. M. Weifert, Pancsevó

Praktikus karácsonyi ajándékok Uraknak:

- 1 finom puflin-ing 2 gallérral, dupla kezeléssel, modern mintázással **88 D.**
- 1 meleg flanel-pyjama **88 D.**
- 1 finom puflin-pyjama, szép csikos minták **118 D.**
- 1 tisztaselyem-nyakkendő **48 D.**
- 1 pullover tiszta gyapluból **88 D.**
- 1 tucat eredeti Pyramid-zsebkendő **144 D.**
- 1 babos mintázású finom sejkemkendő **49'50 D.**
- 1 pár melegen bélelt nappa-bőrkesztyű **58 D.**

Sok más praktikus és olcsó ajándéktárgy, amely minden férfit megörvendeztet, található

KLEIN EUGEN üzleteiben

Noviszád — Veliki Beckerek — Szentá
Ma, vasárnap délelőtt fél 8 órától 12 óráig nyitva!

HALLO

Parizs

A francia kereskedelmi törvényszék elrendelte a Citroen művek felszámolását. A gyárat december 23-tól január 3-ig zárva tartják.

Roma

Vatikánvárosba a szentév alatt 1.2 millió zarándok látogatott el.

Berlin

A Rudolf Mosse hirdetővállalatot egy pénz csoport vásárolta meg, amely mögött hír szerint német birodalmi hivatalos ténnyezők állnak.

Bukarest

A lapok közlik, hogy Bárdossy László az új magyar követ pénteken átnyújtotta megbízólevelét Károly királynak.

Budapest

A magyar választójogi törvényjavaslat már teljesen elkészült. A javaslatot a karácsonyi szünet után, január 25-én terjesztik a parlament elé.

Az Ingyenkenyér egyesület karácsonyi segély kiosztása

A noviszádi Ingyenkenyér egyesület és gyermekotthon tegnap délután tartotta meg karácsonyi segély kiosztását. Az ünnepélyen megjelent dr. Csirics Irinej pravoszláv püspök, az egyesület választmányja és számos vendég. Először az otthon apró gyermekei üdvözölték a megjelenteket, majd szavaltat és ének következett, utána Kohn Iona elnöknő üdvözölte dr. Csirics Irinej püspököt és a megjelenteket és ezt követte az ajándékkiosztás. Összesen ötven kisgyermek kapott cipőt, ruhát, meleg alsóruhát és édességeket, amit a nagyeremben felállított karácsonyfa alatt osztottak ki.

A gyermekek ajándékainak kiosztása után a szegényeknek osztottak ki 250 kg lisztet, 120 kg húst és kolbászt, valamint 200 kg fehér kenyeret.

SZÜLŐK!

Ha gyenge az iskolába járó gyermeke, adjon neki mindennap reggel és este egy-egy kiskanál „Energín”-t a vér, idegek és étvágy erősítésére. Azok a gyerekek, akik rendszeresen vesznek be „Energín”-t ó étvágyuk és ellenállnak minden megbetegedésnek. A tisztól tizenhét évig terjedő kor a gyermek életében a fejlődés kora, ezért főleg ebben az időben fontos, hogy a gyermeke „Energín”-t vegyen be. Adjon „Energín”-t minden családtagnak, akinek nincs étvágya, aki gyenge és vérszegény.

„ENERGIN” kapható gyógyszertárakban félliteres üvegekben, amelynek ára 35— dinár.

Reg. S. Pr. 91174/3

— A gyomorfájás, gyomornyomás, bél-sárgaság, alhasi vérbőség, nagyfoku erjedés, rossz emésztés, fehér nyelvlepedék, kábultság, fülzugás, halvány arcszín, migrén, kedvtelenség a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által igen sok esetben hamarosan elmúlik. Az orvosi világ azért nyilatkozik a legnagyobb elismeréssel a magyar Ferenc József vízről, mert hatása izgékony bélrendszerű egyéneknél is megbízható és rendkívül enyhe.

— Nyugdíjasok figyelmébe. A vasúti és egyéb nyugdíjasok szubotocai egyesülete felhívja a vasúti nyugdíjasokat, hogy az arcképes igazolványok 1935 évre való meghosszabbítása végett jelentkezzenek az egyesület II. Oszlobodjenja ul. 18 számú helyiségében. Igazolással, a nyugdíjazási végzés és az utolsó postakifizetési csekkszelvény szükséges, amelyen rajta van a postabélyegző keltező lenyomata. A pénzügyi nyugdíjasoknak külön nyugta nem kell. A vidékiek az állomás főnökségnél jelentkezzenek a fentebb felsorolt igazolványokkal. — A vezetőség.

Karácsonyra szép ajándékot vehet
KARDOS
könyv- és papírcereskedésben, Noviszád, Fulaši ut 13.

— A szellem és az osztriga. Londonból jelentik: Néhány nappal ezelőtt hirtelen meghalt egy ismert angol regényíró: Dennis Bradley. Nagy spirítusza volt és két nappal halála után fia és több hűve megidéztek szellemét. Elsötétített szobában, ünnepléses külsőségek között történt a szellemidézés. A fiu remegő, elfogódott hangon kérdezte meg az apja szellemétől, hogy mi volt halálának oka. A szellem kopogtatójelek útján válaszolt. — Sajnos túl sok osztrigát ettem és konyakot ittam hozzá. Gyomrom az utóbbi időben meglehetősen rossz volt — magyarázta a szellem. — gondoltam is, hogy diétát kellene tartanom. Az a baj, hogy nagyon szerettem az osztrigát. Jó ét vágygal elfogyasztottam másfél tucatot. Ha legalább konyakot nem ittam volna hozzá, fölös mértékben! — Az író hirtelen halála ügyében a vizsgálóbírói esküdtszék is vizsgálatot tartott. Kihallgatták az orvoszakértőket, akik megállapították, hogy az író gyomormérgezés ölte meg. Azután ifj. Bradley tett rövid vallomást. — Tegnap beszéltem atyámmal, aki elmondta, hogy tulsok osztrigát evett. Mondjam el részletesen, hogy mit közölt velem? — Azt hiszem, hogy perrendi szempontból teljesen lényegtelen, amit a szellem mondott — jegyezte meg a vizsgálóbíró és lezárta az ügyet.

— Női télikabát, pullover, flúz, lehérmű, keztyű és harisnya szükségletét FISCHER J. és FIA cégnél Noviszádon szerezze be.

— Aki megette a saját cipőjét. Kanadában dr. Stringer protestáns lelkésznek, a ki nemrég Winnipeg egyik utcáján meghalt, a cipői mentették meg egy ízben az életét. Ő maga beszélt el gyakran, hogy akkoriban Kanada egyik nagyon északi részén lelkészkedett. A hó és jég minden élelmiszer szállítási útját vágta, úgyhogy társaival együtt az éhhaláltól kellett tartaniok. Ebben a kétségbeesett helyzetben a lelkésznek az az ötlete támadt, hogy cipőjét apró darabokra szelvetelve rágni kezdte. Behunyta szemét és közben arra gondolt, hogy valami finom eledel van a szájában. Azután nemsokára megjött a mentőexpedíció. Egyházkerületében igen nagy volt a hideg és nem ritka volt az eset, hogy az utakat kutyákvonta szánon kellett megtennie. Egy ilyen uton majdnem egy medve áldozata lett. Felesége harminc évig volt ennek a szenvedésteli életnek osztályosa. Őt gyermekük születelt, köztük kettő olyan helyen, ahol nem volt orvos, sem bába.

Női-keztáskák, férfi-pénztárcák, iskolatáskák, kották és egyéb bőrárúk a legalkalmasabb karácsonyi ajándékok.

Legnagyobb választék és legolcsóbb árak!

A. LAKS specialis bőrárúüzletében
Noviszád, Ducea ucca 3.

Poéta-sors

Csupa virág, — s legtöbb síró passziflóra;
Csupa kert a földje, — s este Getszemáni,
Mert a Végzetűton nem lehet megállni,
Futni kell a titkos, szent tejúti szóra.

Milliók merítnek szíve könnytavában,
Azt híven, ezekből hullt parázsú nektár,
S rá az útja végén borzadó kereszt öl,
S egy italt hiába vár halálra váltan.

Nem soká kell nékem már e végre várni:
Rajta szétteszítve zord, magyar kereszt öl,
S imám: „Eli, eli, lamma sabatám?!”

S messze a Tiszán túl, néha egy szív rezdül,
Egy ősz anya szívét valami megtépi,
S azt se tudja miért, csak sírni kell neki...

Bodroghy Szabolcs

Becskereki hírek

Troyer Adám 24 éves écskai földműves a becskerekai piacról váratlanul hazatérve feleségét egy idegen férfivel találta együtt. A földműves dühében úgy a férfit, mint feleségét összeverte, majd a menekülő asszony és udvarlója után hatalmas kést hajított, amely az asszony nyakán életveszélyes sebet ejtett. Tetőe elkövetése után önként jelentkezett a csendőrségen.

Becskereken pénteken két öngyilkosság történt. Varga Juliska 19 éves cseléd lány, aki dr. Mrkusics József ügyvédnél állt alkalmazásban, 50 darab aszpirintablettából készült oldatot ivott. Felépüléséhez nincs remény. A másik öngyilkosságot Zsivanov Mirán 25 éves cigányprimás követte el. Amikor a vendéglőből, ahol zenekarával együtt muzsikált, az utolsó vendég is eltávozott, elhuzatta kedvenc nótáját, majd kiment az udvarra és az előre elkészített zsirszódaoldatot megitta. Kórházba szállították, ahol belehalt súlyos belső sérüléseibe.

Pénteken délelőtt megjelent a becskerekai anyakönyvi hivatalban Radu Năta cigányasszony és sirva, jajveszékelve bejelentette, hogy másfél éves kisfia rövid szenvedés után meghalt. Amikor az ügyeletes orvos kiszállt a halott megvizsgálására, nagy meglepetés érte, mert a „gyászsuított” anya éppen „a halottat” verte. Kiderült, hogy a kisgyerek nem halt meg, hanem az asszony azért akarta halálhírét költeni, hogy fiának idővel ne kelljen katonának mennie. A cigányasszonyt letartóztatták és megindították ellene az eljárást.

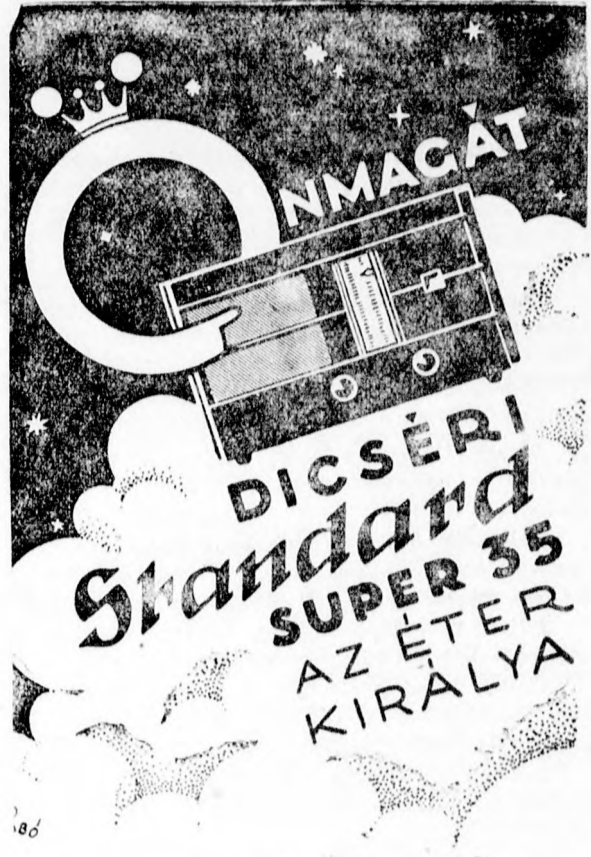
—o—

Vrbászi hírek

Szabolcs Péter beogradai vállalkozó koncessziót kapott Novivrbász községétől vízszűrő üzem létesítésére. Az üzemen állati vért száritanak kémiai célokra. — Karácsonykor a Kaszinóban nagy mulatság lesz, amelyen Bodrics Miska és bandája játszik. A közismert cigányzenekar ujévig minden este a Greifenstein szállóban hangversenyez. — A német tanítóképezde tanítványai szép ünnepség keretében bucsuztak el tanáruktól Hilkene Fülöptől, aki végleg Noviszádra költözik. — Vasárnap este a noviszádi Freund művészpár közreműködésével az evangélikus egyházi énekhar nagy jótékonycélu hangversenyt rendez.

Sztáranakizsai hírek

Josterec Ferenc szubotocai ág. evangélikus lelkész karácsony másnapján a polgári iskolában Urvaosora osztással istentiszteletet tart délelőtt 9 órai kezdettel. — A Gazdakör évi rendes tisztújító közgyűlését december 31-én délután 3 órai kezdettel tartja a kör olvasótermében. — A gazdasági ügyosztály december 24-én a városháza I. emelet 33-as számú szobájában délelőtt 9 órai kezdettel mezeji a városi előfogatosok felfogadását. — Az iparos olvasókör ez évi rendes közgyűlését december 26-án tartja. — A sztáranakizsai építőmunkások hagyományos báljukat karácsony másnapján rendezik az Iparosotthonban.



A Standard rádiók

noviszádi lerakata:

JUNG HENRIK cég

Tulajdonos: Szusedszky János, Sotarikova ucca 9.

— Jótékonycélu karácsonyi ünnepély Sztáribecsejen. A sztáribecseji Jótékony magyar nőegylet hagyományaihoz híven az idén is rendez jótékonycélu ünnepélyt, amelyen szegény gyermekeket ajándékoznak meg. Az ünnepélyt vasárnap délután tartják a zárdai elemi iskolában és a szegény iskolásgyermekek között 100 pár cipőt és 200 karácsonyi csomagot osztanak ki.

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendszerben legyen, ami legegyszerűbben a régóta közismert természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által — reggel, éhgyomorral egy fél pohárral — érhető el.

— A szimat. Három ur ül együtt a kávéházban. Kutyatulajdonosok. Természetesen mindegyik a magát dicséri. Egymásra dupleznak a történeteikkel.

Az egyiknek pinesije van. Persze halatlana: okos állat. Megérzi, ha délben a gazdája hazamegy. Negyedórával előbb kikéredzkezik az erkélyre, az orroscáját kidugja a rácson s mikor az utcán közeledni látja a ház urát, vidám farkesóválással dudvözl.

A másik ur pompás foxival büszkélkedik.

— Esküdt ellensége a tejesembernek. Reggelenként a legmélyebb álmából felébred, ha a tejes az ajtó elé teszi a palackot. Olyan dühösen ugat, hogy alig lehet lecsillapítani.

Végre szóhoz jut a kis társaság harmadik tagja.

— Ez mind semmi — meséli — az én taesköm szimatjához képest. Képzeljétek, tegnap délelőtt még az ágyban fekszem, amikor jön a postás. A szobalány beadja, amit hozott: meg se nézem, valami nyomtatvány. Leteszem az éjjeli szekrényre. Abban a pillanatban a kutyám kiugrik a karosszék alól, ahol eddig nyugodtan szundikált. Égnek emelt orral szaglászni kezd. Aztán éktelen esaholással felszökik az ágyamra és fogai közé kapva a mellettem heverő levelet, diadalmasan elrohan vele.

— Nem tudtam, mi lehetett, mert más-kor papi holmik iránt nem igen szokott érdeklődni.

— Felkelek, elveszem tőle a levelet, meg nézem — egyszerre megérttem a dolgot. Meg hívó volt egy disznótoros vacsorára.

Tizennyolcadikheti keresztrejtvénypályázatunk sorsolása

A december 10-től 15-ig terjedő tizennyolcadikheti keresztrejtvény pályázatunkra helyes megfejtést beküldők közül jutalmat nyertek:

Hévér Vera (Noviszád, Safarikova 7) egy pár selyemharisnyát a noviszádi Klein Eugen cégtől.

Somogyi Sándor (Noviszád, Deakova 63) három méter ingnek való puplín kelmet a noviszádi Jakovljevic és Keszler cégtől.

Kurek Katalin (Noviszád, Aleksz. Adamovicsa 37) tíz süteményt a noviszádi Mignon cukrászdából.

Blahek János (Noviszád, Musickog 20) három könyvet a noviszádi Antikvár (Menahem Papo) könyvkereskedéstől.

Palkovics András (Noviszád, Futoski put 41) egy zseblámpát Penkala elemmel a noviszádi Engli Drug cégtől.

Filipp Évi (Beograd) egy csavarósceruzát a noviszádi Kardos könyvkereskedéstől.

Gerich Emmi (Noviszád, Petra Zrinjskog 25) egy varrókosarat a noviszádi Tapetarszko Jorganzsijzsko Poduzetyétől.

Juhász Aladár (Noviszád, Magyar u.) egy kerékpár kilométermutatót a noviszádi Szuszedszki cégtől.

Kersch Magda (Noviszád, Szlávia drogérja) egy diódaralót a noviszádi Horváth és Piszta cégtől.

Móczik János (Noviszád, Lyublyanszka 32) három pár férfiszoknit a noviszádi Perepatics cégtől.

Winterfeld Karola (Noviszád, Mileticseva 44) egy ruhavarratót a noviszádi M. Röth divatszalonból.

Apró Pál (Noviszád, Kalvinova 3) beretváltást, hajvágással a noviszádi Klemm Ferenc fodrászműteremben.

Prozbik Karolina (Noviszád, Fruskogorszka 3) egy kalapátalakítást a noviszádi Inci szalonból.

Papp Mariska (Noviszád, Petöfi 1) egy 18x23 cm-es képerket Szótér János írásból.

Jutalomkönyvet nyertek: Gallos Péter Beograd, Tóth Jenő Beckerek, Hévér Hona Oszijek.

A noviszádi nyertesek a szerkesztőségben vegyék át az utalványokat, a vidékieknek postán küldjük el a jutalomtárgyakat.

Azok a nyertesek, akik eddig jutalomtárgyukat nem kapták meg, sziveskedjenek ezt a körülményt a szerkesztőséggel közölni.

Keresztrejtvénytervezetet szívesen fogadunk. Kérésünk csupán az, hogy a kockák száma vízszintes és függőleges irányban ne legyen több 16-nál és hogy a tervezet tényleg készülődjön. Nagyon megkönnyítene a munkánkat, ha a tervezetet beküldők külön papíron egymás alá leírják számszerint a megfejtéseket, mert azokat egy héttel később szedi ki a nyomda. A tervezetet beküldők résztvesznek a rendszeres heti sorsolásban. A papír hátsó oldalát kérjük mindig üresen hagyni.

Matisa Mátyás, Koller Márton, Tihanyi László, Koller Mátyás, Szitás, Virág Pál, Károlyi József. A beküldött rejtvényeket köszönettel vettük, most állanak áttanulmányozás alatt.

— **Bágyadt, tevert, dolgozt képtelen** egyéneknél reggel éhgyomorra egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvíz a bélmozgást csakhamar megélelenti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiűriti, a vérkeringést szabaddá teszi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli.

RADJICA TEOFANOVIC
Noviszád, Kralja Petra ulica 15
Allandó raktáron tart legújabb PHILIPS-TIPUSOKAT:
638, 736, 836, 940 és 73.
Rádiójavítást is vállal.

— A Szloboda söresarnokban ebéd-menü, 4 tál étel 10 dinár, vacsora étlap szerint 10 dinár, villásreggeli 4 dinár.

— **Draszi hír.** Dr. Schwarz Andrija, belgyógyász specialista, rendelőjét Noviszádon, Vilsonov trg 8. I (Elit-palota) megnyitotta és jelenlét 9-11 és 3-5-ig. Telefon 33-02.

SPORT

Kedden kezdődnek a karácsonyi serlegmérkőzések a noviszádi alszövetségben

Noviszádon első nap a Trgovacski a Karagyorgyeval, a Vojvodina a Makkabival mérkőzik

Karácsony első napján, december 25-én kezdődnek a közel egy hónapon át folyó serlegmérkőzések a noviszádi alszövetségben. A serlegmérkőzések mint ismeretes a noviszádi, a mitrovicai, a palánkai és az indijjai csapatok vesznek részt, külön-külön helyi csoportosításban.

Kedden, a serlegmérkőzések első napján három fronton lesznek serlegmérkőzések. Noviszádon a Trgovacski a Karagyorgyeval mérkőzik, a Vojvo-

dina pedig a Makkabival. Mitrovicán a Trgovacski-Radnicski és Zenatlija-MSK mérkőzések kerülnek előtérbe, míg Indijján a Jedinstvo a ZsSK-val játszik.

Karácsony másnapján december 26-án Noviszádon a Graficsár a Jugoszláviával, a NAK a Radnicskival mérkőzik. Palánkán a Szloga a PSK-val játszik, Indijján a Radnicski az ISK-kal.

Beogradi pincérek mérkőznek hétfőn Noviszádon

Holnap, hétfő délután fél 3 órakor érdekes mérkőzés színhelye lesz a noviszádi Karagyorgye pálya. A beogradi Konobar SK csapata látogat el Noviszádra, hogy összemérje erejét a noviszádi pincérek együttesével.

A noviszádi pincérek jó játékerőt képviselnek, a korábban lejátszott noviszádi cégesapat küzdelmek során az együttes összeszokott. Mégsem hiszünk, hogy a győzelem reményével állhatnak ki beogradi kollégáik ellen.

Ma délután 2 órakor

A noviszádi Makkabi asztali-tenisz bajnoksága

A noviszádi Makkabi asztali tenisz szakosztálya ma nagyszabású versenyt rendez az egyesület bajnokságáért. A versenyen valamennyi noviszádi asztali teniszjátékos résztvesz és így hatalmas küzdelem alakul ki a bajnoki címért. Tavaly a Makkabi bajnokságát Frank, a Graficsár játékos nyerte. A mai versenyen azonban nehéz lesz ezt a címet megszerezni, mert az erők kiegyensúlyozottak. Úgy az egyes, mint a páros bajnokságra rekord nevezés van.

A versenyt délután 2 órakor tartják a Makkabi tornateremben (Safarikova 16).

Mindent a téli sportért!

A Fruskogora-társaság turisztikai magazinja:
Noviszád, Kr. Alekszandra 21. Telefon 24-24

A noviszádi ZsSK hivatalos közleményei. Ma délután félhárom órai kezdettel az Aleksza Szanticsa utcai Szabó vendéglő pályáján barátságos mérkőzést tart a noviszádi ZsSK és a Zanatlija csapata. A ZsSK intézője felhívja a játékosokat, hogy sziveskedjenek pontosan megjelenni a pályán.

— A szubotocai véres föltékenységi kaland a bíróság előtt. Szeptember 24-én véres verekedés játszódott le a szubotocai korzón. Csinesák Ferenc 22 éves földművelőlegény szerelemföltésből megtámadta és súlyosan összeverte Dafcsik Géza asztaloslegényt, aki egy leánnyal sétált. A legények összeverekedtek a korzón, mire szétválasztották őket. Este azonban ismét összetalálkoztak a Városi sör-csarnok szokásos vasárnap esti mulatságán. Éjszaka Csinesák a vendéglő előtt élet tőrrel hasbaszúrta vetélytársát, majd lemetszette Dafcsik jobb kezének négy ujját. Ebben az ügyben tegnap délelőtt tartott főtárgyalást a szubotocai törvényszék Taszics tanácsa. A bíróság a perbeszédnek elhangzása után Csinesák Ferencet 3 évi fegyházra ítélte.

— Minden vasárnap és csütörtökön délután uzsonnahangverseny a Szloboda kávéházban. Schwarzmanoff jazz-zenekar muzsikál.

Rapid-NAK tréningmérkőzés lesz ma Noviszádon. A két egyesület első csapata délután fél 2 órakor játszik a NAK pályán. A NAK valamennyi játékosja jelenjen meg. — Intéző.

Napred-Isztra tréningmérkőzés lesz ma Noviszádon. A mérkőzést a Napred pályán rendezik. A Napred az alábbi csapattal áll ki: Nagy, Juhász, Ruzsicska, Palicsko, Sraka, Acs I, Kogoj, Bauer, Fabian, Erdős, Gál, tartalék: Acs II és Dudás I. Előzőleg az ifjúsági csapat a Karagyorgye ifjúsággal mérkőzik 10 órakor: Begovics, Botos I, Pukovics, Erdős, Faragó, Jusztusz, Herdi, Balog, Molnár, Horváth II, Hermann, Andricsek felállításban.

A BSK legyőzte a szarajevói Szláviát. A szarajevói Szlávia tegnap barátságos futballmérkőzést játszott Beogradban a BSK csapatával. Győzött a BAK 3:0 (1:0) arányban. Két gólt Surdonya lőtt, egy öngól volt.



A huzigló sport hírei

Noviszádi Napred-ZsSK 139:115. Péntek este a Szabó vendéglő pályáján játszott a két csapat. A Napred megérdemelten győzött. A győztes csapat részeredményei: 20, 26, 17, 25, 25, 26. A ZsSK részeredményei: 15, 17, 25, 25, 7, 26.

A noviszádi Zanatlija hivatalos hírei. Felkérem a Zanatlija játékosait, hogy ma, vasárnap délután 2 óra 30 perckor jelenjenek meg a Szabó vendéglő pályáján: A ZsSK-val mérkőzünk. — Titkár.

A noviszádi Jugoszlávia hivatalos közleményei. Ertesítem a játékosokat, hogy hétfőn, 24-én nem lesz tréning. Felkérem a játékosokat, hogy 26-án valamennyien vegyenek részt a tréningben. — Szalkay intéző.

— **Kifestőkönyvek** és színes ceruzák hasznos és olcsó ajándékok. Kaphatók Schmolka könyv- és papirkereskedésében, Trg Oszlobogonyya 6 (Apolló-épület).

— „Nas Magazin” címen hézagpótló folyóirat indult meg Zagrebben a „Drustvo za Propagandu Nacionalne Umetnoszti” kiadásában. A havonta megjelenő folyóirat a külföldön nagy népszerűségnek örvendő magazin-típust akarja meghonosítani nálunk is és most megjelent első számával a legszébb reményekre jogosít. Ebben a számban rengeteg érdekes, tanulságos és szórakoztató cikk mellett rejtvények, keresztrejtvések találhatók számos művészi felvétellel és illusztrációval díszítve. A kitűnő papíron előállított, havonta egyszer megjelenő magazin ára 5 dinár s megrendelhető fenti címen Zagreb, Ilica 124. sz. alatt.

Bácskától az Adriáig:

vándorbottal, tarisznyával — munkakeresőben . . .

Komáromi József Sándor riportregénye

(16)

Ugy álltam meg előtte, mint a kölyök, akít torkosságán kapnak. Hebegtem valamit. A lány csak nevetett jókedvűen, hangosan. Aztán kijött a ház elé:

— Mehetünk? — nézett rám pajzánul.

— Hát, ha... ha akarja... — nyögtem ki izzadó homlokkal.

— De én most nem mehetek...

— Hogy?... Tessék?...

— Tudja, tegnap kint ültem a kőkerítésen és megfáztam. Egész beteg vagyok. Ma még nem is ettem egy falatot sem.

— Hát akkor...

— Tudja, félek, hogy az úton esetleg rosszul leszek.

— Ne jöjjön! — rántottam fel a vállamat, most már kissé indulatosan. Bosszanótt feletle, hogy egyszerre cicázni kezd.

— Azért nem kell mindjárt megharagudni. Vagy azt hiszi, én örülök annak, hogy megbetegedtem? — nézett rám melegen.

— Jó no, hisz egy nap épen se ide, se oda. Holnap is indulhatunk — szelidültem meg.

— Látja, én is így gondoltam.

Azzal bucsuztam, hogy a közelben meghálok valamelyik vendégszerető háznál és reggel nyolckor érte megyek.

Alig mentem azonban ötszáz lépést, hirtelen megálltam. Le is ültem egy utjelző köre s vagy másfélórahosszat töprengtem, hogy most pedig mi a csudát csináljak? Menjek-e a lánnyal Zágrabba, vagy Lyublyanába egyedül? Végül felugrottam hirtelen elhatározással. Nem megyek vissza Zágrabba!

Vidáman, kifeszített mellrel indultam tovább — Lyublyana felé. Egészen odáig voltam hősies elhatározásomtól. Aztán ujjfönt megtorpantam. Hősies? Akkor mi az ördögért szököm? Vagy legujabban már azok a hősök, akik nem mernek szembenézni a dolgokkal? Ha már valaki olyan nagy legény... Hát igen, miért nem megyek vissza s mondom meg annak a lánynak, hogy nem akarok vele menni — és pont.

Ezuttal az utszéli pázsitra hevertem s úgy törtem a fejemet. Akkor elhatároztam, igenis, visszamegyek s megmondom a lánynak, nem megyek vele, mert... Eh, megmondom neki a valódi okot, végtére avval igazán nem sértem meg.

De a tarisznyámat csak nem cipelem megint vissza? Nem hát. Beadom itt valamelyik házba, gyorsan elintézem felettebb furesa „lovagias” ügyemet s még estélig el is érhetek néhány faluval tovább.

Csakhamar be is nyitottam az egyik törpe emeletes házba. Kövér asszony ült a ház előtt, mellette harmincév körüli fiatalember és huszéven aluli lány. Rájuk köszöntem s megkérdeztem, itt hagyhatom-e a esomagomat, amíg visszamegyek a városba. Utközben ugyanis elhagytam igazolványaimat valahol.

Ettől ugyan kevés ostobább kifogást találtak még ki a földön. Mert csak természetes, ha valaki azzal kezd, hogy nincs igazolványa, nem túl nagy bizalommal fogadják. Így jártam én is. Három vizsgáló szempár kutatótt végig tetőtől-talpig s akkor megszólalt a kövér asszony:

— Hát itt hagyhatná, de én nem tudom mi van benne?

— Ugyan mi lehetne? — kérdeztem tréfásan. — A kaportalai maharadzsa gyémántjai bizonyosan nem az én tarisznyámban utaznak.

— Azt nem is mondtam — de ki tudja nines-e tarisznyájában bomba, vagy más eféle?

Felnevettem.

— Ugyan ne tréfáljon...

— Dehogy is tréfálok. Hanem nyissa ki a tarisznyáját és ha nines benne semmi gyanús holmi, akkor itt hagyhatja.

Annyira tetszett a gyanúsítás, hogy nyomban kifordítottam a tarisznyámat széles derűséggel. Kíváncsian néztek a kihulló dolgokra s mikor az avas szalonna sehogy se akart felrobbanni, derűsen mosolyogtak vissza rám. A másik percben a nagylány széklél tért vissza. Barátságosan biztattak, üljek le, pihenjek kicsit. Igaz, hogy nekem halaszthatatlan „lovagias” ügyet kellett volna elintézni, de úgy gondoltam, ettől még leülhetek egy percre, ha már helyet kínálnak. Persze, alig ültem le, alaposan kikérdeztek. Én meg, bár nem nagyon örültem az eféle kérdéseknek s igen gyors és rövid válaszokkal szoktam elvágni a kérdezősködések fonálát, ezuttal nagyon kinyílt szívvel kezdtem eszetelni soromat, esavargásaimat.

Nagy figyelemmel hallgattak. Lassan azonban szürkülni kezdett és én végtére komolyan megakartam mondani annak a lánynak, hogy nem megyek vele. Bucsút vettem hát, hogy megyek megkeresni az — igazolványomat.

(Folytatjuk)

Néhány szó a szépségápolásról

Egészen téves az a felfogás, mely a kozmetikát új és gyorsan muló divatnak véli. Ha visszafelé lapozunk a történelemben, látni fogjuk, hogy már az ókor kultúrnépei ismertek és használtak különböző szépítőszereket és ápolták testüket. A kozmetika mai elterjedését és térhódítását nem a tömegek divatutánsásával, hanem a létét és az előnyösebb szociális elhelyezkedésért folytatott fokozottabb küzdelemmel magyarázhatjuk meg. A kozmetikával szemben támasztott igényekkel párhuzamosan rohamosan fejlődtek az utóbbi években a tudományos kozmetika eszközei és ismeretei. Bár ez a fejlődési folyamat természetszerűleg még tart, bátran állíthatjuk, hogy a kozmetika mai céljának, mely a szépség megőrzésére, a szépséghibák megelőzésére irányul, teljesen megfelelő. Sok embernek visszaadta az életkedvét, megkönnyítette a társadalmi és hivásbeli elhelyezkedését a kozmetika, azáltal, hogy kellemetlen, nevetségessé tevő és elcsúfító szépséghibáitól megszabadította.

Mit kell tudni a zsiros arcbrőről?

A legtöbb nő leggyakrabban arcbrőrenek szépséghibáit panasolja. Bosszantják a mitesszerek, a pattanások, a szeplők, szemölcsök, kellemetlen szőr-szállak stb. Most azokkal a szépséghibákkal fogok foglalkozni, melyek a leggyakoribbak. Ilyen pl. a zsiros arcbrőr. A bőr fénylő zsirossága leginkább a homlok közepetáján, az orron és az állon jelentkezik. Ezeket a helyeket a faggyumirigyek kiválasztó csatornája megtelik és kis faggyudugaszok keletkeznek és ezek végei a levegőben levő portól, koromtól, füsttől feketék lesznek. Ezeket a feketevégű faggyudugaszokat könnyűen mitesszereknek hívjuk. A mitesszeres arc igen gusztusos látvány és a legszebb nőket is elcsúfítja.

A nőknél a mitesszer- és esetleg pattanásképződés már a bakfiskorból kezdődik. Ezért helyes, ha már az egész fiatal 15-16 éves lányka arcbrőjét kozmetikusnak megmutatják és annak tanácsát kéri ki a házi ápolásra vonatkozólag. A helyes

ápolás minden korban tönkreteszi az arcbrőt. Ha valaki nem tudná megállapítani, hogy milyen az arcbrőre, ne kísérletezzon, hanem haladéktalanul forduljon kozmetikushoz, aki felvilágosítja és kioktatja szakszerű kezelésre, annál is inkább, mert az arcbrőr helyenként zsiros és más helyen száraz is lehet. Gyakran látunk olyan arcbrőt, ahol a szem alatt száraz és ráncosodó, míg a homlokon, orron és állon zsiros és mitesszeres.

Néhány rövid tanács a zsiros arcbrőr házi ápolására: A zsiros arcot gyakran kell mosni meleg vízzel és szappannal. A szappan ne legyen illatosított toalette-szappan, hanem használjunk jöminőségű mosószappant. Mosakodás után zsirolódó arcvízzel lemoszuk az arcbrőrt. Naponta többször használunk szárítópudert. Az arcfestéket és pudert lefekvés előtt minden esetben le kell mosni. Nagyon kell vigyázni a rendszeres emésztésre, mert a krónikus székrekedés igen gyakran oka a csunya arcbrőrnek és a pattanások kifejlődésének. Akinek mitesszeres és pattanásos az arcbrőre, ne piszkálja, ne nyomkodja, mert ezáltal csak rosszabb lehet, hanem — ha módjában áll — kérje ki mindenekelőtt szakképzett kozmetikus tanácsát.

(Folytatom).

Lórándné

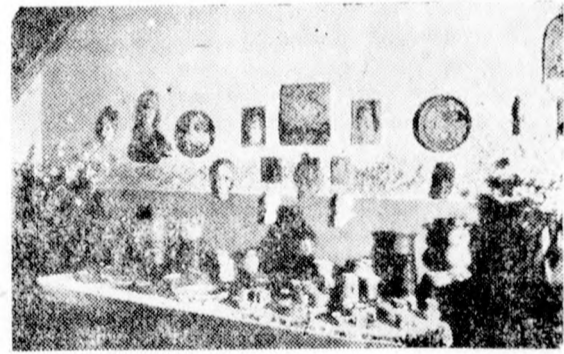
Lórándné Kozmetika

BUDAPEST, Andrássy út 51. sz. (0. tagon)
Telefon 20-4-63.

Világos színtelenítésben specialista!

Szemölcsök vételezes eltávolítása
Modern arcápolás. Alkalmi kikészítés
Kvarcfénykezelés. Elismerő oklevél.

Világos színtelenítésben specialista!



Részlet Baranyi Károly és Baranyiné Markov Zlata szobrászművészek noviszádi (Jevrejszka u. 4) kiállításáról, melynek óriási sikere van. A kiállítás december 24-én, hétfőn este zárul.

Tisztviselők nyugdíjazása Szuboticán

Szubotica város közgyűlése esütörtökön este a Reggeli Újságban már közölt határozatok után úgy döntött, hogy

az árvák pénzét a városi takarékpénztárban helyezi el és kamatoztatja.

A közgyűlés nyugdíjazta Milosevics Dusan, Tonkovics Iván és Vidakovics Iván rendőrségi alkalmazottakat, továbbá saját kérelmükre nyugdíjba helyezte a következőket: Lyakovlevics Obrad városi adófőnököt, Vukov Joszip helyettes főnököt, Ma nojlo is Cvetkoi a városi zeneiskola igazgatóját, Jovanovics Milorad irodatisztet, Vidakovics Franja detektív felügyelőt és Matkovics László tisztviselőt.

A közgyűlés elutasította Ognyanov Szvetozár királyi közjegyző volt városi főügyész nyugdíj iránti kérelmét, majd a városelnök a közgyűlés folytatását másnap délután 3 órára helyesztotta.



Rovatvezető: Dr. Dürbeck F.

A „Noviszádi Filatelista Egylet” csereestéjét minden szerdán este 8 órai kezdettel a Lloyd kávéház különterében tartja. Vendégeket szívesen lát a vezetőség. Levélcím: „Društvo novosadskih filatelista” Vilsonov trg 2. Válaszbélyeg mindenkor mel léklendő. Egyleti postacsekkszám (Jugoslavenska Banka noviszádi fiókjánál) Beograd 51 339.

Cserealkalmak. Hogy vidéki tagjainknak lehetővé tegyük eddig ismeretlen klubtársajkkal csere-összeköttetésbe lépni, valamint más egyesületi tagokkal megismerkedni, elhatároztuk, hogy tagjaink nevét, címét, a keresett anyagot, valamint a rendelkezésre álló csereanyagot és a levelezés nyelvét rövid közlemény alakjában közöljük. A közleménynek nem szabad több, mint három sort kitenni. A jelentkezéseket kérjük az egylet címére.

„Filatelista”. A Jugoszláv Filatelista Szövetség hivatalos lapjának szerkesztősége közli veünk, hogy az 1935 január elsején megjelenő első szám érthető meglepetést fog kelteni gazdag és változatos tartalmával a jugoszláv bélyeggyűjtők körében. A szám gazdagon lesz illusztrálva. A cikkek közül különösen a szövetségi vezetőség bélyeg-tervezetei számíthatnak érdekfeszítőre. Minden jugoszláv bélyeggyűjtő kötelessége a havi folyóirat előfizetése által a jugoszláv filateliát támogatni. Mutassa meg ismerőseinek a számot!

UJDONSÁGOK:

Portugália: A Camoes kiadás 1935 évszámúval, valamint egy vörös kereszt felanyomatással az idei vöröskereszt bélyegeket képviselik.

Németalföld: A forgalomban levő bélyegek a jövőben új fogazással 12½:13½ jelennek meg.

Franciaország: A békesorozat 1.25 f. bélyegét olivbarna 50 c-re nyomták át.

Nagybritannia: A mélynyomásos sorozatból ismét megjelent egy új érték, ½ d. zöld.

Spanyolország: A tavaly megjelent Zorilla mellképes bélyeg színét a spanyol posta megváltoztatta, 25 c. lilásrózsaszínre. Emlékbélyeg jelent meg Ramony Cajal természetbúvár tiszteletére 30 c. barna.

Portugália: Két új bélyeget adott ki: 4 cent az evorai Diana templomának romjaival és 16 cent az óceánjáró Heinrich herceg képével.

Csehszlovákia: Három nyomtatvány bélyeget jelenthetünk. Régi újságbélyegeket nyomtatott át a posta O. T. felirattal; 10 fillér viola, 20 fillér kék és 30 fillér sötétbarna. A már jelentett Dvorzsák emlékbélyeg 50 hel. kékeszöld színben megjelent.

ELŐRELÁTHATÓ UJDONSÁGOK:

Oroszország: A szerencsésen megmentett Cseljuskín expedíció tiszteletére az új évben emlékbélyeg jelennek meg és pedig alkalmi repülősorozat. A sorozat a következő értékeket tartalmazza: 1, 3, 5, 10, 15, 20, 30, 30, 40; 50 kopek különböző rajzokkal.

Saarvidék: Az idei jótékonyági sorozat maradványát is forgalomba hozzák „Népszavazás 1935” felirattal.

Csehszlovákia: December végén a cseh nemzeti himnusz 100 éves évfordulója alkalmából emlékbélyegek jelennek meg: 1 K. és 2. K. értékben.

Jugoszláviában 1934-ben 27 különböző bélyeg jelent meg. Előreláthatóan ez a szám nem is változik. Ezzel szemben Olaszország 72 bélyeget adott ki, közöttük néhányat igen magas névértékben. A gyarmati bélyegek ebbe nincsenek beszámítva. A gyűjtők azonban még mindig nem bíznak, hogy az olasz posta nem ajándékozza meg karácsonyi meglepetésként őket még egy emléksorozattal.

Németország: Az új jótékonyági sorozat kiadása alkalmával a birodalmi postaminisztérium ismételt figyelmzetteti hivatalnokait, annak a rendelkezésnek pontos betartására, amely szerint a szép és jól kivethető lepecsételésre vigyáznok kell. Eb-

ben a tekintetben a fel kívánságát mindig szigorúan teljesíteni kell. Tintát, kopírint vagy gumipeccétnyomót nem szabad használni. Milyen szép volna, ha az összes postaminisztériumok hasonló rendelkezéseket bocsátának ki és ellenőriznék a rendelkezés betartását.

Apróságok a filatelia területéről

Herpin francia gyűjtő találta ki a szót „filatelia”, mely azóta már az egész világon meghonosodott. Két görög szóból származott és pedig a „phil” barát és az „atelia” díjmentes, vagy díj szóból. Franciaországban ezenkívül még timbriphilia-nak is nevezik.

1841-ben jelent meg az első hirdetés a londoni Times-ban, melyben egy fiatalember bélyeget keres. De nem bélyeggyűjtés céljából, hanem — mint ő maga állítja — hálószobájának kiragasztására. Már összegyűjtött vagy tizenhatezer darabot, de ez mind nem volt elég. Ezért felhívja mindazokat, akik bélyegek birtokában vannak és nem használják őket, ajándékozzák neki.

Ebben az évben négy országban jelentek meg gyászbélyegek. Eddig igen ritkán kerültek ilyen bélyegek forgalomba. Oroszország kezdte 1924-ben a Lenin gyászbélyegekkel. Majd Litvánia 1927-ben ilyen bélyegekkel tisztelte meg szabadsághősét dr. Basanaviciust.

Bélyeggyűjtő Ön? Látogassa meg egyszer a „Noviszádi Filatelista Egylet” csereestéjét. Ön is felvételt magáért az egyleti tagok közé. Cserealkalmak, jó összeköttetések, szaklapok, nemcsak bel- földi újságok, a legelterjedtebb külföldi folyóiratok. Szakirodalom, a hó minden első szordáján kereskedők látogatása. Jó alkalmak gyűjteményét kiegészíteni. Ujdonságok igen jutányos áron szerezhetők be. És a tagdíj csak 5 dinár havonta. Jelentkezzen minél előbb!

Karácsonya - díszek



Ajándékok

Könyvek

Társasjátékok

Töltőtollak

Kiadó

a Kralja Petra ul. 13. első emeletén világos udvari garconlakás, mely áll kis előszoba, 2 lakószoba, fűtőszoba, 2 lakószoba, WC-ből Parkett, rádióveze-ték antennával. Autogeyser, gáz-rádiótor, bidet, rechaud stb. —

Kertész Mór, Noviszád

BOR

jóminőségű petrovaradini, 10 literrel jutányos áron kapható a termelőnél:

NOVISZÁD

Vladika Gedeona ucca 6-a. a Rádnicski futballpálya mellett

Az ünnepekre

kitűnő kraljevregi és kelebíai fehér és siller BOR

1 liter 5 dinár

Ürmös, Vermuth di Torino, likörök, min-mindenféle fűszer- és csemegeárak a leg-olcsóbb áron kaphatók

Nojcsok Géza

fűszerkereskedésében Szubotica, Szudarevicsa 17

Noviszád legnépszerűbb kereskedője ismét üzletet nyitott

A Kolarszki Veszelin cég, amely szinte hozzá tartozik Noviszád életéhez, a napokban átadta a Trg Oszlobogyenen levő üzletét s ezt a szomorú tényről mindenki a legnagyobb sajnálattal kommentálta a városban, ami érthető is, ha tekintetbe vesszük, hogy a Kolarszki üzlet kitűnő árujával, csemegejével és déligyümölcs készleteivel szinte hagyományos hírnevet szerzett Noviszádon. Annál nagyobb meglepedést keltett most, hogy Kolarszki Jelen, Kolarszki Veszelin felesége ismét fűszer- és csemegeüzletet nyitott a Kralja Alekszandra utca 19. szám alatt, a Lyublyanszkai cipőüzlet volt helyiségeiben. Kolarszki tehát ismét bekapcsolódott a noviszádi szolid kereskedelem életébe s most a cég volt számos üzletfele ismét fedezheti szükségleteit ott, ahol eddig is megszokta és ahol a leg-szolidabban lett kiszolgálva. A Kolarszki üzlet most nyit meg és nagyszabású áruválogatására biztosítéka annak, hogy a vevők minden tekintetben meg lesznek elégedve nemcsak az áru minőségével, hanem a pontos és előzékeny kiszolgálással is, amely mindig példaszerű volt Kolarszkinál. Most, a karácsonyi ünnepek alkalmával mindenki a legnagyobb bizalommal vásárolhat a Kolarszki üzletben, amelyet néhány napig nélkülözni volt kénytelen és ismét régi, jóhírnevű kereskedőjéhez fordulhat, ahol a legjobb, legválogatottabb fűszer- és csemegeáru kapható, szolid áron és kiváló minőségben.

Változnak az idők.

— Kaptál ujabbban hírt az amerikai nagybácsidtól?

— Igen. Irt, hogy fizessem ki a szabóját.

Asszonyi természet.

— Nem hinném, hogy van asszony, aki titkot tud tartani.

— No, az én feleségem tud! Tíz éve vagyunk házasok és még eddig sohasem árulta el, hogy mire kell neki az a tenger pénz.

Követendő példa.

Feleség: Mit képzelsz, János, hogy én egész életemben hordom ezt az ócska mókuszprémet?

Férj: Látod, drágám, a mókusz egész életben azt hordja.



Karácsonyra ajándékot Oehler-Blattmannál vásárolk Világító zöld fa alatt Nagyszerű a kiállítás Ajándékért kis kiadás ő adja ezt és senki más

Oehler-Blattmann a cég neve Noviszád, Szremszka ulica 11.

Ma nyit meg

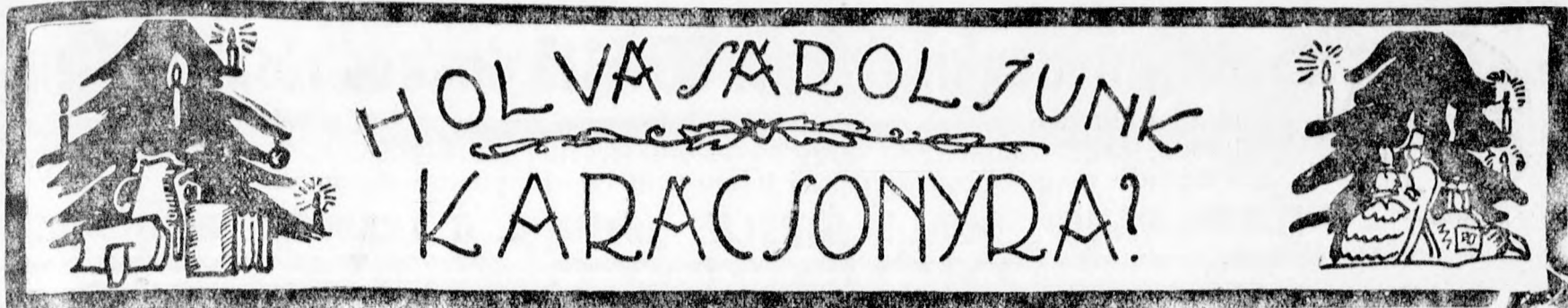
Szuboticán

dipl. opt. Krishaber

fotó és optikai szaküzlete

Dús raktárról legmodernebb és legújabb árukból választhat

értékes karácsonyi ajándékot



Fűszert és konyhaberendezést
jól és olcsón
Mihajlović Miladin
fűszer-, csemege és konyhafelszerelési üzletében
NOVISZAD, Futaki ut 48, vásárolhat.
Nagy választék konyhadényekben!
Versenyen kívüli árak! Tekintse meg üzletemet!

Kitűnő fűszer, csemege és déligyümölcs mérsékelt áron. — Gyors és pontos kiszolgálás!
Kolarszki, Futoski put 79

Legolcsóbb bevásárlási forrás! — Karácsonyi és alkalmi játékok!
Roffstein S. Aleksza
bazar a gölyához, Jevrejszka ulica.

Tekintsék meg kirakataimban
mindig friss virágaimat és karácsonyi kiállításomat!
Cvelvarica BAH. Noviszád, Trg Oclobodjenja 9

Játékok, karácsonyfadíszek, harisnyák, kezttyúk, pulloverek és mindennemű kötöttáruk nagy választékban legolcsóbban
Landsmann Adolf
cégnél, Kralja Petra 13.

Ha Noviszádra jön, legjobban és legolcsóbban az 1858-ban alapított jóhírű cégünknel vásárolhat.
Miroszavljevics Testvérek
Kralja Petra ucca 8. — Telefon 21-09.

Viseljen PEKO cipőt!
mert tartósak, elegánsak és olcsók!
Noviszád, Kralica Marija szálló épület

Ha jól és elegánsan akar öltözködni, akkor nálunk vegyen kabátot, mert olcsón és jól vásárol.
STOFF k. d. Noviszád, Kr. Petra

Alekszandar Krsztics
fűszer- és csemegekereskedése
Kralja Alekszandra ucca 1. — Telefon 27-65.

N. AICH
Noviszád, Kralja Alekszandra ucca 7.
A legszebb és legizlésebb karácsonyi ajándékok.

Holik Rudolf
rőtös és divatárúkereskedés, Noviszád, Kr. Alekszandra u.
a karácsonyi vásárlásnál
10% engedmény!

Tekintsék meg karácsonyi kirakatomat és izleljék meg saját készítményű cukorkáimat.
Dornstaedier cukrász, Vasember-palota

Táskákat a legolcsóbban
„UZOR”-nál vásárolhat, Noviszád, Jevrejszka 9

Mindennemű kelet és láblőrlőket
legolcsóbban
özv. Weisz Károlynénál
Mileticeva ul. 25, vásárolhat 3262

MODERN
angol férfi és női szabászat. Elsőrendű munka, olcsó fazonárak
KANN JENO, Noviszád, Kralja Alekszandra 14

Mindig friss déligyümölcsök, az összes fűszer- és gyarmatárak kiváló minőségben és a legmérsékeltébb árakon:
Aleksandar Krszticnél
Noviszád, Kralja Alekszandra 1.

Teké gumigolyók és babák
box-lából kaphatók
GERBER I. csn SZUBOTICH. Szudarevity u. 32.

„FLEURPOP” a világ minden részébe közvetít virágadományokat, csokrokat, koszorúkat stb. — Bővebbet:
Horvath F. virágüzletében, Noviszád
Noviszád, Kralja Petra ucca 30. — Telefon 33-11 és 33-12

Nürnbergi, kézműau, rövid- és kötöttáruk nagyban.
Legnagyobb választék gyermekjátékokban!
JOSIF JULJE KOHN
Noviszád, Kralja Alekszandra u. 11. — Alapítva 1868. Telefon 21-40. — Sürgőnycim „Jules”

Kérje a trafikokban a „Hétről-Hétre”
képes, irodalmi és társadalmi félhavi folyóiratot. A 44 oldalas lap ára 4 D.
Munkatársai a legjobb vajdasági írók és írónők

Mandarin
1 kg 8 D.

Mazsola
1 kg 8 D.

Kereskedőknek:
Mandarin
1 rekesz 50 — din.

Mazsola
1 kg . . . 6'50 din.

Sugár M.
Szubotica, Telei. 47

Írógépek
számoló, számoló, valamint sokszorosítógépek javítását és évi karbantartását a legpontosabb kivitelben jótállás mellett vállalja

Madarász Imre
speciális írógépjavitó műhelye
SOMBOR
Vojvoda Putnik venac 27. (Kigyó gyógyszerár mellett) Vidéki javítások soron kívül

Karácsonyra megérkeztek
a legmodernebb
Kapsch Eltz Pán rádiókészülékek
Kérjen díjlan bemutatást!
Képviselőt:
Dipl. Ing. Maller Béla
SZUBOTICA, Petrogradszka u. 8

MINDEN VEVŐ
aki december 15-től január 15-ig legalább 300 — dinár értékben háztartási cikket vásárol, kap egy utalványt három fényképre az **Eros fotószalonban** karácsonyi ajándékul!
SZENES GVOZSGYARA
SZUBOTICA.

Naptárárusítók!
magyar, német és pravi bunvevácski
NAPTÁRAK
legszebb kivitelben, legolcsóbban beszerezhetők
Meggyunarodni Novinszki Zavod
Szubotica, postafiók 101.

Átköltözés miatt
karácsonyra olcsón szerezhethi be az elsőrendű odzsaci gyártmányu
juta - anyagot, juta - szőnyegeket, férfi és női ruhaszöveteket
KLEER KARLO üzletében
Noviszád, Kralja Alekszandra 19. — Telei. 30-53
Tekintse meg vételkényszer nélkül dus raktárunkat!



Rádiót mindenkinek havi 85-115 dináros részletekben

Mindenkinek alkalmat nyújtunk arra, hogy az ünnepekre kitünő és olcsó rádióhoz jusson, azért elhatároztuk, hogy a részletfizetéseket méltányosan havi 85-115 dinárban állapítjuk meg. Látogasson meg bennünket ez előnyös alkalommal.

PHILIPS-RÁDIO, BRAĆA HIRSCH, NOVISZAD, a Tanurđić-palotában

AVALA MOZI, SZUBOTICA

TELEFON 7 CIRIL ÉS METOD-TÉR 19 TELEFON 7

Csütörtöktől - vasárnapig

Hangos heli hradó! — A gyerekek álma
Rajzos trükkfilm.

Egy ragyogó námet operett:

A szerelemtől nem kell félni
Keine Angst vor Liebe

Hogyan csinál karriert egy szorgalmas és egy lusta leány? Hogy vezet az út a Házassághoz?
Főszereplők: a gyönyörű babaarcu

Liane Haid

Ralph A. Roberts, Adolf Wohlbrück, Jessy Vibrog

Előadások kezdete 4, 6.15 és 8.30 órák

APRÓHIRDETÉSEK

Ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó
1.— dinár, NAGY BETŰS 2.— dinár.
A legkisebb apróhirdetés ára 10.— dinár.

A keretes hirdetések ára hasábmilliméterenként
1. a hirdetési oldalon 0.80 dinár
2. a szövegterésben 2.30 dinár.

Többszöri hirdetésnél ismétlődési engedményt adunk,
az álláskeresők pedig 50% kedvezményben részesülnek. — A február 20-án életbeléptetett új hirdetési adó a hirdetőfelet terhel.

A hirdetések ára kisebb megbízásoknál előre
fizetendő, vidékről beküldés postabélyegben is

Hirdetéseket a másnapi lapra este 6 óráig,
szombaton délután 4 óráig vesszünk fel.

APOLLO

December 20-23-án

Örülj az életnek

Szerlem, ének, zene!

Főszereplők:

**Dorrit Kreisler, Ida Wüst, Wolfgang
Liebenowicz és Leo Schlezek**

Előadások: 5, 7 és 9 órák, Vasárnap: 5, 5, 7 és 9 órák

Tón! December 25-én Jón!

Kleopatra

Oklatás

A GYORSIRÁSTANULAS eredményessége elsősorban a tanár gyorsirástudásától függ. Jó gyorsírókra mindig szükség lesz, mert ezen a téren nincs túltermelés. Hivatásos gyorsíró, 24 évi beszéd- és gyorsírói és tanítási praxissal, a legrovidebb idő alatt, a legeredményesebben tanít szerb-magyar-német gyorsírást és gépirást. Cim a kiadóban. 3320

Állást keres

Perfekt szakácsnő jó bizonyítvánnyal állást keres január elsejére. Novisad, Zseljeznicka 95. 3338

Középkorú nő házzvetői vagy ápolónői állást keres. Müller, Nemačka uca 35.

Kereslet

A beltéri templom és az Urania nyomda közelében különbejárattal, szép, tiszta, nem túl drága lakást keresek. — Írásbeli ajánlatokat 400" feijére a kiadóba

Eladó

Használt utazobundák, lábszákók és férfiruhák nagyon olcsón eladók. Megtekinthetők 10-15 óra között. Uzspeuska 7, Novisad, 3337

Jominőségű szeremi bor. 10 literenként kapható, Novisad, Sztevana Szrećka 11. 3336

Hengermalom kifogástalan állapotban, napi 150 métermáza őrlepkésséggel, külön tengeri őrlepkével, fagáz-hajtással, 14.000 leiket számláló nagyközsében, nagy környékkel, konkurrencia nélkül, hasznosbérbe sürgösen kiadó. — Bövebbet Kovács Gáspárnál Temerinben. 3333

Rövid, kitünő hangú pán-célzongora jutányos áron eladó. — Novisad, Laze Koszticsa 1. 3341

Sarok-üzlethelyiség azonnal kiadó, esetleg szobakonyhás lakással. Kralja Matija és Dudarszka uca sarok, Novisad. 3340

ODEON

December 21, 22 és 23-án

VÁSÁRFIA

Németnyelvű vígj. történet, — Főszereplők:

**Janette Gaynor
Nilly Rogers**

Mint kiegészítő: „King-kong paródiája”

Előadások kezdete 5, 7 és 9, vasárnap 5, 5, 7 és 9 órák

TRAFIK Novisad legforgalmasabb helyén, szabadtérből eladó. Mileticseva 6. 3349

Az idény előrehaladottsága miatt a raktáron levő összes árut minden elfogadható áron árusítom ki, valamint az összes üzletberendezést — Schwarz Vilim, Jevrejszka 11. 3252

Kiadó

Ügyvédi irodának alkalmas 2 vagy 3 világos udvari szoba kis előszobával kiadó Kr. Petra ul. 13 első emeletén. Parkett, villany, vízvezeték javított, WC Kertész Mór, Novisad 3321

Különléle

BÉCSI HAZAMAT 650.000 dinár értékben, 8% tiszta jövedelemmel (vagy badeni villámát 400 000 dinár értékben, három gyönyörű lakással, egészséges fekvéssel, a játékpala közelében) elcserelném jövedelmező házzal vagy birtokkal Jugoszláviában. Sürgős ajánlatokat kér: Rajcsевич Hotel Mlinov, Zagreb. 3316

Betétkönyvet

el ne adja, amíg Szemző irodában Szubotica, Antunovicva 11, nem kérdezi meg a napi árat. 322

Utazó urak figyelmébe!

Szuboticán a „Park Hotel” szobái fűtve vannak. Olcsó, szállított árat. Tisza, szép szobák. Elsőrendű konyha. Garázs. Telefon 70. KÖZPONTI FÜTES! 190

Okasio! Okasio!
Karácsonyi ajándéknak gyűrű, lánc stb. Krauszni, Novisad, Pasiceva u. 32. olcsón kapható. 3314

Rade Bubanj
fűszer- és csemegeüzlet
mindig volt, marad és lesz a legolcsóbb üzlet.

Mák 3:50 din.
Tisztított dió 1 kg 13 — din.
RADE BUBANJ, Novisad
Főútel: Nyegoseva u. 19.
Fióküzlet: Vilsonov trg 2.

Édes, zamatos narancs

mandarin, citrom, maroni, mazsola, füge, jánoskenyér, la dió, aszalt szilva stb. viszonteladásra legolcsóbban **Cezler Károly** cégnél, Szubotica 326

Villany-, vas- és vízvezeték legolcsóbban Kalfay-nál, Novisad, Vilsonov trg 3, 99

Szén 4300 kalóriás szerbiai fekete, salakmentes, szagtalan, nem korroz, 34 dinár 100 kgr.-ként hozhoz szállítva. Mindennemű tűzfű a legolcsóbb áron. **Vukovics J. és Társa** Szubotica, Telefon 669.

Templomok részere Karácsonyi betlehemeik

hozzátartozó alakokkal, azonnal megrendelhető! **Bachinger** aranyozó cégnél, Szuboticán. 279

BOB

Karácsonyi reklámér!
Eladom elsőrendű saját termései boromat a 4.— díj. **Czoczek László**, Vojvode Bojovicva 9, a laktanyával szemben. 3296

Saját pergetési világos méz kllója 11.— dinár. — **Schade**, Novisad, Futoska uca 38. 3198

Betétkönyveket

kézpénzért veszek és eladok. Mai árat: Szrpszka 58%, Union 52%, Jugó 50%, Prva Hrvatszka 26%, Zadr. gosp. 45%. **Szemző** iroda Szubotica, Antunovicva 11. 323

Csemegeszőlők királyai!

Musc. Szőlőskertek királynéja
Erzsébet királynő
Triumpf Musc. Mad. Mathias
Bernát János és más remek fajok
Musc. Hamburg
Afus-Ali (Cilibar) stb. stb.

Sima és gyökeress vesszőit szállítja:

Hirsch László, okl. műkertész

állami felügyelet alatt álló mintatelepen
SZUBOTICA, Ciril i Metod trg 7.

Előjegyzéseket tavaszi szállításra is ottadok. —
Nerjen árjegyzéket!

Hirdetmény

A szombori r. k. hitközség áruba bocsájta más földvétele miatt a róm. kat. lelkeszi javadalmakat képző következő birtoktesteket:

1. A Bukovac dülőben fekvő 10 hold 964 öl földet.
2. a Gradina dülőben a papszállás körül levő 33 hold 500 öl földet,
3. a nyugati gradina dülőben fekvő 5 hold 561 öl szántót,
4. a vágóhid körül 3 hold 454 öl szántót az Első szelvény szőlőkben,
5. a Kelle Ernő misealapítványt képező 8 hold 415 ölnyi földet a keleti gardina dülőben.

Az írásbeli ajánlatok a szombori r. kath hitközség képviselőtestületéhez c mezve a hitközségi pénztárba nyújtandók be, ahol a közelebbi adatok és a szükséges felvilágosítások megtudhatók.

Róm. Kath. Hitközség

I-a szaloncukorkát leszállított áron kap **Mojsovicsnál**, Futaki 28 és Kr. Alekszandra 20.

Heti 5 dinár

az előfizetés a Modern Kölcsonkönyvtárban: Strossmayerova 16. 278

Fotóamat rök!

A legjobb filmet olcsón csakis:

Okuláriumnál
Novisad, Kat. porta 3.

Modern fényképezési műterem

Esküvői képek

Gyermek képek

STUDIO-HERING — Apollo udvar

Vásárlóskor

saját érdekében hivatkozzék a **Reggeli Ujságra!**

Ne csak cipőt, hanem kizárólag kvalitás

Alstina

cipőt kérjen. — Szuboticán új helyiség:

Karagyorgyev trg 9

Felelős szerkesztő és kiadó: Andree Dezső, Novisad, Kralja Petra ulica 30. A kiadóhivatal felelős vezetője: Blazsek Ferenc, Novisad Kralja Petra ul. 30. Nyomatott az Urania nyomdai műintézet és kiadóvállalat, Komlós Márton, körforgógépén, Novisadon.

Mit hozzon a Jézuska?

Kis karácsonyi ankét mindennapjaink alakjaival

Talán még soha nem volt teljesebb a várakozás a karácsony iránt, mint az idén. A gazdasági és egyéb válságok immár ötszázötvenedik jubileumukat tarthatják és eljutottunk oda, ahol a bajokat és gondokat egyforma sullyal érzi kicsiny és nagy, gyenge és hatalmas, szegény és gazdag. Az ember elvesztette önmagába vetett hitét, már nem bízik erejében, képességeiben, érzi a saját tehetetlenségét, s valami rendkívülit, földöntúlit, csodát vár, ami feloldja benne a bizonytalanság érzését. Csodát vár, amely ragyogó ünnepi megnyilatkozásában elárasztja a boldog derű sugárzásával, a felszabadulás meleg fényével és betölti lényét a megnyugvás és a béke felemelő hangulatával...

Ünnepet vár az ember, felszabadulást, megnyugvást, békességet, megértést és szeretetet. Minden szemben ott csillog a várakozás nyugtalan tüze, a remény reszkető sugara, hogy mindaz, amit egész esztendőben vártunk, mindaz, amire az egész évet felépítettük, amiért az eltemetett hétköznapiok rengetegén kinnal, bajjal, fáradtsággal, küzdelemmel átvergődöttünk — most a nagy napon, a megígért és megjövendölt beteljesülés napján maradéktalanul, teljes nagyszerűségében és jelentőségében tökéletes megnyilatkozásában megvalósuljon: várakozásunk, küzködésünk és munkánk jutalmaképe...

Még soha nem vártunk így karácsonyt, mint most, még soha nem volt ilyen nagy szükségünk a csodára, békére, szeretetre és megnyugvásra, mint most: 1934-ben.

...De lássuk, mennyiben van igazunk. Szólaltassuk meg az embereket, mindennapunk megszokott alakjait úgy, ahogyan az életben nap-nap után találkozunk velük és kikérdezzük őket gondjaikról, bajjaikról, elbeszélgetünk velük és meghallgatjuk kisebb-nagyobb problémáikat.

Az első ember, akivel összecsalóztam, a postás volt. Barátságos mosollyal nyújtotta át a napostaküldeményt: három fizetési felszólítást, egyiket a szabóm, a másikat a cipészem, a harmadikat annak a textilcégnek az ügyvédje küldte, amelyiknél két évvel ezelőtt nagyobb részletüzletet kötöttem. Mind a hárman végtelen tapintatlansággal, nyílt levelezőlapon szólítottak fel a hátralékos részletek miből és egy összegben való rendezésére. Át nyújtott azonkívül egy finom kis levélkét. Egyik barátom írta. Megkönnyebbülten lélegzettem fel: ime egy ember, akinek nincsenek lehetetlen kívánásai, akiből a melegen érző ember beszél a barátom, aki minden önző érdek nélkül emlékszik meg rólam... Örömmel bontottam fel a levelet, alig olvastam azonban néhány sort, szememben a reménység sugar a csalódás keserű könnyében tört meg. Barátom a régi jó időkre hivatkozva pillanatnyi pénz-zavarát emlegette és arra kért, hogy juttassak el címére ideig-óráig szóló 150 dinár kölcsönt.

Csodálatosan fordultam a postás felé, aki észrevette arcomon a felhők suhanását.

— Látja, milyenek az emberek? ... Legalább most karácsonykor békén hagynának!... Itt a karácsony és ahelyett, hogy béke, nyugalom és öröm szállná az ember szívére, fizetési felszólítások és kölcsönkérők gyötrik agyon...

— Hja, kérem — szólta a postás — higgye el, én sem így képzeltem el a karácsonyt. Nekem az lenne az igazi karácsonyom, ha fizetési meghagyások és kellemetlen levelek helyett csupa örömhírről kopogtatnánk be az ajtókon, ha mindenki előtt meglobogtathatnánk valamelyik távoli, mondjuk amerikai nagybácsi-jézuska dollárküldeményét.

— Szép, szép, jó ember, de hát saját magának nem kíván semmit sem karácsonyra?

— Ez nekem elég örömet szerezne és elvégre az

a legnagyobb öröm, ha másoknak szerzünk örömet.

Mire magamhoz tértem és megállapíthattam, hogy a postás az altruizmus bölcsője, már a harmadik szomszédomban kiabálta a címzetteteket.

Az első sarkon megkínáltam cigarettával az uccaseprőt. (Rámragadt a postás altruisztikus bölcsessége — gondoltam örömet szerzek szegény ördögnek). Az uccaseprő először bizalmatlanul végignézett, már azon a ponton volt, hogy megvető sercentéssel hátafordít, de a pirosbetűs, izgató Zeta-cigaretta láttára mégis összefutott szájában a nyál, haptákba vágta magát és kivett egyet. Rágyújtott, de bizalmatlansága nem enyhült. Meg is kérdezte:

— Hát osztán mit akar az ur?

— Nem akarok én semmi különösöt... Hogy megy a munka?

— Hát mēn, ha viszik (főlényes sercentés)... — Természetesen... hm... (hogyan is tereljem a szót a karácsonyra?) Persze, közeleg a karácsony, meg kell keresni a rávalót... Hát rendben megy minden, nincs semmi baj?

— Rendben volna (sercentés)... a bajokat leszámítva. Mert hát baj az mindenhun van, csak keresni köll. Az ilyen magamfajta szegény ember meg hát mit is várhat a karácsonytól?... Az embernek csak éppen annyit fizetnek, hogy föl ne forduljon éhen, mert hát ott a gép, az elvégzi helette a munkát, oszt meg enni se kér...

— Gép?... Milyen gépről beszél?

— Hogy milyenül? Hát arról a nyavajás sűrőgépről, amivel kivesszik az ember szájából a falatot-e!... Hát mi a csudának köll az?! Afféle ur huncucság az egész (erélyes sercentés) amivel a szegénységet, a munkanélküliséget szaporíjják!... — Hát azt gondolja, hogy mindennek az a gép az oka?

— Nemcsak gondolom, hanem tudom is! Nekem oszt hiába magyaráznak az urak, nem segít itt a maszlagolás semmit... (Az uccaseprő szemé villámokat szór, dühös az urakra, mindenkire, még én rám is. Vaskosat káromkodik, nagyot fuj, azután lemondóan, végtelen reménytelenséggel a hangjában megszólal:

— Karácsony... ugyan mit várhatok én még a karácsonytól?... Legfőljebb, hogy az ördög vigye a pokolba a seprőgépet...

A standon megszólítottam az egyik bérkocsist, mit vár a karácsonytól. Először is panaszkodik. Megrázó színekkel és vaskos jelzőkkel eseteli az éhenhalás jövőre képét. Szidja a konkurenciát: a taxisokat.

— Bizony, lassan kimegyünk a "divatból"... — sőhajt a bérkocsis. Ma már mindenki autón jár. Azt hiszik, hogy az előkelőbb. Letűntek a régi jó malutóskezdő „pasasok"... és ma már azok is beleestek a taxilázba. Az egyetlen, ami kihuzna a sárból, ha karácsonyra jó, kiadós havat kapnánk. Átszerelnék szánkóra, oszt mingyárt lenne egy kis kriszkindli...

A taxifőnök szidja a bérkocsisokat: a konkurenciát. Azonkívül szidnak mindenkit, aki nem autón jár. Panaszkodnak a benzínre, az olajra, a pénztelenségre és karácsonyra csak azt kívánják, hogy jó kiadós záporosót hozzon a soffőrök jézus kája, mert akkor meglesz a boldog karácsony.

— Főur, fizetek!
— Igen, kérem alázattal, tessék parancsolni.
— Mondja, kérem, mit vár a karácsonytól?
— Őszintén szólva nem sokat... lehet várni egy karácsonytól, az ilyen rossz üzletmenet mellett?
— Hogyan, hát rosszul megy?

— De még mennyire... sőt még mennyirebb. Hol vannak ma már a régi szép idők, amikor az emberek minden idejüket a kávéházban töltötték, amikor, kéremszépen X. festőművész ur, akinek az volt a szokása, hogy a falra írta a folyószámláját — olyan magasan kezdte, amilyen magasra fel tudott nyulni — és amikor már a padlónál tartott, egyszerűen megrendelt egy kávét, meg egy szivart és hanyagul azt mondta:

— Na most Józsi adjon vissza ötven dinárból.
— Kérem szépen az ember örült, mulatott az eseten... mert annyit keresett, amennyit akart...

— Ma már kérem nincs semmire kilátás. Mit várhatok én a karácsonytól?... Talán a velszi herceget vendégnek?

A játékereskedés csillogó kirakata megállított. Ötletes és pompásan megkonstruált gyermekjátékokból hemzsegett a hatalmas kirakat. Elhatároztam magamban, hogy megintervjuvolom a kereskedőt. Reméltem, hogy végre találok egy embert, aki nem sir, hiszen az, amit csinál, most pompás üzlet, tekintve, hogy minden szülő valami ötletes és új meglepetésről gondoskodik gyermekei számára.

— Jaj kérem, dehogyan is megy olyan jól, mint ahogyan képzeli! — zokogott a kereskedő. Az embereket nem érdekli a játék és azt hiszik, hogy gyermekeknek sem kell. Nem vesznek játékot, inkább cipőt, ruhát, kesztyűt és harisnyát ajánlunk a gyerekeknek.

— Hogyan uram? — kockáztattam meg a kérdést — hiszen tele van az üzlet vevőkkel?!

— Ez semmi kérem, a fele sem annak, amennyinek kellene lenni! Higgye el, hogy ráfizetek, ráfizetek! Tudja mit kellene kitalálni? Egy ötletes, egyszerű játékot!

— ? ? ?
— Amit az ember felhuzna és marokszámra potyogtatná ki a pénzt, a szazasokat, az ezreseket!
— Tudja mit? — vágtam rá a kereskedő ötletére: — Nekem van egy sokkal jobb ötletem! Egy olyan játékot kellene kitalálni, amit felhuznának és abból ilyen egyszerű kereskedők potyogtának ki, mint én...

Bánatos szívvel tértem vissza a szerkesztőségbe.

Az emberek válaszai elkeserítettek. Az egyik nem akar magának semmit, csak másoknak szeretne örömet okozni, a másik a gépekben látja az emberi sorsok tragédiáját és azt várja a karácsonytól, hogy az ördög vigye magával a pokolba a seprő- és egyéb gépeket, a harmadik, a negyedik ember rovára szeretné megoldani élete válságát, a negyedik viszont a harmadikat fojtaná meg egy kanál vízben, az ötödik a velszi herceget kéri karácsonyi ajándékkul, a hatodik lehetetlen játékszerrel akarja megoldani egyedül és kizárólag a maga gazdasági válságát.

Végezerményben egyikük sem oldotta meg a kérdést, egyik sem kívánt megvalósíthatót.

Magamba roskadtam és megkíséreltem feltenni saját magamnak a kérdést:

— Mit vársz a karácsonytól?
— Hm... mit várok a karácsonytól? Hát mit várhatok? kívánjam a lehetetlent? Kívánjak olyasvalamit, ami megvalósítható?

Hm... milyen buta kérdés...
Kívánok... hát kívánok egy kis helyet ennek a cikknek, azután békességet, nyugalmat, felszabadulást, csendes, szelid pihenést, egy finom, testhez álló koporsót és mindenkinek kellemes karácsonyi ünnepeket...

Szabó S. Ferenc

Emil meg a papa

Ez az Emil meg a papája, így együttesen, Párizsból való emlékem.

Benne ragadtak a szivemben.

A magamfajta azt képzelem, akármi rongy kis élmény azért adódik az életben, hogy azt elmesélje az embereknek.

Hadd mesélem hát.

Emil, vagyis franciásan Emile, kis portásfiú volt abban a jólnevelt pension-hotélben, ahol fészkeltem, a Passyban.

Három ilyen fia-portás szolgált ott, ugynevezett chasseur-ök. A sűrűgombos feszes spencerjeikben mikor felpattantak a padjukról a hallban és haptákba vágták magukat (ha elment előtűk a vendég) olybá tűntek, mint valami idegenlégió gyerekkatonaí.

A három gyerek közül Emil volt a leggyerekebb. A válláig se ért a másik kettőnek.

Tizennégy-tizenöt éves lehetett, olyan fehér volt a képe, mint a vajalma, olyan mosoly is lebegett az Emil arcán, mint azon a gyengéd, tiszta gyümölcsön. Gesztenyehaja felfelé volt kaptva, mint magammal is kicsi diákkoromban, sárkefével biztattam reggelenkint a jellemtelen lány hajamat, hogy felfelé merevedjen. Ettől a sörtedivattól eltekintve, csupa lányos szelidség és kellem volt a könnyű kis Emil; észrevesz az ember efféle finomabb minőségű szegény gyerekeket, akik akármilyen uricsaládban születhettek volna.

Az én emeletemre Emil volt beosztva szolgálat-tételre. Emil hozta fel reggel a szobámba a postámat meg az újságot, tálcán fehérkesztyűsen. Ha „bleu“-m jött, vagy ha telefonüzenet jött távollétemben, azt is mind Emil adta át összetett sarkokkal, szépen megbuktatva a fejét. A postára ő futott, a Marylandt is ő hozta az embernek a trafikból, azaz a Café-ból, Párizsban, tudnivaló, nincs külön trafik, szivart, cigarettát, gyufát, bélyeget a kávéházban árulnak.

Mindezeken felül még egyéb szolgálatokat is tett nekem Emil, magánszorgalomból.

Egy délelőtti nagy diszkrétan megfogott a lépcsőn:

— Monsieur, — azt mondja — ha vasalásra van szüksége, csak nekem szóljon, van egy kis szabó itt a szomszéd utcában, jó barátom, sokkal olcsóbban dolgozik, mint a másik és mindig megtartja a szavát.

Ami azt jelentette, hogy ha azt mondja, hogy délre itt lesz az öltöny, akkor itt is lesz!

Reggel tudniillik Emil tanuja volt, mikor átadtam egy öltözet ruhát a valet-nak, hogy vigye el vasalni ahhoz a szabóhoz, akinek a névjegye a társalgóban fekszik, az íróasztalon. Elég sokat kell Párizsban vasaltatni, mindig potyog az eső. S amilyen szorgalmas az a francia eső, olyan hanyagok a kis szabók.

De az Emil szabója pontos volt, csakugyan.

Azt is megsugta Emil, hogy kár a kesztyűimet a drága mosodába küldennem, tud ő itt a harmadik utcában egy nagyszerű tisztítóasszonyt, aki jó barátnöje, az sokkal olcsóbb és az is megtartja a szavát. Valamint abba is beavatott Emil, hogy itt van nem messze egy kis varroda, ugyancsak jó barátnöi az összes mademoiselle-ek, ott nyakkendő-t fordítanak, harisnyát stoppolnak és fehérneműt javítanak. És természetesen azok a mademoiselle-ek is megtartják a szavukat.

Persze, kapott egy-két frankot minden esetben Emil, mikor elvitte a holmimat a jó barátjához, meg a jó barátnöihez.

Ugy örült a rézfrankoknak, mindig elnevette magát a nagy örömtől.

Kértem egyszer:

— Mit csinálsz Emil, ezzel a sok pénzzel?

Akkor a gyerek elpirult.

— Kiadom, monsieur, — s rögtön lesüti a fejét és elszalad.

Szent Isten, csak nem voltam tapintatlan?

De hát miért kellett zavarba jönni ennek a gyerekeknek? Szégyenli, hogy nyaláncságot vesz, vagy hogy esetleg a henteshez buvik be, kipótolni azt a szük kosztot, amit a hotelek a személyzetnek mérnek? Vagy azt hallgatta el jellemesen, hogy rakogatja a frankjait cipőre, télikabátra?

Pazarul táplálták az embert abban a pension-hotélben. Délben, a menü végén, csak gyümölcsöt annyit ontottak a tányéromra, hogy a felével jól lakhattam volna, ha semmi egyebet nem is kaptam

volna ebédre. Eszembe jutott egy délben Emil, s mondom a pincéremnek:

— Kedves Henry, a gyümölcsöt, amit meghagytam, legyen szives ma és mindennap odaadni a kis kedvencemnek, Emilnek.

Volt abban mindenféle finom csemege, új mandula, zöld füge, hámozott dió megogyoró.

Valami jóféle érzés ez a ragaszkodó, kedves kis lélek az ember körül a hotel idegenségében. Olyan sejtelem jár néha bennem, mintha egy régésrégén elhagyott, elfelejtett gyerekkori pajtásomat látnám viszont a kis párizsi fiuban.

Délután, ha alszanak a vendégek, vagy kiszállottak a városba, nincs dolog, a három chasseur összedugja a fejét a hallban, a padjukon. A kis Emil-t vették középre, könyv van az Emil kezében. Angolul tanulnak. Átkelek a hallon, Emil felveszi a fejét, idemosolyog hűsögesen.

Akkor is idevihog bizalmasan, mikor egyszer rajtacémpem a lépcsőn, hogy boxol egy sötét és délamerikai fiucskával.

Szegény gyerek, mikor is játszadozzon? Ki gondoskodik a portásfiúk szórakozásáról? Nekik nincs tornaórájuk, nem járnak ők tánciskolába, futballra se mennek ezek, mert ezek reggeltől estig hivatalban vannak, úgy mint a felnőttek, kenyeret keresnek, emberek már ezek a gyerekek. Most egész Párizs nyugszik, az én kis Emilem még azt se teheti, ő szolgálatban van. Háromszor egy héten szakiskolába megy délután, egyszer egy héten félnap szabadságot kap hazamenni a szüleihez, tiszta ruhát hozni magának. A szülei a francia Isten háttamögött laknak a Montrouge-on valahol, jártam egyszer arra egy piktort látogatni, háromszor is

elaludtam a métron, mire odaértem.

Igy nő fel Emil, míg bejut majd egyszer valahára a portási kettrecbe, örök életében asszisztálni azoknak, akik ezt a világot élvezhetik, akik utaznak, lustálkodnak, kényeskednek.

Igen. Egy szép napon aztán a papához is szerencsém volt, az Emil papájához.

Azokban a szép napokban reggeltől estig dolgoztam, este nyolc óra tájban mentem Párizsba.

Kilépek az utcára, ott áll a hotel előtt Emil, egy kicsi kis emberrel, alig valamivel nagyobb, mint ő maga. Mind a ketten bonsoir, monsieur!-t mondanak.

Es Emil elébem áll, mosolyog:

— Monsieur, ez itt a papám.

Arra a kis ember is idelép, levette a kalapját:

— Pardon, monsieur, — azt mondja — azért jöttem, hogy megismerjem monsieur. Monsieur oly jó barátja az én Emilemnek.

Amyira meg voltam hatva, el kellett kacagni magam. Lekezeltünk persze az öreg Emillel. Aki elmondta, hogy cipőjavító műhelye van, harminchat esztendő, hat gyereke van, Emil beleértve. És hogy Emil a család reménye és büszkesége. Nincs ilyen jó gyerek több Franciaországban. Minden sószt hazaad, amit keres s hazaviszi minden szombaton az egész hétről összegyűjtött narancsot, füget, mandulát, diót,ogyorót a kisebb testvéreinek, mert ő a legnagyobb.

Képzelem a többit, milyen kicsik.

Amint illet, átalinvitáltam a papát a szemben lévő Café-ba, egy aperora. Ott a sötét bádognapjánál állva koccintottunk, mind a hárman, mert Emil is átkísérte a papát és monsieur-t és ő is kapott valami ribizlis löttyöt, amit egy hajtásra lenyelt, á votre santé monsieur! felkiáltással.

Szép Ernő

Furcsa dolog a német nyelv

Irta: Buster Keaton

Szép helyzetet teremtett a hangosfilm! Azelőtt egyetlen egy gesztussal a világ minden nyelvén lehetett beszélni! Most azonban nyelveket kell tudnunk! Kezdem tehát németül tanulni... Első pillanattól fogva tisztában voltam azzal, hogy soha nem fogom tökéletesen beszélni ezt a nyelvet, azonban lassankint rájöttem arra is, hogy erre nincs is szükség. Ha az ember komoly drámai hős, akkor valóban szüksége van arra, hogy hibátlanul beszéljen. A komoly dialógus nevetéssé válhatik, ha a színész valamilyen szót hamisan mond ki, vagy rosszul hangsúlyoz... Egy komikusnál azonban más a helyzet. Egy komikus sok mindent megengedhet magának, amit a kritizáló publikum egyébként nem fogadna el. Ha nem tudja jól a szerepét, éppen ezért, mert nem beszél tökéletesen a nyelvet, amelyen a közönséghez szólt, kivethet egy cédulát a zsebéből és leolvashatja róla a mondanivalót. Ez csak emeli a komikum hatását.

Amikor németül kezdtem tanulni, néhány német színész jött Hollywoodba, hogy a Metro-Goldwyn-Mayer gyárban néhány német filmet csináljon. Elsőnek Paul Morgan jelent meg. Neki köszönhetem az első német szavakat. Azért, hogy kollégáját Heinrich Georget, aki néhány nappal később volt érkezendő, megfelelően köszönthessem, megtanított erre a barátságos üdvözlésre: Meg vagy boldulva! Semmi energiát és fáradságot nem kíméltem, hogy ezt a néhány szót tösgyökeres német-séggel mondhassem el és éppen ezért nem is értettem, miért nézett rám Heinrich George csodálkozó arccal, amikor a fenti szavakkal üdvözöltem őt. Csak néhány nappal később, amikor Heinrich George viszont így köszöntött: Yuo are a fool, értettem meg a tréfát, amelyet velünk Paul Morgan üzött. Bosszúból azután a Drótnélküli Riporterben ezek voltak az első szavak, amelyeket neki mondtam.

Közben természetesen nem álltam meg tanulmányaimban és ma már szerelmi vallomásokat is tudok tenni német nyelven. Ebből esetleg valami családi összeütközés lehet a feleségemmel, aki nem fogja megérteni, mit suttogok esetleg német hölgyeknek a fülébe, de a hivatásért minden kockázatot vállalnia kell egy színésznek.

A Casanova-filmben, mely első német filmem, többször kiestem ugyan a szerepemből, mert e filmben olyan hölgyvel vannak szerelmi jeleneteim, aki két fejjel magasabb nálam és nem va-

lami gyengéden bánik velem. En ugyan sok mindenhez hozzászóltam hosszú pályám alatt és ha egy filmscenáriumot átolvasok, az az első gondolatom, mennyi mindent kell majd a felvételeknél eltűrnöm. Az eddigi szenvedésekhez most még a bevezető is hozzászórok. En azonban úgy érzem, hogy a komikum ereje fog növekedni, ha nem beszélek tökéletesen németül.

Igaz, ez a következtetésem egészen szubjektív, mert én mindig mosolygok, ha valaki angolul dadog és hibákat ejt, illetve nem is mindig, csak akkor, ha biztos vagyok benne, hogy nincs a közelben fényképész...

Hozomány porból

A birminghami bíróság előtt különös per folyik. Egy fiatal leány, aki egy mérnök menyasszonya, aranyáru gyárban dolgozott. Esténként a vőlegény sajátkezüleg tisztogatta hazatérő jegyesének ruháit és cipőit. A vőlegény ugyanis észrevette, hogy ezekre aranypor rakódott le. Idővel a tisztogatás következtében egész csinos mennyiségű aranyat és platínát, sőt három év után olyan értéket nyert, amelyek eladásából jó kora hozomány került. Valahogy tudomására jutott mindez a laboratorium tulajdonosának, aki a bíróság előtt az aranyporért kapott vételárat perelte. A leány azzal védekezik, hogy a gyáros kötelessége lett volna arról gondoskodni, hogy az aranypor le ne rakódhassék a ruhákra és a cipőkre. A per kimenetele elé a jogászvilág nagy érdeklődéssel tekint.

Királyi sarj mint rádióbemondó

A svéd rádiótársaságnál megüresedett a bemondó állása. A többszáz pályázó között van Bernadotte Lenart, Gusztáv svéd király unokája. A fiatalember a múlt évben lemondott rangjáról, hogy elvehesse Nissvandt Karin kisasszonyt, egy stockholmi polgár leányát. Azóta teljes visszavonultságban élt Constanc mellett levő örökös-villájában.

Jön a vonat...

Irtó: Vető György

(Ködös, decemberi késő este. Kis falusi állomás. A fénylő sínek ide is elvezetnek, ide is befut a vonat... Hoz valamit és elvisz valamit... Néha: egy fütty csak a hir. Hetyke és keserű. Senki se megy és senki se jön. Az egész nagy világon senki sem gondolt ide... Arva, drága pont: hunyorgó, béna láng — kis, falusi állomás!

A sínek között már ég a vonatot váró petroleum méces. Csak egy gyöngö, libegő, szédült kis fény. Vergődik, küzködik a köddel, sötétel. Néha egészen elesőn, elalvón. De jön a vonat, égni kell, világítani kell.

A harmadik osztályú váróterem sötét, világatlan. És nedves, tépő hideg van benne. Sok-sok csend és hideg a kályha... Nem ég a lámpa.

Most, a kis szobácska megtelt. Tél van. Több az élet: szenvedésben.

Beszélgetnek. A sötétben senkit sem lehet látni... De amint hull a szó — a sötét tábláján fejrémlik a lehajtott fejek élete...

A kis állomás énekel...

Egy leány: Csak mennék már!

Valaki kinéz az ajtón: Már ég a méces.

Egy férfi: Hova utazik?

A leány: Megnevezi a nagyvárost.

Egy fiatal férfi: Én is oda megyek. Jó lenne feledni!

Öreg ember: Mi is oda megyünk.

Öreg anyó: Látogatóba a fiunkhoz.

Öreg ember (kijavítja): A fiunk családjához.

Egy kis pólyásgyerek (az egyik sarokban) felsír.

Anya: Csicsis babus.

Kis fiucska: Aloms vagyok, anyám!

Anya: Tedd ide a fejedet az ölembe.

A férfi: Disznó világ!

Öreg anyó: Talán ott is maradunk a fiunknál.

Öreg ember: Van annak elég, akit etessen!

Öreg anyó: De mégis, fiunknál...

Öreg ember: A fiunknál... (fáradt, csendes hang). Hát hiszen nem mondom, jó lenne ott, mert nálunk bizony hideg van már, így télen... De nem lehet... családja van!

Öreg anyó (még vonal a szája szögletében): Kéne ugy beszél, mintha a gyermekünk, a fiam — már nem lenne a miénk!

Öreg ember (a fej elhanyaglik a sötétben): Már nem a miénk!

Öreg anyó: Jaj... miket beszél!

Öreg ember (hallgat... a csönd rétegeződik... a kéz könnyet töröl le: elvégeztetett...)

Anya: Csak az anya tudja, hogy ki a gyereke.

A leány (elsírja magát): Jaj...

Valaki: Mít sír?

A leány: Nekem is volt...

A férfi: Volt? Csak volt? Jó, hm—hm...

A leány: Nem nálam volt. Otthon volt. Fizetem érte.

A férfi: Ugy-e édes, erre mondják: fattyu!

A leány: Gyermekem volt! Erti?!

A férfi: No, csak úgy mondtam... én is, tudniillik — az vagyok: fattyu. És aztán?

Anya: És persze mindig az anya hibás. Őt nézik le: fattyut szült! Hogy mennyit szenved egy anya!

A férfi: No, csak semmi sírás anyám! Vannak, akik nem szenvednek. Például az én anyám. Ő egyszerűen lemondott a szenvedésről: letett az első uccasorkra.

Öreg anyó: Szegény fiam!

Fiucska: Anyám, éhes vagyok.

Anya: Aludj, kis fiam. Nincs nálam semmi. Most éjjel van, aludni kell a jó kis fiúnak. Majd ha ott leszünk apánál, reggel... a kórházban...

Valaki: Adja ezt oda a gyerekeknek. (A mellé állónak átad valamit, mert távolabb áll a gyerektől. Feszült csend: az annivaló vándorai a sötétben... súlyos mély vándorlás: az éhség utja... a csendben egy kis íny epedve feszül... Majd: milyen kibékülés egy sóhaj: a kis száj már csámcsogva rág...)

Fiatal férfi: Ejnye! — be van takarva az a kis gyerek?

Anya: Mindig megfoltozom a kis ruháját.

Fiatal férfi: Takarja be ezzel a kendővel.

Anya: Nagyon finom kendő, kár letenni a földre.

Fiatal férfi: Nem kár érte. Nekiadom. Takarja csak be vele.

A férfi: Finom kendő. Talán jegykendő?

Fiatal férfi: És ha az volna?

A férfi: Csalódtunk, mi?

Anya: Azt hiszem, a lány csalódott volna!

A férfi: Ne hizelegjen.

Öreg anyó: A leány csalódott. Igen!

A férfi: Maga is tudja?

Öreg anyó: Tudom. (Kijavítja). Érzem.

Anya: En is.

A leány: Az én gyereke apja is jó ember volt.

A férfi: Csak a gyereket nem akarta!

A leány: Akarta az, szegény, ha meghalt!..

Anya: Nem tudom, nem lesznek-e ezek is árvák? Hivattak bennünket a kórházba, sürgősen!

A férfi: Aztán majd — persze: mást keresünk, mi?

Anya: Ha valakinek kellenék, aki ezeket szivelni tudná?

A férfi: Pfüj, szent szerelem, halálos szerelem! Mert ez az, mi?

Öreg ember: Nem, itt már nincs szerelem — az a szegény asszony már nem szerelmet keres, hanem kenyeret a kis gyerekeinek. Ezt érthetné! Hallja-e?

Fiatal férfi: Fogadni mernék, hogy asszony őt nem szerette soha!

A férfi (röhög): Én se őket! Nem, nem vittem jegykendőt és nem is viszek! Mint maga! — Jegy kendő! (Röhög).

Öreg ember: Szegény fiam, te. Ki lehetsz te?

A férfi: (kis megrendüléssel, a kérdés valahol megérintette): Miért kérdi?

Öreg ember: Hát hallgatlak, aztán hallok...

A férfi: Aztán mit hallott?

Öreg ember: A beszédedet. Azt, hogy más vagy, mint a többi. Szegényebb. Szegényebb, mint mi: együttvéve!

A férfi (bujó riadtan, de még egy utolsó erőfeszítéssel küzd valami súlyos kar ellen, ami lezorítja, hiába erőlködik): Miért lennék én olyan szegény?

Öreg ember (érezve, hogy akcihoz szól, menekül): Sajnálak. Olyan vagy, mint a magtár, amit kirabolnak — üresen maradtál. Fiammá tudnálak fogadni, szegény!

A férfi (most már csak keresett szók között támolyog): Ne sajnáljon! Ha nem is szeretett senki, de nem is sir utánam senki!

Öreg ember: Hiszen azért sajnállak! Nézd, mi mindnyájan megyünk valahová: temetni, vagy meg-egyszer utoljára örülni! De te... (A sötét gomolyog, foszlik, majd a mélység hideg ködökutja áldó fénybe rügyezik). Hová mész te?.. Hiszen neked nincs vonatod!..

Remegő, lihegő fénylés, aztán nyugodt, láttató világosság: itt a vonat...

Mindenki felkészült már. Mindenki tudta, hogy érte jött a vonat, hogy indulni kell, hogy az indulásért volt ez az állomás.

Es mentek.

Ő maradt csak, akit senki se keresett már. Küzdött, verítkezett a világosság olombilincses némaságában, — ahol az üres karok megteltek az ölelés puhaságával, a szók az anya melegével, aki éhespanaszú kis gyermekére mosolygott — de csak akkor lépte át a küszöböt, amikor a leánya már megadta a jelet az indulásra...

Mi az éhség?

Mikor éhezünk? — Erre csak könnyű a felelet, — véli a legtöbb ember — amikor üres a gyomrunk. Nos kérem, itt van a nagy tévedés. Ezt egy kis önmegfigyeléssel is beláthatjuk. Reggel, felkeléskor, rendszerint nem vagyunk éhesek, bár gyomrunk már órákosszat üres. Csak fél-, vagy egy óra múlva jelentkezik a reggelizés való étvágy. Reggeli után két-három órával már teljesen üres a gyomor s mégis csak jóval később jelzi, hogy kívánná az ebédet. Viszont telt gyomorral is lehet éhezni. Ha emészthetetlen anyaggal, pl. sulypátpéppel rakjuk tele magunkat, az üresség érzése eltűnik ugyan a gyomortájékról, de az éhség megmarad. Kóros esetekben, pl. ha a gyomornak a belbe vezető nyílása megszakul, a gyomor még telve lehet táplálékkal és mégis többé-kevésbé élénk éhségérzet lép fel. Sőt, mi több: olyan egyének is éheznek, akiknek gyomrát részben, vagy akár teljesen eltávolították.

Másutt van tehát a dolog bökkenője; hogy hol kitéjük abból, hogy ha tápláló beöntést adunk a kísérleti egyéneknek, vagy szőlőcukor oldatot fecskendezünk a bőr alá, az éhség megszűnik. Mindkét esetben a táplálóanyagok többé-kevésbé közvetlenül a vérbe kerülnek s amint abban teljesen feloldóttak, az éhséget felváltja a jóllakottság érzése. Mászóval: nem akkor éhezünk, ha gyomrunk üres, hanem ha a vérben kevés a tápláló anyag. Az éhség a táplálóanyagok tudatossá váló hiánya a vérben. A sejtek nem kapván meg a vértől az életműködésükhöz szükséges anyagokat, izgalomba hozzák az idegrendszer egy részét, ami először mint a táplálék megkínványa, mint étvágy jut tudatunkba. Ez az éhség első, kezdeti foka. Később azonban az étvágy egyre kinzóbb éhségérzetbe megy át, mely ellenállhatatlan erővel kényszeríti az embert a táplálékszerzésre. Egy ideig ugyan mély gondolatmunkával, a külvilág, a természet szépségeiben való gyönyörködéssel elterelhetjük figyelmünket róla, de bizonyos idő múlva a táplálék után érzett vágy annyira elhatalmasodik az emberen, hogy már csak az evéssel és az étellel összefüggő gondolatai támadnak. Lelkivilága mintegy beszűkül, magasabb eszmekapcsolatok iránt elveszti fogékonyságát, minden vágya, minden gondolata az élelem körül csoportosul. Sarkutazók döbbenetes raulizmussal ecsetelik utleírásaikban ezt az állapotot. Két szakasza van ennek a lelki átalakulásnak. Az elsőben az éhezők nem gondolnak és nem beszélnek másról, mint élelemről és étkezéssel kapcsolatos dolgokról.

Az expedíció tagjai legnagyobb fáradalmak közepette, csakugy, mint pihenésük idején, az étel-ek hasznáról, elkészítésük különböző módjáról, egyes országok konyháinak előnyeiről és hátrányairól folytatnak élénk eszmecserét és képzeletük lukulusi lakomákban tobzódik. „A déli sarkvidék égbenyülő hegláncainak szépsége, a fenséges gleccseróriások, melyeken mindegyre fáradtabb lábbal törtettünk keresztül, semmiféle benyomást nem váltottak ki belőlünk. Az ember alacsonyrendű élőlényé aljasodik, ha éhezik” — írja Shackleton, a hírneves délsarkú utazó naplójában.

Az éhezés második szakasza a teljes testi és lelki fásultság állapota. Halálos fáradtság fogja el az embert és minden iránt — még az evés iránt is — közönyössé válik. Koch tanár, aki Wegenerrel együtt résztvett a grönlandi expedícióban, így ír erről:

— Az evés, az étel, amiért előbb még mindent odaadtunk volna, most egyszerre elvesztette előtünk minden jelentőségét. Nem beszélünk többé róla, — egyáltalán alig beszélünk többé — gondolataink eltűntek, fantáziánk tüze kilobbant s valami nagy üresség maradt utána. Megpróbáltam gondolataimat családomra, otthonomra összpontosítani, mindarra, ami kedves nékem az életben — nem sikerült. Elmém egyszerűen megtagadta a szolgálatot és gondolataim szétfutottak a semmiségbe.

Élettani szempontból az első szakasz, az étvágy a fontosabb, mert általában az élelemnek csak bizonyos fajaira irányul, azaz szelektív hatása van mely az embert a neki legmegfelelőbb eledelfajták kiválasztására képesíti. Az éhség és a jóllakottság érzése szabályozza azonkívül — egészséges embernél — a táplálékfelvétel mennyiségét s ennek a csodálatos pontossággal működő szabályozásnak tudható be, hogy az egészséges ember sulya évtizedeken át alig változik, jóllehet évente átlag kétszerannyi táplálékot fogyaszt, amennyi a testsulya. Mint ahogy az étvágy és az éhség a hiányos és célszerűtlen táplálkozásból eredő veszélyeket hivatott elhárítani, úgy a jóllakottság és az undor érzése a túltápláltság ellen védi a szervezetet. De a betegesen kövér egyének azt bizonyítják, hogy ez a védelmi eszköz nem mindig teljesíti a kötelességét.

Remekmű és halhatatlanság

Irta: Surányi Miklós

Kezdjük a végén: egyetlen író sem halhatatlan kortársai halála előtt.

Ha a tételt bizonyítani akarjuk, messziről kell kezdeni a dolgot. Annál a hatáznál, amelyet az író az olvasóra tesz, annál a forrásnál, amelyből a népszerűség táplálkozik, azoknál a törvényeknél, amelyek a sikert szabályozzák. Maga a mű belső értéke gyakran teljesen közömbös abból a szempontból, hogy mekkora hatást vált ki a tömegből. Ha az ember meggondolja, hogy a leg-silányabb ponyva kap legnagyobb olvasóközönséget, akkor — némi keserű pesszimizmussal — megállapíthatná, hogy a remekmű legfőbb ismertetőjele a népszerűtlenség, mert a tömegeknek majdnem biztos érzékük van aziránt, hogy az igazi értéket művészetben és irodalomban semmibe ne vegyék. Tulzák volna azonban, ha ezt szabályul felállítanák, sőt igazságtalanság a tömegekkel szemben, amelyek végül is a homerosi mesék, a shakespearei drámák, vagy a dickensi regényt még mindig mohó lelkesedéssel és gyönyörűséggel olvassák.

A remekművek megítélése tiszta esztétikai törvények szerint valóban nehéz és kockázatos kísérlet; de elméletileg nem elképzelhetetlen. Az irodalomtudomány és a művészetek bölcsellete nem egy kitűnő rendszer és elmélet ad zsinórmértékül. Am vég eredményben azt találjuk, hogy az elméletileg megállapított legmagasabb rendű remekmű egyúttal legmaradandóbb és legegyszerűbb tárgya is az emberiség szellemi gyönyörködésének. Más szóval, hogy az igazán abszolút remekmű és az igazán abszolút siker a legmagasabb fokon idők és terek messzi távlatában mégis találkoznak.

Vegyünk egy példát.

A fiatal Shakespeare még legbensőbb kortársai is eleinte szerencsés kezű kompi-látornak, irodalmi szarkának, szinpadai mindenesjancsinak (Johannes factotum) tartották, később pedig, mikor az udvar és London színházlátogató közönsége egyformán rajongott érte, az irodalom előkelői, a konzervatív angol klasszikusok — maga Bacon is, ugyanaz, akiről erővel ki akarták mutatni, hogy a Shakespeare daraboknak ő az igazi szerzője — a Hamlet költőjét egyszerűen ponyvairónak — mai nyelven örült futuristának, vagy szinpadai mesterembernek — minősítették.

Az Idő. Rábukkanunk arra a szóra, amelyek kapcsolatba kell hozni a tömeg szóval, hogy megtaláljuk a remekművek igazi értékmérőjét. Attól, hogy Shakespeare-t a kortársak a 16. század utolsó éveiben már a legnagyobb szinpadai írónak kiáltották ki, az avonni hattyu még bizvást lehetne közönséges firkász és szinpadai mindenesjancsi, de hogy ma Othellót és a Velencei mór-t a világ összes szobalányai személyesen ismerik, az már azt jelenti, hogy a tömegeknek halhatatlan érzékük van a remekművek iránt, — csak idő kell hozzá.

Más példa. Ohnet György megírta az Akarat című regényét, amely néhány esztendő alatt százhat kiadást ért el. Ohnet korából legalább százhat igen kitűnő könyvet lehetne felsorolni olyat, amely egyetlen kiadásnál nem vitte többre. A tömeg tehát itt biztos kézzel kiválasztotta a szemetet a gyöngyök halmazából, de a gyöngyök barátainak azért nem szabad kétségbe esniük. Ki emlékszik ma Ohnetra és Ohnet Akarat című regényére? Shakespeare halhatatlanná lett, Ohnetet azonban megölte a változó divat, mint ahogy a rövid szoknyát elfeledteté az uszályos ruha, a Rembrandt kalapot bizonyos stílizált pilótasapkák, amely maga alá rejti az asszonyi fürtöket. Csak a kortársak tévedtek. Kortársaival együtt Ohnet is meghalt, alakja belezsugorodott, eltűnt és megsemmisült az irodalomtörténet távlatába, viszont Bacon, ha feltámadna, irtózatossá megdöbbenéssel látná, hogy kit tart

az emberiség minden korok és világok legnagyobb drámairójának?!

Nem a tömeg, nem is az idő, hanem ezek ketten együtt csalhatatlanok. Az időt nem lehet sem rábeszélni, sem félrevezetni, sem elrontani, sem kifinomítani. Az igazán nagy írókat nem lehet támogatni és a remekműveket nem lehet beajánlani. Itt nincs protekció. Egy bizonyos időpontban az egész emberiség megtévedhet, sőt meg is bolondulhat, lefelé, vagy felfelé értékelvén bizonyos irodalmi vagy művészeti alkotásokat. Ez természetellenes állapot, perverzitás vagy tömegszuggesztió vagy közönséges ostobaság. A természet rendjében azonban nem a betegség, hanem az egészség, nem az örület, hanem a tiszta öntudat, nem az együgyűség, hanem az isteni logika a rendes állapot.

Az emberiségnek vannak örök ideáljai. Kulturák változásai, izlések, stílusok, tech-

nikai újítások, trükkök, blöffök, igen jelentékeny szerepet játszanak az emberek és korok életében az emberiség hűtköznapjai, de vasárnap mindenki önmagába száll és keresi magában a halhatatlanság princípiumait.

Igen esinos alkotások jöhetnek létre, amelyek divatokat, korszerű alkalmiságokat, az emberi természet felületet és jelentéktelen módorosságait csépelgetik. Az ilyen művek éveket, esetleg évtizedeket is hatnak, de nyomban elmúlnak, míhelt e korszerű rétegre új rétegek rakódnak le. Am vannak az emberi jellemnek olyan vonásai, az emberi szépségeknek olyan kategóriái, a stílusoknak olyan variációi, amelyek az élet mély és egyetemes valóságban tárják fel és az emberi fantáziát olyan erővel ragadják meg, mint az örökké titokzatos és félelmetes természeti tűnemények. Plato az emberi szerelmet olyan tökéletesen analizálta, hogy ahoz Stendhal és Schopenhauer nem tudott hozzáadni semmit és Shakespeare, vagy Molière azért olyan nagy, mert éppen úgy látta az embert, mint Euripides vagy Aristophanes.

Grafológia

A híres-nevezetes bankelnöknél megjelent a szegény rokon. Nagynénje: anyja nővére.

— Csak gyorsan gyorsan, Linka néni, sok a dolog, nem érek rá.

Linka néni azonnal sirva fakadt. Már ugyanis rettegve jött be híres unokaöccse pazar irodájába. Az előszobában várakozással eltöltött másfél óra teljesen leverte a lábáról. Most alig tudott beszélni.

— Gyertünk, gyertünk, — szölt a bankelnök — a pityergéssel csak telik az idő. Pénzt ne kérjen, mert azt nem adok.

— Nem pénzt kérek, — szípkolt Linka néni — a fiamért jöttem.

— Állás nincs.

— Dehogy nincs. Géza, vagyis pardon, méltóságos uram, dehogy nincs. A mult héten kétfelét váltak meg a levelezési osztályban. Az két állás.

— Az egyiket nem töltöm be.

— De a másikat betöltöd. Az Isten szerelmére kérlek, vedd fel a fiamat.

— Itt csak a bank érdeke számít. A rokonság nem számít.

— Vedd fel a bank érdekében. Kereskedelmi érettségije van és azonfelül jogi doktorátusa kitüntetéssel. Jól beszél angolul, németül, franciául és olaszul. Egy közgazdasági munkája pályadíjat nyert a Sorbonneon. Nem iszik, nem dohányzik, nem kártyázik. Rajta kívül még négy gyerekem van, azokat is, engem is most már neki kell támogatni. Könyörgöm, vedd fel, két napja nincs meleg étel a háznál és egy hete már nem tudunk fűteni, azonkívül...

— Jó, jó, nem érek rá. Irjanak egy kérvényt.

— Itt a kérvény.

— Tegye le, Isten áldja meg.

Linka néni letette a kérvényt és sirva eltávozott. Ahogy kitétte a lábát az ajtón, a bankelnökön dühös harag vett erőt. Még is csak disznóság, mennyit zaklatják az embert ezek a szegény rokonok. Haragjában felvette a kérvényt, nyolcfelét szakította és bedobta a papirkosárba. De ezzel dühét le is vezette. Kifújta magát és gondolkozni kezdett. Ha az a fiatalember olyan remek munkacso, talán mégis fel lehetne venni. Mindenesetre méltányos volna, hogy részt vegyen a pályázaton. És csakugyan nagy nyomorban vannak. És Linka néni mégis csak testvére az édesanyjának...

Elrestelte magát a bankelnök, beszélgette a titkárt, meghagyta neki, hogy egy negyedórát ne bocsásson be senkít, aztán előhalászta a papirkosárból az összetépett és most már használhatatlan kérvényt. A

darabokat kitéregette maga elé és saját keze irásával lemásolta az egészet. Mintegy vezeklésül: Aztán megint becsengette a titkárt:

— Ezt a kérvényt küldje át a személyzeti osztályba. A pályázó rokonom, de külön elbánás nincs. Az állást a legalakamasabbnak adják oda. Jöhet a következő fel.

Két hét múlva megtörtént a kinevezés. Nem a Linka néni fiát vették fel. Valaki egész mást, Linka néni megint csak megjelent hatalmas unokaöccsénél. Ugy sirt mint a záporosó.

— Miért nem az én fiamat vették fel? Egy gazdag fiatalember kapta az állást, akinek semmi szüksége nincs rá. Most mit csináljak, hova forduljak?

— Jól van, menjen csak haza, majd utána nézek a dolognak.

Linka néni elment, a bankelnök pedig bekérte Káldor igazgatót, a személyzeti osztály főnökét.

— Mi van ezzel az állással a levelezési osztályban? Volt a pályázók között egy Fehér Jenő nevű, úgy hallom, igen kitűnő fiatalember. Miért nem az kapta az állást?

— Csakugyan az lett volna a legalkalmasabb, méltóságos uram. De méltóságos elrendelte, hogy minden pályázat eldöntése előtt a pályázók irását grafológussal meg kell vizsgáltatni. Most is így tettünk. És ennek a Fehér Jenőnek a pályázatáról azt a szakvéleményt adta a grafológus, hogy aki ezt írta, az összeférhetetlen, hatalmaskodó, komisz, ordinaré fráter.

Harsányi Zsolt

Legszebb ajándék az ünnepekre a szentkép

amit nagy választékban és olcsón beszerezhet

LERCH JÁNOSNAL, NOVISZAD, FUTAKI UT 9

Ugyanott szakaszru képkeretezés!

G O L G O T A	Halál esztel
G O L G O T A	Válai temetőrendezés
G O L G O T A	Szállit bárhonon bárhova
G O L G O T A	Exhumá
G O L G O T A	Figyelmes és árban szolid
G O L G O T A	Részletfizetésre is kiszolgál
G O L G O T A	Nagy raktárt tart minden cikkben

Lenkey Imre és fia, Noviszad, Uspenska 12
Golgota temetkezési vállalata

A párizsi nő kétszáz év előtt

Párizs kétszáz évvel ezelőtt éppen úgy a világreklődés központja volt, mint ma.

A hármastőkös: Nagy Frigyes, Mária Terézia és II. Katalin cárnő, uralkodásuk alatt állandóan ügynököket tartottak a francia fővárosban, akik híradásaikat kötelesek voltak naponta közölni a divatról, szokásokról, eseményekről.

A párizsi nő abban az időben csak akkor kezdett jelentőssé válni, — írják a Goncourt-fivérek, Gyula és Ödön, — ha menyasszony lett, s a társasági dáma legfőbb vágya az volt, hogy Versaillesben az udvarnál bemutassák.

Alures Gardel volt a híres illemtanár abban az időben, akinek minden előkelő leány tanítványa volt, hogy az udvarnál előírt szokásokat a legteljesebben elsajátíthassa.

Ez pedig nem volt könnyű dolog, mert a különböző rangú egyénekkel való viselkedés és tárgyalás kész tudomány volt.

Aztán a különféle kisebb és mélyebb meghajlások fej- és kéztartás, uszályviselés, legyezőhasználat nagy gyakorlatot igényelt. Hányan és hány-szor estek el, míg az udvarnál kötelező hátrálásnál az uszály finom és mégis erőteljes hátrálását tökéletesen elsajátították.

A kis lányokat születésük után megfelelő felügyelet és dajkájuk kíséretében a falusi birtokra küldték. Az édesanya látogatása csak nyáron, vagy vadászatok alkalmával történt, mert amelyik anya kimutatja szeretetét leánykájáért, azt nem tartották jónévelésűnek.

Ha nagyobbacska lett: a nevelőnő gondjaira bízta. Tudománnyal nem terhelték. Írás-olvasás, kevés földleírás, családismeret és biblia volt a tanulás tárgya. Annál több illemtan, tánc, zene, formáság volt kötelező.

Az édesanya nem foglalkozott a gyermekkel, s a látogatási időn kívül, ami délelőtt 11 órakor néhány percnyi időre terjedt, nem is igen látta többé leánykáját aznap, amit az nem is nagyon fájlalt, mert míg az akkor oly divatos ölebek, agarak, mopszlik a legvidámabb ugrándozással és csaholással nyargaltak be a fogadás idején, addig a szegény kislányok csupán egy szertartásos kéz- és homlokcsókra kőzölhettek anyjukhoz.

Mikor már a nevelőnő is befejezte kötelességét, akkor zárdába vitték a leánykát egészen addig, míg jegyesek nem lettek, amit a szülők intéztek el a fiatalok megkérdezése nélkül.

Nem csoda azután, ha az így összekerült házastársak mindegyike másfelé kereste és találta szíve választottját. Ez különben szintén a bon-ton-hoz tartozott, s neveltségé vált, aki nem így cselekedett. Még akik megszerették is egymást, titkolták, mert különben gúny és megszólás célpontjai voltak.

A színházban minden pénteken a királynő páholya melletti páholyt kísért a legnagyobb érdekfűzés, mert itt jelentek meg a legfrissebb jegyesek. Azonban csak a szép nők voltak láthatók, mert a rutak, akiknek számát Ligne herceg, a szellemes osztrák hadvezér, francia nyelvű memoárjában kétszázezerre teszi, mind a kolostorban maradtak. Ugyis az özvegyek és elvált asszonyok is újabb férjhezmenetelükig, sőt azok is a kolostor csendjét keresték egy időre, akik valamely botrány hősnői voltak.

Hanem aztán, mikor a szabadulás órája ütött, vagyis férjhez mentek, mohón vetették magukat az élvezetek közé. Tobzódtak a pazarlásban és divatban. Két kézzel szórták a pénzt a fényűző barokk kor könnyelmű párizsi asszonyai, kik mindenben ragyogtak, csak éppen az otthon és a háztartási hűséget típorták lábball.

A bemutatandó dámák részére külön ékszereket rendeltek, miknek kövei jól állottak arcuk és szemük színéhez, formájuk pedig harmónikus volt az egyéniségükkel.

A divat pompázatos és gazdag a ruházatban, bár formája nagyon nem változik, annál változatosabb azonban a különböző bizarr szokások.

A kutyakultusz igen sokáig tartott, s mint minden, úgy ez is tulzába ment. Lionet állatorvos gyönyörű kastélyt és birtokot szerzett a négy lábú páciensekért járó honoráriumából. Ha egy kedvenc kimult, azt formálisan meggyászolták. Epinay asszony ölebe miatt majdnem párbaj kerekedett. Volt olyan kutya, amelyik egy tányérból evett urnőjével.

Legokosabb Conty hercegnő ölebe volt: ez az állat az uralkodó páros kellekét látogatónak

egyszerűen a lábikrájába harapott, s ezek közé tartozott a férj is.

Egyidőben rendkívül divott a metszetek kivágása és felragasztása. Falakra, ellenzőkre, függönyökre, butorokra egyaránt.

Mikor ezt is megunták, jött egy igen érdekes divatcikk.

Sárgarépanak a belső részét kivágták s jácint-hagymát fűtettek belé. Ezt vízben tartották, míg a jácint kivirágzott, s a sárgarépanak szép zöld hajtásai lettek. Akkor aztán karjukra vették, mint azelőtt a picit mopszlikutyákat, s úgy mentek sétálni, vagy társaságba.

Nagyon kedvelt szokás volt a színjátszás, s az udvari színház mintájára a legtöbb főúrnak saját színháza volt. Igy Conty hercegnék, Villeroi hercegnőknek, Tesse grófnak, de legteljesebben házi-színháza a Párizstól három órányira lakó Magnavillenek volt, ahol sokszor háromszáz fogat is állott a kastély előtt. „Itt — írja Ligne herceg, aki főúrnak műértő volt maga is, — minden kifogástalan, s több mint tíz nagyvilági hölgyünk a legszebb jelmezek, s díszletek segítségével tökéletesen játszott, mint sok hívatásos művésznők.”

Amit nem lehet utólrni

Amit soha utól nem lehet érni, mondja egy kiváló amerikai szemle cikke: az az élet. Az élet, mely legázol, keresztültápos, megcsúfol minden fantáziát, minden kitalálást, minden utópiát.

És mikor a cikkirő állítását bizonyítani akarja, az ugynevezett utópisztikus regényekre hivatkozik, melyek arról mondanak meséket, milyen is lesz a világ sorsa, az emberiség képe a jövőben?

Az amerikai cikkirő sorra veszi a nevezetesebb jövődöbe néző utópisztikus regényeket. A német irodalom a leggazdagabb az effajta „Zukunftromanok”-ban és megdöbbenéssel kell konstatálni: milyen vérszegény, semmitmondó, korlátolt volt még a legmerészebbnek látszó és legfékezhetetlenebbül repülő fantázia ahhoz képest, amit az élet fejlődése, a technika villámsebes száguldása magával hozott, átalakított, újja formált.

Az ember szédülve nézi az iramot, melyet semmiféle merész fantáziával megálmodni vagy utólrni nem lehetett. Ma már nem is igen szeretnek az írők Zukunftromanokkal foglalkozni, még a német írők sem, pedig ők eléggé erősen ragaszkodnak a bevált műfajokhoz. De hát mit is mondhatnánk mi ma az eljövendő 50, vagy 100 esztendőről, mikor még azt sem tudjuk, mit hoz a holnap és a 24 óras iramot is csak elfulladt lélegzettel bírjuk?

Legfeljebb csak annyit szegezhetünk le, hogy az ember külön áll világtól, mely rohan és száguld vele. Régi novella- és regényíróknak kedvelt témájuk volt, hogy egy mai embert visszahelyeznek a múltba és...

Csak hogy nincs az a vérfagyasztó dráma, sőt nincs az a vidám, ironikus operett sem, ami meg tudná érzékelteni, hogy mi történne egy mai átlag művelt emberrel, ha teszem visszahelyeznék Mátyás korába? Azért említettük a nagy királyt, mert udvara tudvalevőleg, telve volt tudósokkal, bölcselőkkel, mesterekkel. Nos hát Mátyásnak, aki maga is egyike volt a legkényesebb és legragyogóbb intellektusoknak, a mai kulturember elképzelné meggyarazni a repülőgépet, a rádiót, a tengeralattjárót stb. És a király, ki többek között azért is volt nagy, mert sohasem maradt meg az álmélkodásnál és bámulásnál, azt felelné a huszadik századbeli kulturlénynek:

— Rendben van. Itt vannak tudósaim, mestereim, műhelyeim. Most pedig tüstént csinálnál meg velük ezeket a csodákat, amiről nekem beszélél.

A huszadik századbeli kulturlény egy darabig makogna, hebegne s miután a bölcs tudósokat és ügyes mestereket egy ideig megrabolná drága idejüktől, valószínűleg kidöbnék és csufosan elkergetnék.

Vagy, mert a nagy király elmájének megértése és befogadási képessége határtalan volt, mint ártatlan mesélőt, hazug lóditót ott tartják az udvarban, hogy az uri nép mulattatására mondja el meséit a gépről, mely felszáll a levegőbe, a hajóról, mely leszáll a tenger fenekére s a hangról, melyet

Aztán fordult megint egyet a divat és a mindenfélre falusi és pásztorszórakozás, szembekötésdi után egyszer csak — kávéházasdit kezdtek játszani.

A ház urnője egyszerű ruhában a kredenc előtt állt, s felvette a rendelést. Előtte különféle hűsítők, likőrök, narancs, sütemények, inyencségek.

A lakások livré helyett rövid kabátkában, fehér sapka és kötővel szolgáltak fel. A szobák tele kis asztalokkal, ezeken ujság, kártya és sakk. A frissítők elfogyasztása mellett előképek, előadások, szavaltatok, szóval az egész a mai orfeumgenrénben beállítva.

Mindezeket azonban kisorsította a lottó, ami igen hosszú ideig uralkodott, tovább, mint a szerencsétlen francia királyság, melynek fénykora a vöröshimlőben, teljes elhagyatottságban kiszenvédett XV. Lajos halálával letűnt, s a jóindulatu, de erőtlén kezű XVI. Lajos már nem tudta megakadályozni saját maga és szerencsétlen családja mártíromságát.

A fény és dicsőség szétfoszott, de Párizs, a szép és ragyogó Párizs uralkodik még most is a női hiúság és izlés felett, világszerte osztogatva szeszélyes, de mindig és mindenütt elfogadott divat parancsait.

Székely-Nusztek Sándorné

—o—

ha London városában kimondanak, a noviszádi piacra is meghallják.

Egészen bizonyos, hogy a mi életünk teljesen különvált tőlünk. Hogy mi modern, huszadik századbeli emberek benne élünk egy nagy bonnyodalmas, fantasztikus, immár az idegen csillagok atmoszféráját ostromló kulturában. Benne élünk, de csak igen kevesen vagyunk részesei. Elfogadjuk, használjuk, élvezük, élünk vele, de a dolgok alapos tudása, értése mintha egy különvált kaszt volna, mint akár Egyiptomban, hol a papok annyi mindennel tisztában voltak, annyi mindent áttekintettek a világ rejtelméből, ami előtt nemcsak saját koruk, de még a miénk is, mint kérdőjel előtt áll.

Pedig ma már vége az egyoldalú nevelésnek, mely tisztán a humanisztikus ismeretek megszerzését tartotta műveltségnek. Ma már a természettudományi ismeret, a technika csodáiba való betekintés elengedhetetlen szüksége a kulturembernek. Csak hogy...

Csak hogy a gépek világa száguld, rohan, repül előre és aki nem él egészen benne, nem is tudja az iramot követni. A ma iramát sem. Hát még a holnapét és mindazt, ami reánk vár, ami elkövetkezik.

Az életet nem lehet utólrni, a jövőt már megálmodni is lehetetlen. Az ember csak benne él, mint az atmoszféra nyomásában, melyet meg sem érez. Találgatni, mi lesz velünk? Nincs ennél meddőbb dolog. El kell fogadni, ami reánk következik. Ha érteni, megfogni, utólrni nem is tudjuk, benne élünk és vele vagyunk.

D. L.

Koronás keretek -
legszebbek, Öfelségeik, a királyi család tagjainak képeikhez
Bachinger keretező cégnél **Szabolca**
Szudareviceva ul. — kaphatók

Felhívom a t. hölgyközönség szives figyelmét külföldről újonnan beszerzett legmodernebb

plüss gépemre

amelyen legrovidebb időn belül vágok mindennemű tottás szerinti megrendelést, a legmátráltebb árban.

Egyben felhívom szives figyelmüket, hogy üzletemben továbbra is saját gépeimen vágok

aszurozást és endlizést, kézi- és géphimzést

a legkényesebb igényeket is kielégítően, ugyisintén mindennemű díszbáthuzást, azonkívül szakkerületen végzek függöny és mindennemű kézimunka montirozást, valamint vállalom szmírna és perzsa szőnyegek stuccolását, s minden e szakmába vágó munkák lelkiismeretes és gyors elvégzését.

Előnyömdámában mindennemű új minta óriási választékban. Egyben értesítem a n. b. közönséget, hogy üzletemben vállalom **ruha és kelme testési** valamint **ruhatisztítási is.**

Tisztelettel:

özv. Nagyfeleóné

előnyömdáma és kézimunka üzlete

Novisad, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matica épület)

Ismerkedés a rádión

(Ez nem is olyan sok idő múlva lesz). Majd ha a rádió is olyan lesz, mint ma a telefon. Mindenki a gomblyukában, a rövidlátók gyönyörűen a cvikkerjükre aplikálva fogják hordani a rádió leadókészüléket és a nők botján, a nők pedig a fülbevalójukon helyes kis miniatűr felvevőkészülékeket. Ekkor majd a férfiak feleségeikre észrevétlenül rászerelik a leadókészüléket, ők meg hallgatják a feleségét. Te magas ég... micsoda változások lesznek ezért a rádióért. De nem erről akarok beszélni, hanem ha úgy unatkozik majd az ember egyszerűen lefekszik otthon a széken és elkezd ismerkedni. Mint most a telefonon. Természetesen akkor már mindannyian eszperantóul fogunk majd beszélni).

En: (piszkálgatom a készülékemet).

Egy hang: (akit elfogtam. Halló, halló... itt Honolulu).

En: Kiszűhand Lulu... honnan beszél Lulu?

Egy hang: Nem Lulu, maga süket, hanem Honolulu. Itt Honolulu indián törzsfőnöke beszél: Bórharisnya.

En: Van szerencsém, jó estét kívánok Bórharisnya törzsfőnök ur, itt Blau bőrnagykereskedő beszél. Van Önnek eladó bőráruja?

Egy hang: Honnan beszél kegyed?

En: Noviszádról.

Egy hang: Hol van az?

En: Az kérem Kiszács mellett.

(Uuuuuuu... ssssss... Elszakadtunk... Légköri zavarok).

En: (miközben csavargatom a készülékemet). Ezen a Csendes Óceánon mindig légköri zavarok és viharok száguldoznak. En nem is tudom kinek jutott eszébe ezt Csendes Óceánnak elnevezni. Gyereünk talán inkább Brazília felé. (Csavargatom. Ahá megvan... jó estét nagysádkám. Engedje meg, hogy bemutassam magam: itt August Allright beszél.

Egy nőhang: Ejnye uram, most elszakított a barátomtól, mert keresztezte az áramkörömet.

En: (szánakozva). Jaj csókolom az áramköröt, bocsásson meg nekem. Ne haragudjon rám. Honnan tetszik beszélni?

A nő hang: En Bosztomból és maga?

En: En One-stepből a Jáva sziget mellett.

A nő hang: Örvendek.

En: En is örvendek, kegyed lámpással, vagy kristálydetektorrossal beszél?

A nő hang: Öt lámpással, no de megyek...

En: Ugyan ne menjen még, hát csak nem fog ilyen futó ismeretséget kötni? Talán máskor is találkozhatnánk? Micsoda ragysádkám a kegyed hollámhossza?

(Ssssssss... uuuuuuu... krrrrrrr...)

En: Elment. (Elfogok egy másik női hangot). Kiszűhand...

Másik női hang: Te vagy az Zoli?

En: Nem kérem én Pali vagyok, de az mindegy, azért megengedi, hogy társaságában...

A női hang: (Elkezd kiabálni) Kikérem magamnak Uram, engem itt az uccán, izé, a légűrben... itt az Indiai Óceán felett megszólítson. En tiszteséges nő vagyok, engem ilyen légűr betyárok ne szólítsanak meg, mert mindjárt rendőrt hívatok... Rendőr...

Légi rádiórendőr: Mi az kérem, mi történik itt?

A női hang: Ez az ur itt megszólított és szemtelenkedik.

Légi rádiórendőr: Jöjjenek mindketten az őrszobába a Sipka-szorosba 1847 hullámhossz.

En: (A Behring- és Brenner-hágón keresztül meglépek, illetve megüágok... de azért tovább csavargatom a srófokat, ismét egy női hang): Kezét csókolom aranyosom, ne siessen úgy...

Ő: Honnan beszél?

En: Beográdból.

Ő: Igazán? En Noviszádról.

En: Ne mondja... én is Noviszádról. Hogy hívják angyalom?

Ő: Lili...

En: Mily szép név Lili... Lilike!

Ő: Tessék?

En: Olyan kellemes hangja van. Nem találkozhatnánk?

Ő: Ilyen gyorsan? Különben nem bánom. Jöjjön a színház elé.

En: Azonnal. Indulok. Fehér rózsza lesz a gomblyukamban.

Ő: (leplezetlen dühvel): Hát te szemtelen csapodár gazember. Te nyomorult. Megismertelek a hangodról! Hát ilyen könnyen megy nálad a randevu?

En: Nagy ég, a feleségem!!! (ijedten vágom a sarokba a rádiót és úgy teszek, mintha aludnék. Hortyogok. De már hallom a feleség lépteit a szomszéd szobából, aki odaát ugylátszik szintén rádiózott). Ott egye meg a fene azt, aki kitalálta ezt a rádiót!!!

Buda László

ték volna a disznót. Így telik el két hónap s mert a kérelmezők zaklatják, egy napon megszólítja az egyik miniszteri titkár:

— Kérlek szépen, — mondja, mintha csak most jutott volna eszébe a dolog — egy szegény hadirokkant zaklat már fél év óta, nem volna a számára nálatok valami kezelői állás?

— Volt egy, de éppen a múlt héten nevezlünk ki egy rokkantat.

— Hm. Hát akkor köszönöm. Másnap a rokon ismét érdeklődik nála.

— Beszéltél az államtitkárral?

— Nem kedvesem, Pistával beszéltem.

— A miniszterrel?

— Vele.

A rokon kezét akar neki csókolni hálas örömeiben. Elhárítja:

— Csak türelem, mert nem megy a dolog olyan könnyen. Pistát is nyomják. Képzheted, milyen nehéz helyzetben van. Nem akar haragot. De nekem mégis megígérte. Két héten belül kezében lesz a kinevezés.

Ami közben történik s ami közben a lelkében végbemegy, az most már rövid idő müve. Soha senkinek az érdekében nem emel szót többet s minél jobban növekszik az osztrólok serege s minél szélesebb körben terjed a hír, hogy neki „egy szavába kerül csak s az illető már ki is van nevezve”, annál szenvedélyesebben hitegeti a kérvényezőket.

Ágál, udvariaskodik, hazudik, sőt már henceg is, csak hogy megőrizze tekintélyét s a pártfogás lassan lassan beleeszi magát a szívébe. Már nevet és ő a támadó, ha a véletlen összehozza egy gyámoltalan fiatal emberrel.

— Na mi az, barátocskám? Miért lógatjuk ugy az orunkat, állás kéne, mi?

A boldogtalan összerenzen és fülig vő rösödik:

— Eppen szólni akartam méltóságodnak... Ha kegyeskednék... Ha méltóztatnék.

Nem várja meg, amíg az áldozat befejezi a mondatot, a vállára teszi a kezét és közbevág:

— No majd nyelbeütjük. Hát csak holnap hozd el az irásodat, aztán majd megbeszéljük a dolgot Pistával.

A delikvens izzadva rohan el s hogy mentse magát előt a zavarát, amiért leléptőségolta, elujsgolta mindenkinek, hogy a nagy férfi méltóságos ur.

Ettől kezdve méltóságosnak titulálja mindenki. Egészen addig, amíg valamelyik hosszulejárati miniszternek meg nem akad rajta a szeme. Mert aznap, mikor először döbben rá, hogy öt év óta látja folyton azt az embert, aki csak áll, néz, bókol s hallgat, mint a szlinksz, megretten.

— Mit akarhat ez a gazember? — morfondírozik magában a miniszter ur. — Ez valami gonoszságon töri a fejét.

Másnap hivatja titkárát s megtud mindent hősről.

— Harmencöt év óta tagja a pártnak? — kérdi elszörnnyüködvé.

— Igen.

A miniszter ur nem szól.

Eltelik két hét s hősrünk egy napon azon vesz magát észre, hogy furcsa, gyanakodó pillantással figyel mindenki.

S még aznap a következő párbeszéd üti meg a fülét:

— Ki ez az ur? — kérdi valaki rámutatva valaki a háta mögött.

— Halkabban! hangzik. — Orovay. Na gyon veszedelmes ember.

Bibó Lajos

A veszedelmes ember

Huszonégy vagy huszonöt éves korában egy napon véletlenül besodródott egy politikai klubba, ahol annyira megtetszett neki a nagyterem, a levegő, a villanycsillár s az a néhány pofaszakállas ur, aki fejbiccentéssel üdvözölte, amikor nevét elsuttogta a bemutatkozásnál, hogy másnap ismét felbátorodott a körbe s azóta ki se tette onnan többé a lábát. Ma már legalább ötven éves, egyéni és közéleti szereplése teljesen a klub látogatásában merül ki, miután élete elválaszthatatlanul összeforrott a politikával. Az első tíz esztendejét a megismerkedések emésztették fel, tíz nehéz esztendejébe került, amíg kézszerítánsnyi távolságba jutott végre egy eleven miniszterrel, aki már mint a kör és párt oszlopos tagját, néma és jóakaratu fejbőlintással üdvözölte. Karrierje attól kezdve ugrásszerűen emelkedett, s a második évtized végén már, mint önjelölt, kétszáz szavazattal majdnem célba ért. Négy választáson futott még s miután közben elviharzott a harmadik évtized is és minden erőfeszítése haszontalannak bizonyult, nem sikerült bejutnia a parlamentbe, visszavonult, zománcot vont maga köré az elvből és három év múlva mint puritán közéleti méltóságot emlegették.

Az elmúlt harminchárom év alatt több embert megismert, mint amennyit észben tarthatott, több miniszternek gratulált mint amennyi egyáltalán bársonyszékben

ült s mert egész életében csak hallgatott, mosolygott, helyeselt, nem kért, nem akart semmit, élete ötvenötödik, közszereplése harmincötödik esztendejében a kör és a párt közvéleménye megadta neki az előkelő címet és jelleget.

És ekkor végre harmincöt éves türelmes hallgatása és mosolygása megteremtette a maga gyümölcsét. Egy távoli rokona felkereste, hogy állást kérjen tőle.

— Egy szavamba kerül csak, — támasztotta meg kérését a rokon — hiszen olyan összeköttetéseid vannak, annyi minisztert is mersz, hogy talán még államtitkárnak is kineveztetethetnél.

— Persze... — mondja hősrünk és tekintete a semmibe réved. — Feltétlenül tesszünk valamit az érdekedben. A hét végén gyere el a válaszáért.

A rokon felveri az ismerősöket az örömhírral:

— Megvan az állás! Milyen kitűnő ember „a Zsiga”, milyen kedvesen fogadott. És barátunk ellen megindul a roham.

Szívesen fogad mindenkit, hizeleg a hiúságának, hogy ime, mások is tudják, milyen befolyásos ember. Persze, valamennyi látogatóját azzal bocsátja el, hogy majd szól „Pistának” az érdekében.

„Pista” mindig valamelyik miniszter s úgy mondja nevét, olyan hanyagul és természetesen hangon, mintha Bugacon együtt őriz-

Kályha Tűzhely
SZENES
Edény Thermos

Hozzászólás a nyelvtisztaság kérdéséhez

Érdeklődéssel olvastam a Reggeli Ujság december 11-iki számában Mentor „Nyelvtisztaság” című cikkét s az ott tárgyalt kérdés rég elmúlt időknek seha el nem muló, vagy tán inkább gyakran megújuló vitáját juttatta eszembe.

A múlt század kilencvenes éveinek végén Palágyi Menyhért vagy talán Palágyi Lajos (már nem emlékszem biztosan: melyik a kettő közül?) pályázatot hirdetett néhány közkeletű idegen szó megmagyarosítására, mint pl. politika, bazár, cinikus, szubtilis, miniszter stb. A pályázatra természetesen elég nagy számban érkeztek nyelvujiító tervek, de ma már csak kettőre emlékszem, mint olyanra, amelyet a bíráló bizottság a kitűzött tíz- vagy huszokoronás arannyal jutalmazott. Az egyik a „cinikus” szót „obhítüre“-re, a másik a „szubtilis” szót „szálfimom“-ra magyarosította. A bíráló bizottság döntése nem talált osztatlan tetszésre s a napisajtóban többben erősen támadták a bizottságot az említett idegen szavak nem éppen szerencsés magyarosításáért. A támadók között volt Tóth Béla „orthologus”, aki a nyelvujiítók kigunyolására maga is csinált néhány új magyar szót, mint pl. „kínda”, amely a szláv eredetű „pokol” helyettesítésére szolgál. Hogy miért éppen „kínda”? Hát azért, mert van „Kí-kínda”, mondá Tóth Béla, jelezni akarván ezzel, hogy milyen helytelen a pályadíjjal kitüntetett új magyar szavak elgondolása és megokolása. És ha ma, több mint három évtized után, keressük ezeket az új magyar szavakat, sem a köznapi társalgásban, sem a tudományos vagy szépirodalmi művekben nem akadunk nyomukra: nem mentek át a közhasználatba, mert halva születtek.

Nem járt több sikerrel Madarász Józsefnek, a sárkereszturi kerület függetlenségi-párti képviselőjének, magyarosítási kísérlete, aki mint a háború előtti magyar képviselőház legöregebb tagja, az 1898-99. évi obstrukció idején, ugyiszintén az 1905-i választások után hosszabb ideig korrelőke is volt a „Tisztelt Ház”-nak s ebben a minőségben igyekezett kigyonlálni a magyar nyelvből az idegen szavakat. Amikor pl. azt kellett bejelentenie, hogy X. Y. képviselő interpellálni akarja a belügyminisztert a választási agitációt korlátozó rendelete miatt, az öreg ur, az egész háznak népszerű „Jósi bácsi”-ja, körülbelül illetékesen jelentette be az interpellációt: X. Y. képviselő ur kérdést óhajtat intézni a belügyér urhoz a választási izgatást korlátozó rendelete miatt. Az egész ház derűs nevetéssel és tapssal fogadta Józsi bácsi nyelvészkedő kísérletét, azonban az „interpelláció”, a „miniszter” és az „agitáció” nemcsak a parlamenti szóhasználatban, hanem az irodalomban és a mindennapi beszédben is mind máig él.

Az orthologusok és neologusok harcának célpontjába még Apponyi Albert, a kiváló magyar szónok is belekerült, akét az egyik magyar humorista tett guny tárgyává az idegen szavak túlzott használata miatt. A humorista szerint ugyanis Apponyi egyik beszédében ezt mondta: „Individuális politikám kvintesszenciája abban kulminál...” Ismerve Apponyi választékos stílusát, nem tartom valószínűnek, hogy egy mondatban ennyi idegen szót halmozott volna össze. Sokkal hihetőbb, hogy ezt a halmozást a humorista költötte.

Téves volna azonban azt hinni, hogy a nyelvtisztogatási törekvés kizárólag Magyarországon talált termő talajra. Németországban is volt és van olyan áramlat, amely az idegen szavak kiküszöbölésével és német szavakkal való helyettesítésével akarja megfiziatni a német nyelvet. Így németesítették meg a görög „Telephon” szót „Fernsprecher”-re, az „automobil” „Kraftwagen”-né, a rádiót „Rundfunk”-ká s így helyettesítették a francia „cavallerie”-t a német „Reiterei” szóval. Ugy látszik azonban, hogy ott több sikere volt a nyelvujiítók nemzetjesítő munkájának, mint Magyarországon, mert úgy a napisajtó, mint a szépirodalom befogadta az ujszülött német szavakat és még a nemzetközi célt szolgáló kereskedelmi levelek címnyomásából is eltűnt a nemzetközi „Telephon” szó és helyette mindent a „Fernsprecher” olvasható. Ennek mintájára a magyar nyelvujiítók is megkísérelték a telefont a „távbeszélő”-vel helyettesíteni, azonban ez a szó sem az irodalomban, sem a köznapi beszédben nem tudott gyökeret verni.

Az orthologia és neológia vitájából azonban ma már mégis leszűrhetjük azt a tanulságot, hogy sem

a mindenáron való nemzetiesítés, sem az idegen szavak túlzott használata nem válik javára a nyelvnek, hanem itt is érvényesül az „arany középut” igazsága, mely a nemzeti nyelvre alkalmazva azt jelenti, hogy úgy a beszédben, mint az írásban lehetőleg kerülni kell az olyan idegen szavak használatát, amelyeket a nemzeti nyelv a maga szókincsével megfelelően tud helyettesíteni, de ne itéljük halálra a közkeletű idegen szavakat, amelyek a nemzeti nyelvben már polgárjogot nyertek s amelyeket nem tudunk a nemzeti nyelv szókincsével megfelelően helyettesíteni. Mert, mint Mentor is igen helyesen mondja, az ilyen idegen szavak nem érintik a nyelv tisztaságát. Ennek sokkal jobban ártanak a nemzeti nyelv olyan szavai, kifejezései, szófüzései és mondatszerkezetei, amelyek egy másik nyelvnek szolgai fordításai vagy utánzásai és nem egyeznek annak a nyelvnek szellemével, amelyben használják. Így pl. igen gyakran olvasom újságokban és törvények, meg rendelet fordításában: „törvényes előírás” vagy „a törvény előírja”. Ez szolgai fordítása a német „Vorschrift” (illetve vorschreiben igének) és a szerb „propisz” szónak, mert a magyarban a törvény semmit sem ír elő, hanem megszab, rendel, határoz, parancsol, ennél fogva a Vorschrift vagy a propisz helyes magyar fordítása: rendelkezés, szabály, intézkedés, utasítás. Ennél sokkal szörnyűbb a német „eingebildet” szónak „beképzelt”-re való fordítása. Aki a „beképzelt” szót használja, vagy aki „elővesz magának valamit” (németül: sich etwas vornehmen), az nyomban elárulja, hogy nincs magyar nyelvérzéke. A magyar észjárás szerint nem lehet sem be-, sem kiképzélni, hanem képzelődni s a német eingebildet-nek magyar jelentése: elbizakodott, önhiit, képzelődő. A magyar előveszi a pipáját, hogy rágyújtson, de semmit sem vesz elő „magának” abban az értelemben, ahogy azt a német a „sich etwas vornehmen”-nel akarja kifejezni, mert ennek magyar jelentése: eltökéli vagy elhatározza magát valamire. Hasonlóképpen nem felel meg a magyar nyelv szellemének az ujeletű „leépítés” szó, amely minden kritika nélkül való átvétele a német „Abbau”-nak. A magyar észjárás szerint házat vagy más épületet csak

főlépíteni lehet, az ezzel ellenkező művelet neve nem leépítés, hanem lebontás. A háboru utáni szóhasználatban az „Abbau” a gazdasági leromlással járó üzemsökkenést, költségapasztást jelenti, amely rendszerint az alkalmazottak egy részének elbocsátásában nyilvánul. Ugy látszik azonban, hogy a kényelemszeretet, amely nagy szerepet játszik a nyelvek fejlődésében, erősebb, mint a nyelv szelleme, befogadja és a használat erejével szentesíti a „leépítés” szót, mint annyi más hasonlót.

A nyelvtisztaság rovására megy az „el van utazva” (er ist verreist), az „el lett rendelve” (es wurde angeordnet), a „dacára annak” (trotzdem) és még számtalan ilyen germanizmus, amelybe lépten-nyomon belebollik az ember, ha magyar ujságot vesz a kezébe, hogy a köznapi társalgásról ne is szóljunk. Bizonyára része van ebben a gramatikai ismeretek fogyatékoságának, de aligha tévedek, ha azt állítom, hogy jóval nagyobb szerepe van a felületességnek, a pongyolaságnak és a nyelvérzék hiányának, mert a nyelvérzék épp úgy segítségére van az írónak az idegenszerűség fölismérésében, mint a muzsikusknak zenéleg képzett füle a hamis hang megállapításában. Mivel az utódállamokban élő magyar kisebbségnek a jelenlegi leromlott gazdasági viszonyok között alig van módjában könyvet vásárolni s így jóformán az ujság az egyedüli irodalmi tápláléka, a sajtó munkásainak fokozottabb mértékben kell ügyelniük arra, hogy írásaikban megóvják a magyar nyelv szellemének tisztaságát s ezzel neveljék és oktassák olvasó közönségüket. Az eszperantó, amelyre Mentor cikkében hivatkozott, és amelynek én magam is híve és tölem telhetőleg munkása vagyok, csak nemzetközi segédnyelv, közvetítő érintkezési eszköz akar lenni a különböző anyanyelvű emberek között, de nem bántja a nemzeti nyelveket és nem akadályozza fejlődésüket. Mi eszperantisták úgy látjuk, hogy a fejlődés irányára nacionalizmusnak a háboru után történt megerősödése ellenére is a nemzetközileg és az egyetemeség felé hajlik és ennek hatása elkerülhetetlenül mutatkozik a nemzeti nyelvekben is, amelyek mindig több és több egységes nemzetközi szót fogadnak magukba. Ez azonban nem áll ellentétben az előbb mondottakkal és egyáltalán nem következik belőle, hogy ennek jogcímén korlátlanul és kritikátlanul szabad idegen nyelvek szavait és kifejezéseit a nemzeti nyelvben használni.

Salamon Frigyes

A kalendárium

A legújabb kiadása Meyers lexikon a kalendárium szót a következőképpen magyarozza:

1. Latin eredetű szó, a templomi ünnep- és emléknapok jegyzéke; 2. Az idő beosztása a csillagászat alapján.

Senki se higye, hogy én most talán a Reggeli Ujságnak akarok reklámot csinálni a karácsonyi naptármelléklethez, de hiszen szépen elkéstem volna a reklámszínálat és éppen ellenkezőleg arról akarok diskurálni, hogy a kalendáriumnak nem kell reklám és hogy mennyivel több ma már nekünk a naptár de különösen a kalendárium, mint ahogy ezt a Meyers lexikon rövid négy-öt sora tudományosan elintézni szeretné.

Mert különbség van ám naptár és kalendárium között. A naptár a szorosan vett napok jegyzéke és különböző formája is mint a fali, álló, zseb stb., stb. naptárak a városi ember munkájának elmaradhatatlan kiegészítője.

Bezzeg a kalendárium, vagy jó magyarosan a „kalendarijom” szó már magában muzsikál és jelenti a család barátját, a hosszú téli esték gondzó-jét, az elmúlt év szomorúságát és derűjét és a fenséges királyi családtól kezdve a százesztendősvéjendőmondón keresztül egészen a „Csillag Anna” hajnövesztőszorig, kincse a falu társadalmának.

Tanuja voltam egyszer egy téli estén az új kalendárium megtapasztalásának, „akét” a Gergő szomszéd hozott a hetivásárról.

Összeült a család apraja nagyja és legelőször a képeket vették sorra. Nagy fejszóválással és hüm-mögéssel vették tudomásul a világ folyását és haladását szemléltető furcsaságokat. Majd a legfontosabb rész az időjóslás került sorra. Itt valaki a fiatalabbak közül megkockáztatta a Herschl-féle időcsinálót védelmébe venni, de hamarosan letor-

kolták azzal, hogy a Herschl jóslata tavaly bizony csunyan megbukott s csak maradjunk mi a százesztendősnél. A vitát imigyen elintézve megállapították, hogy

Ha gyertyaszentelön havaz

Nincsen messze már a tavasz,

a fiatalság pedig nagy meglepedettséggel vette tudomásul, hogy a farsang elég soká fog tartani. Megnézték még, hogy benne van-e a vásárok meg a névnapok jegyzéke és Gergő bácsi elszította az obligát kalendárium viccet, hogy aszongya:

— Nézzetek, csak, hogy ujesztendő megest el-elsejére esik-e? Amin mindenkinek nevetni illik.

Ezután kellő unszolás után Roza néni, aki mellesleg a templomban előimádkozó, félrakta az okulárét, odaült a kormosüvegű lámpa mellé, és reszkető hangján, szépen tempóban belekezdett a „Patkó Bandi szomorú történetjének felolvasásába. Nagy csendben hallgattak az összes szegénylegények egy kaptafára huzott rémmeséjét s csak néha-néha hallatszott egy elcsodálkozó „aunye”. A kalendárium alakjai meglevenedtek s ott lebegtek a pipafüsttel együtt a szoba nehéz levegőjében és a hallgatóság felzaklatott képzetében...

Igy ütök agyon nap-nap után a szomorú téli estéket a kalendariom mellett, mely kell nekik, mint a falat kenyér s mely nélkül ők ép oly kövessé tudják elképzelni életüket, mint mi a mindennapi ujság vagy rádió nélkül.

Sokat lehet az utóbbi időben olvasni és hallani a naptár-rendszer megváltoztatásáról. Szomorú volna ha ez a kalendárium halálát jelentené s ha tehetném megkérném az illetékeseket, hogy hagyják meg a kalendáriumot, az eldugott falvak és behavazott majorok irodalmát, nélkülözhetetlen barátját, mindenét.

K. I.

R · E · J · T · V · É · N · Y · R · O · V · A · T

Rejtényszelvény
december 23.

→ Kívágni ←

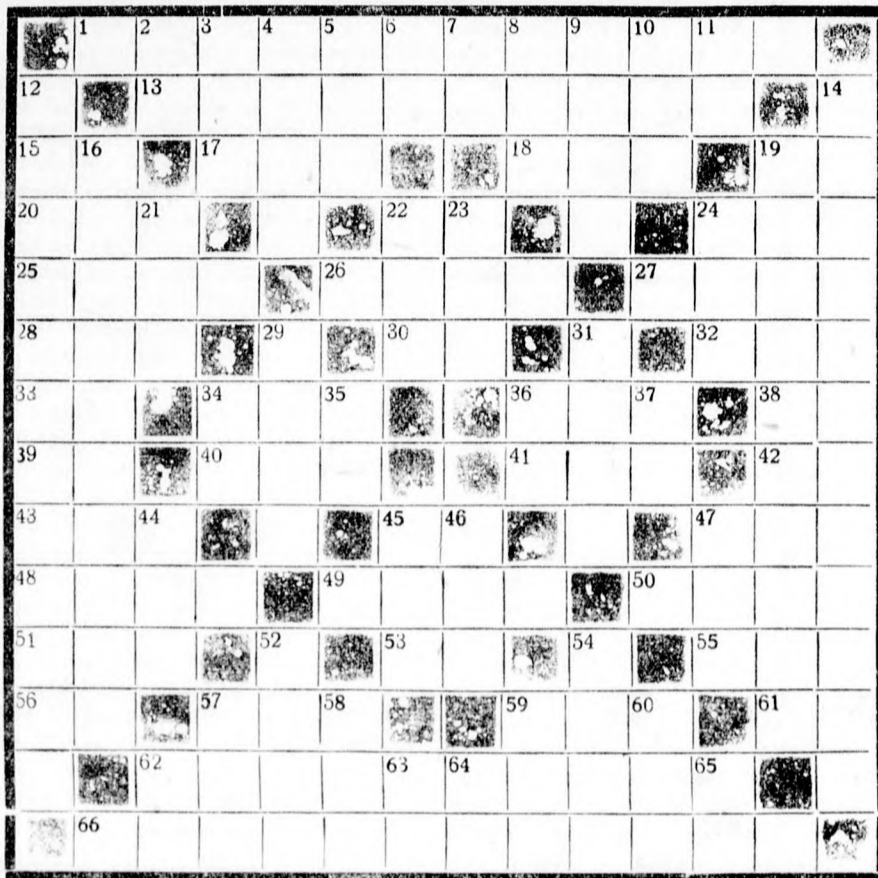
Rovatvezető: Vig Erzsébet

Rejténymegfejtők figyelmébe!

A jutalom kiosztásában csak azok vehetnek részt, akik a megfejtést pontos címükkel ellátva küldik be. — A helybeliek szelvényeiket a szerkesztőségben vehetik át, vidékiek nyereményüket postán kapják meg. — A megfejtéseket csütörtök estig kell eljuttatni a szerkesztőségbe, a rejtényszelvény kíséretében. Egy helyes megfejtés beküldése elegendő. — Felhívjuk olvasóinkat, hogy kép-, betű- és keresztrejtvényeket szívesen veszünk, amelyek közül aztán a helyeseket sorjában közöljük. Akinek a rejténye megjelenik, részt vesz a heti sorsolásban.

Keresztrejtvény

Közl: Opblczer Lajos, Novliszád



A megfejő neve és címe:

Vízszintes sorok: 1. Ez is kalapács, 13. Főszereplő idegen, 15. Kereskedelmi kifejezés, 17. Vissza: női becenév, (n=nn), 18. Fehérnemű, 19. Felkiáltó szó, 20. Ének, 22. Háziállat, 24. Tüzlőt tesz, 25. Vissza: háziállat beceneve, 26. Szín, 27. Idegen isten (l=ll), 28. M H V, 30. Személyes névmás, 32. Ekezetten, idegen pénz, 33. Mássalhangzó fonetikusán, 34. Fegyver, nem magyarul, 36. Viz van benne, 38. Uralkodó mássalhangzó, 39. Vissza: a jószívű, 40. Vissza: Főhász, 41. Gyermek beceneve, 42. ... Om, 43. Egy, idegenül, 45. Mutatószó, 47. Vízivővény keverve, 48. O-val közbe, kutyanev, 49. Van egy pupu, van két pupu, 50. A-val kígyó, 51. Pakola magánhangzó, 53. M O, 55. Ora, nem magyarul, 56. Azonos mássalhangzók, 57. Kikötő, 59. Azonos magánhangzók, 41. Háziállat, 62. Magyar drámaíró, 66. A fényképezett szobor-portré feltalálója (utolsó betű duplázva).

Függőleges sorok: 2. Gomb része 3. K... becenév, főlős ekezetten, 4. Van ilyen előadás is, 5. Krakó része, 6. Mutatószó, 7. Háziállat, 8. Női becenév (n=nn), 9. Vissza: ró, betűfelesleg, 10. Híres gépgyár márkája, 11. A 38. vízszintes, 12. Kegycenő volt, 14. Reformátor, 16. A Bach korszak alapítója, 19. Verdi egyik műve, 21. Folyás nem magyarul, 22. Lommal említik, 23. Női becenév, 24. Vágnak vele, hibásan, 29. Vízi jármű, 31. Ruganyos, 34. Duplázva szülő, 35. 3.14, 36. Kérdő szó, 37. Mutatószó, 44. Menyasszony, 45. Tagadószó, 46. Szláv férfinév, 47. Vészjel, 52. Gyerekek kedvence a filmen, 54. Esz... népfaj, 57. Bácskai nagyközség keverve, 58. Vissza: Nővény, 59. Az 59. vízszintes, 60. Egy betű hozzászúrásával, füzet, 62. Rége, mássalhangzó, 63. A 19. függőleges 5. és 6. betűje, 64. Filmszínész keresztnévnek mássalhangzó (Harri Piel), 65. Két magánhangzó.

Rejténymegfejtés

A múlt vasárnapi keresztrejtvény helyes megfejtése:

Vízszintes sorok: 1. Offenbach, 10. Aida, 14. Ritartandó, 16. Rák, 17. Gróf, 18. Lavotta, 20. Oen, 21. As, 23. Roda, 25. N N, 26. Rpa, 28. Ének, 30. Azori, 32. Lodus, 34. En, 35. Emea, 36. Hiert, 37. Lu, 39. Em, 40. Wans, 41. Inis, 43. Olga, 45. Am, 46. Korb, 47. Diana, 49. Béla, 52. Oas, 54. Rt, 55. Irország, 58. G Z, 59. Ovlak, 61. Aspis, 62. O A, 63. Lae, 64. I I, 66. Zesb, 68. Tnor, 69. Raguzai.

Függőleges sorok: 1. Orgona, 2. Firenze, 3. F T O N, 4. Eaf, 5. Ön, 6. B T, 7. Aal, 8. Cnái, 9. H D V, 11. Irtok Dáad, 13. Ak, 15. Ott, 19. Trestio, 21. Aria, 22. S T, 24. Amus, 27. Alhambra, 28. Édes, 29. Nur, 31. Omega, 33. Oin, 34. Elnbagos, 38. Bodrost, 40. Na, 42. Iró, 44. Litván, 45. Kaai, 48. Arki, 50. Essig, 51. L Z P, 53. Szabó, 57. G Sz A, 60. Leó, 65. Ir, 67. Ei.

Üzenetek

K. J. Apatin. Rejténye közölve lesz.

H. J. Batina. Köszönjük rejtvényeit, a közeljövőben nyomdába kerül.

„F. V.“ Sajnos, helyes rejtvénye későn érkezett, a karácsonyi szám rejtvénye már szedés alatt áll. Másodszer, oly olvashatatlanul van írva, hogy le kellene géppel tisztázni, de arra sajna, időnk nincs. Harmadszor az áttekintése nehéz, amennyiben az ábrát elmulasztotta kitöltve is beküldeni. — Nem emlékszünk, hogy más rejtvényt is küldött volna. Ha parancsolja, ezt vissza küldjük, tegye el jövőre, s akkor legalább hetekkel előbb adja le. — Készítsen kisebbet, s ha jó feltétlenül nyomdába kerül.

„Keresztut“. A labirintus-ból remélem mégis kijut egyszer. „Fugit irreparabile tempus“.

L. F. Bizza csak rám, át fogom tanulmányozni. 100 nyve szent a néke. Kelem's unnekedet.

Idealizmus

Irta: Károlyi Gy. Imre

Nézd meg, ó nyájas olvasó a Lexikont, hogy mi az idealizmus szó jelentése. Meg fogod tudni, hogy ezt a szót metafizikai, ismerettani és erkölcsi értelemben más és más értelmezésben használják, — de a közönséges beszédben idealistának azt nevezik aki cselekedeteiben nem tekinti saját hasznát, élvezetét, aki ideálokért lelkesedik; idealizmus alatt pedig főként a szó erkölcsi jelentését értik.

A közönséges nyelv sokszor rosszaló értelemben is használja ezt a szót: a valóságot a gyakorlati életben tekintve nem vevő, csakis elvont eszmék után induló felfogásmódot nevezik annak s mint ilyen, aki aztán lépten-nyomon belebőlik a valóságba, az idealista neveltségessé válik.

Pedig ez a gyakorlatlanság éppenséggel nem tartozik az idealista mivoltához; az idealizmus ugyanis erkölcsi értelemben a célokra és motívumokra vonatkozik nem pedig a célok megvalósításának technikai módjára.

Azt hiszem, ez elegendő ahhoz, hogy megértjük egymást és tudjuk, mire kell gondolnunk, mialatt az idealizmusról beszélgetünk.

Egy nagy magyar gondolkodó akit életében talán érdemén felül emlegettek, halála után pedig érdemein alul hamar elfelejtették, — Bodnár Zsigmondnak hívták — az emberiség egész anyagát és szellemi történetét az idealizmus és realizmus egymást váltogató ritmikus lüktetéséből magyarázta. Az idealizmus, úgy mondta, mint akció, kiemeli magából a reakciót, amely hullámszerű átmenetben a legdurvább realizmussá lesz és ez a realizmus, ha elérte a kulminációt, lassan beleenyhül az ideál-realizmusba, amelynek a vége a tiszta és égi idealizmus...

Szavak, szavak, szavak... Dialektika, ötletes, sőt zseniális felfogás, amellyel szintetikus össze lehet markolni bizonyos korok egész karakterét. Egy lendületes vonással meg lehet rajzolni évtizedek, sőt évszázadok képének kontúrjait, — haszon csak akkor származik belőle, ha nyomában meg lehetne rajzolni az eljövendő korok jellemképét. Egyelőre csak tudományos játékok, de olyan szuggesztív erejű, hogy egymástól függetlenül különböző népek és kultúrák lángelméit is inspirálta. A világtörténetnek fázisokra való felosztása megdöbbentő erővel sikerült Spenglernek, aki ezzel a metódussal megjósolja a nyugati kultúra hanyatlását.

Hogy mennyi történetfilozófiai értéke van a hullámonal-elméletnek, nagyon problematikus; tagadatlan azonban, hogy a történelem az akció és reakció törvényszerűségét nem egyszer frappáns módon igazolja. Hogy az emberek milyen világképet hordanak lelkükben, ezt a tényeken kívül, — amelyeket nagyon nehéz tárgyilagosan megítélni — az irodalom demonstrálja a legelhetőbben.

Volt idő, — gondoljuk csak a francia naturalizmusra, vagy az orosz regényirodalom fénykorára — amikor valamirevaló író magához méltatlannak tartotta a megnyugtató, kibékítő, vagy szerencsés megoldást. A regényírók is tragédiákat írtak és a hős öngyilkossá vagy gyilkossá lett a színpadon. Az irodalmi pesszimizmus kora volt ez. És hívták ezt: a realizmus vagy naturalizmus irodalmi korszakának. Pedig ez volt az idealista irodalom.

Ma?

Ma minden jó, ha a vége jó. A színházi dramaturgok a legvéresebb drámát is úgy fejezik be, hogy a tragikus hős megnyugszik és boldoggá lesz a hősnő karjai között. Ma a regények megint házassággal végződnek és az amerikai filmgyárak kizárólag és elvből csak olyan témákat dolgoznak fel, amelyek végén a közönség megkönnyebbülve és boldogan örülhet kedvence hőse diadalán.

Szombat, december 29

BEOGRAD

- 10.45: Napi műsor ismertetése.
 10.50: Vizálásijelentés.
 11.00: Operák hanglegemezek.
 11.59: Pontos időjelzés.
 12.00: A rádiózenekar déli hangversenye.
 1. Dvorzák: Hazám, nyitány. 2. Csajkovszky: Píck Dam, operabránd. 3. Bizet: Az arlési nő, két kis szvit.
 Közben 12.45: Tűzsdé.
 13: Hírek.
 13.15: Sztrefanovics Kursula Jovan énekhangversenye.
 13.40: Az Avala hírei.
 16.00: Kivánság hangverseny hanglegemezekkel.
 16.30: Előadás a szízséről.
 17.00: Szerszkiés Branko Chopin szerzeményeket zongorázik.
 18.40: Pontos időjelzés, műsorismertetés.
 18.45: Aranyelovics Miléva és Anna énekhangversenye.
 19.15: Hírek.
 19.30: Jugoszláv nemzeti óra: Mi száz évvel ezelőtt és most. Dr. Jaksics Grguly egyetemi tanár előadása.
 20.30: A rádiózenekar hangversenye.
 1. Fucsik: Marina rella, nyitány. 2. Lehár: Nagy egyveleg a Giuditából.
 20.40: Csevegés.
 21.10: A királyi gárda zenekarának hangversenye, vezényel Pokorni Dragutin főkaprarny.
 1. Czicek: Dusan cár, ünnepi induló. 2. Kreutzer: Éjjeli tábor Granadában. 3. Meyerbeer: Tancok. 4. Urbán: Boszniai képek. 5. Gounod: Romeo és Julia, ábránd. 6. Wagner: Izolda halála. 7. Szmefana: Az eladott menyasszony. 8. Puccini: Tosca, ábránd. 9. Brodill: Szerb szerenád. 10. D'Albert: Hegyek alján, ábránd. 11. Zaitz: A tenger. 12. Mokranjac: Ohridi énekek.
 Szünetben kb. 22: Pontos időjelzés és az Avala hírei.
 23.10: Híres énekesek hanglegemezek.

BUDAPEST:

- 0.15: Hírek. 6.45: Török. Utána hanglegemezek.
 10: Hírek. 10.20: A kaktuszok téli ápolása. Irta Fegyverneki Frommer István. 10.45: Farsangi előkészületek (Előadás a divatról. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés.
 12.05: A Bachmann szalonkvintett műsora.
 Közben kb. 12.30: Hírek.
 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállási jelentés.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

13.30: Vidner Lili zongorázik, Baranyai Gyula gondolkodik zongorakísérettel.

14.40: Hírek, élelmiszerek, piaci árak, ár-folyambírek.

16.10: A rádió diáktévéje: Hogyan született meg a szabad Amerika.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 17: Játék mesével. Révész Béla elbeszélése.

17.30: Komlóssy Emma magyar nőiákat énekel Rácz Zsiga és cigányzenekarának kíséretével. Dalok: Huszka Jenő: Bujdokolva járok; Sándor Jenő: Halványárga rózsát; Sas Náci: Szeretnelek újra rózsák között látni; Várady Aladár: Ahogy engem ver az Isten; Selyemkendő, selyemkötény; Kárpát Zoltán dr.: Méregetem az ut hosszát; Balázs Árpád: Gyere velem akáclobos falumba; Anyos Laci: Szombat este; Nádor Jóska: Hogyan egyszer a szerelem; Thege-Gerber Miklós: Ha én gazda lennék; Wesselényi István dr.: Mikor azt a fehér rózsát; Bányai Aladár: Gyöngyvirágos kis kertben; Kaszás István: Elszakadtál messze tőlem; Garami Béla: Elvesztett a rozmaringos kúcsi imakönyvem; Járosi Jenő: Puli.

18.40: Mit üzen a rádió.

19.10: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. Utazás Európán át.

20.30: Huszár Károly (Pufi) eszegeése. „Az alkurok”.

21: Közvetítés az Osztrák kávéházából. Erőss István és Takács Kálmán zenekara az elmúlt évek népszerű számaiból játszik, Kalmár Pál énekeszármaival. Padilla: Valencia, pasodoble. Eismann: Szeret-e még tango (Kalmár). Eismann: Lesz ma ga juszit is az enyém tango (Kalmár). Márkus: Az én babám egy fekete nő, foxtrótt. Kalmár Tibor: Voltál-e májusban Bécsben? keringő. Kettelbey: Perzsavásár. Al Jonson: Sonny boy, Lajtai: A bábam budakeszi, foxtrótt. Kola: Csak tavasz ne jöjjön, tango (Kalmár). Berlin: Reaching for the noon, keringő. Vértess: Tudom, hogy eszedbe jutok, tango (Kalmár). Abraham: Teve van egy pappu, foxtrótt. Kola: Ott fogsz majd sírni, tango (Kalmár). Stolz: Agyó kis gárdahadnagyom, foxtrótt. Zerkovitz: Az egyiknek skuterül, keringő. Nádor Jóska: Imádom asszonyom, tango (Kalmár). Abraham: 32-es baka vagyok én, induló.

22: Hírek, időjárásjelentés.

22.20: Közvetítés a Pária kávéházából, Rigó János és cigányzenekara muzsikál.

23.10: Hanglegemezek Kelen Péter Pál képviselőtől.

BUDAPEST II

16.20—17.20-ig: Virányi László szalonzenekara.
 20.40—21.50-ig: A női magyar vonósnyegyes.
 22: Hírek.

RÁDIÓMŰSOR

1954 december 23 tól december 29-ig

Vasárnap, december 23

BEOGRAD:

9.30: Istentisztelet a pravoszláv püspöki templomból.

11.10: Vizálásijelentés.

11.20: Kis hangverseny (hanglegemezek).
 1. Kunok: Szokol induló. 2. Zita: Moravo, induló. 3. Oberfor: Zvolentől Lucsencig, induló.
 11.30: Egészségügyi előadás.

11.59: Pontos időjelzés.

12.00: A rádiózenekar jugoszláv hangversenye.

1. Jokszimovics: Mada Jugoszlavia, induló. 2. Bosnyakovics: „A kevély tők” című darab nyitánya és közzenéje. 3. Mokranjac: Tengermellettei dalok. 4. Pertovics: Szerb egyveleg. 5. Hatzo: Szerenata. 6. Golemovics: Oliver, induló.
 13: Hírek.

13.15: Sztaricka Virginia énekhangversenye.

13.40: Az Avala hírei, utána a közönség rádióüzenelei a rádió kiállításról.

15.00: Énekhangverseny (hanglegemezek).

1. Bizet: Ária a Carmen operából és Puccini Ária a Bohémek operából (énekli Graver). 2. Massenet Ária a Thaisz operából és Carpentier Ária a Luiza operából (énekli de Michel). 3. Verdi: Otello halála, az Otello operából és Ária az Aida operából (énekli Ohman). 4. Leoncavallo: Prológus a Bajzós operából (énekli Balarini).

15.30: A hamisított élelmiszerek ellenőrzése Bajics Bozsik előadása.

16.00: Katonazenekari hangverseny.

1. Pokorny: Veles induló. 2. Petrik: Az intenzív akadémiák 3. osztályának indulója. 3. Lavski: Olimpia. 4. Szedlacek: Csujes Szeko. 5. Obrucsa: Masarikov. 6. Csizsek: A XXIII. osztály induló. 7. Burza: Lovasúteg, induló. 8. Szedlacek: Procsaj. 9. Vins: Bevonulás Drinápolyba. 10. Petrik: Szerb szokolinduló. 11. Szedlacek: Testvéreinkért. 12. Pokorny: Lovas hadtest. 13. Binicski: Föl vitézek. 14. Csizsek: XXIV. osztály, induló. 15. Pokorny: Össz-szláv induló. 16. Az első dalszerbiai unjokok indulója. 17. Petrik: Drinápoly, 18. Knoch: Szokol induló.

17.55: Pontos idő és az esti, valamint a másnapi műsor ismertetése.

18.00: A közönség rádióüzenelei a rádiókiállításról.

18.45: Herzog Jakab zongorahangversenye.
 1. Haendel: IV. Szonáta D-dur. 2. Nardjai: E-moll hegedűhangversenye.
 19.15: Hírek.

19.30: Jugoszláv nemzeti óra.
 Parma Viktor — Zobec Anton előadása a lyulai lyulai rádiózenekar közreműködésével.

20.00: Pevzner Zina Debussy-kompozíciókat ad elő.

1. I. számú Arabeszk. 2. Az ezred tábora. 3. Dr. Gradus ad Parnassum. 4. Sarabande. 5. Toccata. 6. Pagodák. 7. Tancok. 8. Alarcok. 9. Tűzijáték.

20.30: Furtwaengler vezényli a Lohengrin nyitányt (hanglegemezek).

21.00: Don Quijote — Rombach rádiókomédiája Cervantes után.

22.00: Pontos idő, az Avala hírei, sporthírek, utána: A rádiózenekar esti hangversenye.

1. Bingulac: Radoszavlyevics ezredes indulója. 2. Binicski: Hazából, nyitány. 3. Leopold: Ország egyveleg. 4. Hrisztics: A fecske (ének). 5. Strauss: Egy éjszaka Velencében, egyveleg. 6. Armadola: Romantikus szvit.

BUDAPEST:

0.15: Hírek. 9.15: Hírek. 10 órától: Egyszerű ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. 11.10-ig: Szentbeszédet mond Tóth Tibamér dr. 11.15-től: Evangélius ismertetés a Dák-terület templomból. 12.15-ig: Prédikál Raffay Sándor dr. püspök.

12.20: Időjelzés, időjárásjelentés.

12.35: A m. kir. Operabaz tagjaiból alakult zenekar hangversenye.

Vezényel: Rajter Lajos. Schmidt Ferenc művei születésének 60. évfordulóján. Bevezetőt mond Papp Viktor. 1. Karnevál és közzene a „Notre Dame” operából. 2. III. szimfónia A-dur.

14.00: Hanglegemezek. Kelen Péter Pál képviselőtől.

1. Thomas: Mignon — nyitány. 2. Weber: A büvös vadász — Ária. 3. Wagner: A nürnbergi mesterszobrok — részlet. 4. Saint-Saens: Sámson és Delila — Ária. 5. Gounod: Faust-cavatina. 6. Gounod: Faust-ékszeraria. 7. Chopin: Berceuse. 8. Rimski-Korsakov: Hindu dal. 9. Verdi: Rigoletto — Ária. 10. Grieg: Un rêve — dal. 11. Verdi: A végzet hatalma — Ária. 12. Strauss Richard: Rómeo lovag — keringő.

15.00: „Karácsony”. Buday Barna az OMGE festszerkesztő-igazgatójának előadása.

15.50: A Központi Pappercéló Intézet Ének-kar-vezényel és magyaruló szöveget mond Kondela Géza dr. pápai kanonikus főiskolai tanár. ADVENTI ÉNEKEK. 1. Könyörgés az idők teljességéért: A négy adventi vasárnap introitusa és a negyedik vasárnap veszenyőjének antifónája a himnusszal. II. Krisztusárvó magyarság: Régi magyar adventi énekek: 1. Mint forró sóhaj. 2. Az Uristen Ádám atyánknak: 3. Mária szűzvirg: 4. Ave Mária. 5. Hamatozások: 6. Ebreji ember. III. Jón a Megváltó. Többszólamú latin kórusok. 1. Veni, veni Emanuel. 2. Benedixisti Domine terram (O. Rar-vanillo). 3. Ecce Dominus venit. 4. Cantate Domino (Piton). 5. Cantate Domino (G. Groce). 5. Laudate Dominum (Palestrina).

16.45: „A magyar nemzet, Isten trónusa előtt”. Hankis János dr. egyetemi tanár előadása.

17.30: Langossy István tárogatózik, zongorakísérettel.

18.00: „Új világgondolatok”. Zilany Lajos előadása.

18.35: Rékai Miklós háttérzik.

19.15: Kis színpad. „Melyiket a kilenc közül”. Jókai Mór karácsonyi novellája. Hangfűtőnkara ártára Bosn Endre.

20.10: Sport- és ügétversenyeredmények.

20.30: A bécsi rádióállomás műsorának közvétele. „Hoch vom Kahlenberg”. Rádiógyűveleg.

22.00: Hírek.

22.30: Közvetítés a Valéria kávéházából. Szalay Elemer és cigányzenekara muzsikál.

23.10: Közvetítés a Baross kávéházából. Ilinczky László jazz-zzenekarának műsora Szántó Gyula énekszámaitval.

1. Kester—Noble: Foktrott. 2. Márkus—Harmath SSIlovox a „Meseantó” c. filmből (Szántó). 3. Brodsky—Harmath: Nincs más dalom — keringő a „Helyet az öregeknek” c. filmből (Szántó). 4. Brodsky—Harmath: Foktrott a „Helyet az öregeknek” c. filmből (Szántó). 5. Kern: Slovofox. 6. Lajtai—Beketti: Mondd, hogy lehet az — tangó a „Nápolyi kaland” c. operettből (Szántó). 7. Fogelman: Tangó. 8. Santaugini: Pasodoble. 9. Kiss—Ángyal Ernő: Az van minden hervadt levelem — blues (Szántó). 10. Fényes—Harmath: Ki az aki azt hazudta — slovofox a „Music Hall” c. operettből (Szántó). 11. Veres—Ilinczky: Légy vídám — indulófox (Szántó). 12. Radó—Ilinczky: Ködbeborult már a hátár (Szántó).

BUDAPEST II

12.40-től 13.45-ig: Petis János és cigányzenekara muzsikál.

14 órától 14.55-ig: A m. kir. Maria Terézia I. Tanvégyelgőzgerrel zenekara. Vezényel: Figgdy—Lechner Sándor.

1. Erkel: Hungyadi László — nyitány. 2. Dohányi Ernő: Két tétel a „Ruralia Hungarica”-ból.

3. Bartók Bela: Este a székelyeknél. 4. Figgdy Sándor: 1848 — szimfonikus költemény. 5. Kodály Zoltán: Hány János, intémező.

15.00-tól 15.40-ig: Hanglenczék.

1. Kertész—Kuhányi: Szép a rózsám — csárdás; Feketeszárú cseresznye (Cséleányi József). 2. Lazar-ro—Salter: A szemek — tangó (Vajda Károly). 3. Hegedűs—Keller: Ha a szemek néznek — tangó (Vajda Károly). 4. Bartos—Kovács: Ha bin a szerelem, angol keringő (Vajda Károly). 5. Groebel—Delmel: Wenn man sucht, wird man finden — foxtrott. 6. Bara—Steinberg—Frank: O Manolita — tangó. 7. Stolz—Marischka: Ich freue mich, wenn die Sonne lacht — foxtrott. 8. Axelsh—Bach: Kannst du pfeifen Johanna — Rheinländer (ének). 9. Kettelbey: Az óra és a messisi porcelánbábok — jellembék (Szalonzenekar).

17.25-től 18.20-ig: Közvetítés az Aranytű cik-részéből. Balázs Béla szalonzenekara.

18.30: „Vidali módszer”. Mária Sándor előszelése.

19.05-től 19.45-ig: Ney Pálval énekel zongorakísérettel.

21.00: Hírek.

BÉCS

8.55: Hanglenczék. 9.40: Isentiszlet. 11.10: Schumann: zongora és zenekari hangverseny. Amol. 12.40: Kedélyes hangverseny. 13.40: Hanglenczék. 14.50: Hírek. 15.55: Fuvószene. 17.35: Beethoven: Vonosnégyes. 19: Sport hírek. 20: Pflizner: E-moll Hegedű- és zongora szonáta.

Hétfő, december 24

BEOGRAD:

10.45: A napi műsor ismertetése.

10.50: Vízalásjelentés.

11.00: Beethoven kompozíciók hanglenczéken.

1. Coridan, nyitány. 2. a) A-dúr szonáta; b) Menett. 3. D-dúr hangverseny hegédi és zenekar részére.

11.50: Pontos időjelzés.

12.00: A rádió zenekar déli hangversenye.

1. Franlović: Polleserics, induló. 2. Adam: Ha én király lennék, nyitány. 3. Dominis: Guszlak, egyveleg. 4. Tolov: Maria, operabránd. 5. Thomas: Rajmond, nyitány. 6. Szvoboda: Szibjanika, ábránd. 7. Pankelj: Reszletek a Gioconda operából.

12.45: Tözsde.

13.00: Hírek.

13.40: Az Avala hírei és pontos idő, utána a közönség izen a rádiókábelhálóról.

16.30: A Szent Cecilia énekkar karácsonyi énekeket énekel.

17.00: Szkalár Ivan karácsonyi melodikát ad elő ciferán.

17.55: Pontos időjelzés, műsorolvasás.

BUDAPEST II

17.05—17.40-ig: Hanglenczék.

19.40: „Küzdölem az energjárért”. Rácz Kálmán előadása.

20.15—20.50-ig: Szécsi Margit a hegyről zongorakísérettel. Haendel: A-dúr szonáta. Ranszki—Kor-kov—Larman: A dongó. Zolt Nándor: Bölcsédal. Dohányi Ernő: Andante rubato alla zingaresca. Hubay Jenő: Füllemlehel.

21: Hírek, időjárásjelentés.

21.20—22: Közvetítés a Newyork kávéházából. A Sovinszki—Kannóczy szalonzenekar műsora.

22.10: A hét eseményei (Hírek).

Péntek, december 28

BEOGRAD:

10.45: Napi műsor ismertetése.

10.50: Vízalásjelentés.

11.00: A rádiózenekar hangversenye.

1. Krsztics: Maja hercegnő, bevezető zene. 2. Mohranjac: Trizemegyedik dallás. 3. Verdi: Operabránd. 4. Delibes: Mazurka a Copelia baletéből. 5. Zihner: Egyvelegek Strauss, Milijevker és Suppe műveiből. 6. Scholl Péter nyitány. 7. Bizet: Gyönyhalászok, operabránd.

12.45: Tözsde.

13: Hírek.

13.15: Hanglenczék.

13.40: Az Avala hírei.

14.00: A rádiózenekar hangversenye.

1. Lorziny: Ünnepi nyitány. 2. Rengia: Szerb énekek albuma. 3. Fredericksen: Skandináv szvit.

4. Massenet: Meditációk a Hajs c. operából. 5. Babatünder egyveleg.

17.00: Gyermekek tornajátja.

18.45: Pontos időjelzés, műsorismertetés.

18.50: Bandrovcska Turzska Éva hanglenczei.

19.05: Indulók hanglenczéken.

19.15: Hírek.

19.30: Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Ivics Aleksza szubotíci egyetemi tanár előadása. Sztevan Suplyi hákórol.

20.00: Románia mlifja és jelene.

20.30: Közvetítés Zagreből.

22: Pontos idő és az Avala hírei.

22.20: Zeneátvitel a Zanatszki Dom étterméből.

BUDAPEST II

0.15: Hírek. 6.45: Torna. Utána hanglenczék.

10: Hírek. 10.20: Időszentü apróságok (Felőlvásás). 10.45: Hírségi közlemények (Felőlvásás). 11.10: zékózi vízjelzészolgálat. 12: Déli haragszó, kők. írásjelentés.

12.05: Budai György és cigányzenekara.

BUDAPEST II

18.25: Szervánszky szalonzenekar

20: „Péterfy Jenő”. Rédey Tivadár a Nemzeti Múzeum igazgatójának előadása.

20.40—21.20: Lukácsné Sebők Mária énekel zongorakísérettel.

21.30: Hírek, időjárásjelentés.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízalás-jelentés.

13.30: Hanglenczék. A Stromberg Testvérek hangszergyára ABC lemezei. Offenbach: Orfeusz a pokolban, nyitány. Grieg: Peer Gynt, Ase halála (Szimfonikus zenekar). Auber: Fra Diavolo, nyitány (Szimfonikus zenekar). Della: Souvenir de geduszdó. Schubert: Három a kislány, egyveleg. Kálmán Imre: Marica grófnő, egyveleg (Szalonzenekar). Egyveleg régi operákból (Szalonzenekar) Egyveleg Offenbach operettjeiből (Szalonzenekar) Kálmán Imre: Csárdáskirálynő, egyveleg (Szalonzenekar). Nicolai: A vndsvári nő, nyitány (Szalonzenekar). Kubelík: Szerenád (hegedűszóló). Massenet: Elégia (Művésztrío). Dvorzsák: Himmorszk (Művésztrío).

14.40: Hírek, élmiszertárak, piaci árak, ár-folyamhírek.

16.10: A Saar-vidék mlifja. Mikos Ferenc előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: Farnadi Edit zongorázik.

17.40: Az amatőr muzsikusok képezeik. Szigany Károly felolvasása.

18.15: Szi J Dénes tárogatózik zongorakísérettel.

18.40: Színház és tájé. Németh Antal és Kárpáthy Aurél vitája.

19.10: A rádió külügyi negyedórója.

19.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Az Avabella c. háromfelvonásos vígopera első előadása.

Az I. felvonás után: Hírek.

A II. felvonás után: Időjárásjelentés.

Az előadás után kb. 22.30: Közvetítés a Pan-nonia kávéházából. Rácz József és cigányzenekara muzsikál.

23.15: Hanglenczék Kelen Peter Pal képviselő-től. Dostal: Slágergyűveleg (Fied Robert szalonzenekara). Strauss János: Gondúz, keringő (Ultraphon szimfonikus zenekar). Abraham: Viktória-egyveleg (Szimfonikus jazzzenekar). Lincker: A tavasz szépségei, keringő (Szalonzenekar). Strauss: Anna-pollka (Berlini Filharmonikusok) Strauss: Nos: Művésztétel, keringő (Ultraphon szimfonikus zenekar). Blaauw: A zenélő óra, harangjáték (Bor-res Alfréd zenekara). Lange: Kélti ábránd (Fied Robert zenekara). Strauss József: Aquarellek, keringő (Ultraphon szimfonikus zenekar). Nussbaum: Orosz rapszódia (Red Robert zenekara).

BUDAPEST II

18.25: Szervánszky szalonzenekar

20: „Péterfy Jenő”. Rédey Tivadár a Nemzeti Múzeum igazgatójának előadása.

20.40—21.20: Lukácsné Sebők Mária énekel zongorakísérettel.

21.30: Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II

14.55: Az Operaház előadásának közvetítése. „Jancsi és Juliska”, Mese 3 képben. Szövegét írta Vette Adaláida. Fordította: Ábrányi Emil. Zenéjét szerezte Humperdinck.
17.10: „A természet világa” ifj. Bánki Sándor előadása. Felolvassa Kovács Aladár.
17.40: Közvetítés az Ostende kávéházából. Az Eröss-Takács szalonzenekarnak műsora Kalmár Pál énekeseivel. Manguina: Espana canj, pasoble. Gáti-Vas: Egyveleg (Kalmár). Shilkret: Foxtrott. Hangosfilm- és operettjelenetek. (Kalmár).

18.55: „A Csendes Óceán problémái”. Geszty Lajos előadása.
19.10—19.40-ig: Svéd Sándor énekel, zongorakísérettel.

19.45: „Az utrahangsugarakról”. Szalay Sándor előadása. Felolvassa Fazekas István.
20.15: Lászlóffy Margit zongorázik.
21.05: Hírek.

Csütörtök, december 27

BEOGRAD:

10.45: A napi műsor ismertetése.
10.50: Vízalásjelentés.
11.00: Strauss Richard művei hanglemmezeken. 1. Részt a „Rózsalovag” operából, 2. Tánccsejtelmet a Szaloméból, 3. A hősök élete op. 40.
11.59: Pontos időjelzés.

12.00: A rádiózenekar déli hangversenye.
1. Verdi: Nabukodonzor, nyitány, 2. Jókiszimovics: Ifjúkori dalok, 3. Jenko: A falu rossza, egyveleg, 4. Borikievic: Ezerégy éjszaka, keleti balett szvit.
12.45: Tözsde.
13: Hírek.

13.15: Mikeldze Vladimir kűrhangversenye.
13.40: Az Avala hírei.
14.00: Diákóra: Az anyanyelv tanítása az elemi iskolák első osztályában.
17.00: Dvorszák ötös opus 81. Előadja a rádió zongorakísérettel.

18.40: Pontos időjelzés, műsorolvasás.
18.45: Kis hangverseny hanglemmezeken.
18.55: A népdalok és a szokások, Sztanojevicz Milos előadása.

19.15: Hírek.
19.30: Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Radonics Jovan előadása Rajics Jovanról.

20.00: Orosz zene hanglemmezeken.
20.30: Sivicz Pálné zongorahangversenye.
1. Beethoven 32. var. E-moll, 2. Chopin: a) Cis-moll keringő, b) F-moll etűd, c) Cis-moll etűd, 3. Sztravinsky: a) Des-dur etűd és b) Fis-moll etűd.

20.00: Orosz zene hanglemmezeken.
1. Beethoven 32. var. E-moll, 2. Chopin: a) Cis-moll keringő, b) F-moll etűd, c) Cis-moll etűd, 3. Sztravinsky: a) Des-dur etűd és b) Fis-moll etűd.

20.00: Orosz zene hanglemmezeken.
1. Beethoven 32. var. E-moll, 2. Chopin: a) Cis-moll keringő, b) F-moll etűd, c) Cis-moll etűd, 3. Sztravinsky: a) Des-dur etűd és b) Fis-moll etűd.

21.00: A rádiózenekar hangversenye Popovics Liza operatőresztől közreműködésével.

Borodin művek: 1. Knez Igon, nyitány, 5. Részletek az Almos hercegnőből, éneklő Popovics Liza, 3. Nocturno, 4. Aria a Knez Igon hercegnő és ötödik felvonásából, éneklő Popovics Liza, 5. Popovics táncok.

22.00: Pontos időjelzés, Avala hírek.
Utána: A rádiózenekar hangversenye.
1. Jindra: Eljen Sumadja, induló, 2. Bizet: Gyámle nyitány, 3. Gounod: Balettzene a Faustból, 4. Strauss: Varázskeringő, operett ábránd.

BUDAPEST

9.15: Hírek, 6.45: Torna. Utána hanglemmezek. 10: Hírek, 10.20: „Népszokások a múlt század elejéről” (felolvasás), 10.45: Karácsonyi versek, 11.10: Székelyi vizélőszolgálat, 12: Déli harangszó, 12.05: Berend Endre szalonzenekara, 12.30: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.05: Losonczi-Schweitzer Oszkár szalonzenekara.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Eugen Sztepat balalajka-zenekara, 14.40: Hírek, ételmiszteralak, piaci árak, ár-folyamhírek.
16.10: Asszonyok tarasádjaja (Arányi Mária előadása).
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: Gazdátanfolyam: „Az okszevi takaróáruzás VIII. rész”, Zajtay Artur dr. ny. kísérettel, igazgató előadása.
17.35: Az Operaház tagjából alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos.
18.55: „Cserkészkarácsony a szabadban”.
19.45: Pethő Imréné énekel, zongorán kíséri Pethő Imre.

20.15: Sportközlemények.
20.25: „Moll és Dur kalandjai”, Moosányi László és Lakos Tibor zenehumoristák hangjátéka.
21.15: Rádió a rádióról.

22.30: Wehner Géza orgonahangversenyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből.
22.40: Hírek, időjárásjelentés.
22.45: Közvetítés a Baross kávéházából, Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál „Számthó Gyula énekszámaival, Dalok: Stírjában, Ajk faluban; Görög Tibor: Zug az erdő; Kondor Ernő: Huncut az a toronyóra; Sándor Jenő: Félreállok az utad-ból; Solyom L.: Almodj szépet, édesanyám; Fráter Lóránd: Kis ablakom be van növe virággal; Népdal: Arok is van gödör is van; De Frjes Károly: Óreg betyár dala; Kacsóh: Késő ősz van; Stolz Róbert; Sárbergárd, Dombóvár.

22.45: Közvetítés a Baross kávéházából, Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál „Számthó Gyula énekszámaival, Dalok: Stírjában, Ajk faluban; Görög Tibor: Zug az erdő; Kondor Ernő: Huncut az a toronyóra; Sándor Jenő: Félreállok az utad-ból; Solyom L.: Almodj szépet, édesanyám; Fráter Lóránd: Kis ablakom be van növe virággal; Népdal: Arok is van gödör is van; De Frjes Károly: Óreg betyár dala; Kacsóh: Késő ősz van; Stolz Róbert; Sárbergárd, Dombóvár.

22.45: Közvetítés a Baross kávéházából, Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál „Számthó Gyula énekszámaival, Dalok: Stírjában, Ajk faluban; Görög Tibor: Zug az erdő; Kondor Ernő: Huncut az a toronyóra; Sándor Jenő: Félreállok az utad-ból; Solyom L.: Almodj szépet, édesanyám; Fráter Lóránd: Kis ablakom be van növe virággal; Népdal: Arok is van gödör is van; De Frjes Károly: Óreg betyár dala; Kacsóh: Késő ősz van; Stolz Róbert; Sárbergárd, Dombóvár.

22.45: Közvetítés a Baross kávéházából, Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál „Számthó Gyula énekszámaival, Dalok: Stírjában, Ajk faluban; Görög Tibor: Zug az erdő; Kondor Ernő: Huncut az a toronyóra; Sándor Jenő: Félreállok az utad-ból; Solyom L.: Almodj szépet, édesanyám; Fráter Lóránd: Kis ablakom be van növe virággal; Népdal: Arok is van gödör is van; De Frjes Károly: Óreg betyár dala; Kacsóh: Késő ősz van; Stolz Róbert; Sárbergárd, Dombóvár.

22.45: Közvetítés a Baross kávéházából, Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál „Számthó Gyula énekszámaival, Dalok: Stírjában, Ajk faluban; Görög Tibor: Zug az erdő; Kondor Ernő: Huncut az a toronyóra; Sándor Jenő: Félreállok az utad-ból; Solyom L.: Almodj szépet, édesanyám; Fráter Lóránd: Kis ablakom be van növe virággal; Népdal: Arok is van gödör is van; De Frjes Károly: Óreg betyár dala; Kacsóh: Késő ősz van; Stolz Róbert; Sárbergárd, Dombóvár.

22.45: Közvetítés a Baross kávéházából, Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál „Számthó Gyula énekszámaival, Dalok: Stírjában, Ajk faluban; Görög Tibor: Zug az erdő; Kondor Ernő: Huncut az a toronyóra; Sándor Jenő: Félreállok az utad-ból; Solyom L.: Almodj szépet, édesanyám; Fráter Lóránd: Kis ablakom be van növe virággal; Népdal: Arok is van gödör is van; De Frjes Károly: Óreg betyár dala; Kacsóh: Késő ősz van; Stolz Róbert; Sárbergárd, Dombóvár.

22.45: Közvetítés a Baross kávéházából, Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál „Számthó Gyula énekszámaival, Dalok: Stírjában, Ajk faluban; Görög Tibor: Zug az erdő; Kondor Ernő: Huncut az a toronyóra; Sándor Jenő: Félreállok az utad-ból; Solyom L.: Almodj szépet, édesanyám; Fráter Lóránd: Kis ablakom be van növe virággal; Népdal: Arok is van gödör is van; De Frjes Károly: Óreg betyár dala; Kacsóh: Késő ősz van; Stolz Róbert; Sárbergárd, Dombóvár.

18.00: A közönség üzenetei a rádióküldőszől.
18.30: Német nyelvóra.
19.00: Karácsonyi énekek gramofonon.
Oh Tannenbaum és Oh Du fröhliche, oh Du selige.

19.15: Hírek.
19.30: Orgona hangverseny.
20.00: A különböző nemzetek karácsonyi énekei hanglemmezeken.
22.00: Pontos idő és hírek.

BUDAPEST II

9.15: Hírek, 6.45: Torna. Utána hanglemmezek. 10: Hírek, 10.20: „Népszokások a múlt század elejéről” (felolvasás), 10.45: Karácsonyi versek, 11.10: Székelyi vizélőszolgálat, 12: Déli harangszó, 12.05: Berend Endre szalonzenekara, 12.30: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.05: Berend Endre szalonzenekara, 12.30: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Láng László Edit zongorázik.
14.40: Hírek, ételmiszteralak, piaci árak, ár-folyamhírek.
15.30: Manchen Mariska gyermekdalokat énekel, zongorakísérettel.

1. Manchen Mariska—Móra Ferenc: A cinege cipője, 2. Manchen Mariska—Móra László: a) Gondolj az árvákra; b) Készül a kenyérke; c) Egyszer volt, hol nem volt; 3) Manchen Mariska—Pósa Lajos: a) Gesztenyés néni; b) A kis Peti; c) Én leszek ott legelőbb; d) Altató dal; e) Nevetős játék.
16: „Mindenki karácsonyfája”. Közvetítés a Nemzeti Múzeum előtt felállított karácsonyfától. Beszélő Budaszky Sándor és Turchányi István.
16.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

16.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
16.35: A „Népművelés karácsonya” hangverseny közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Közreműködik a Palestrina Kórus, T. Halmy Margit, Dedinszky Izabella (orgona) az Elemér-útcán, Hernád-útcán polgári ifjúsági kórus növendékei. Bevezetőt mond Liber Endre.
18: Kerpely Jenő gondolkodik zongorakísérettel.
18.35: „Időszertű”-e a karácsony” Tóth Tihamér dr. előadása.
19: Harangszó az Egyetemi templomból.
22.30: Hanglemmezek.

Kelen Péter Pál képviselétől. Beethoven: Coriolanus, nyitány (Berlini filharmonikusok, vezényel Kleiber Evich). Königsberger: Karácsony, jellemkép (Kaufmann szalonzenekar). Mozart: Éji zeze (Kamarazenekar). Haendel: Care save. Mozart: Koronázási mise, Benedictus (Müncheni dóm kórusa Bach: Orgonatóccata, adagio (zongora és gordonka). Orosz népdalok (Kaukázusi kozák kórus). Buxtehude: In dúte jubile, Pachelbel: Pastorale (orgonaszó). Csajkovszki: F-moll románc). Nuffel: Te Deum (Acheni dóm kórusa). Weber: Oberon, ábránd.

18.35: „Időszertű”-e a karácsony” Tóth Tihamér dr. előadása.
19: Harangszó az Egyetemi templomból.
22.30: Hanglemmezek.

Kelen Péter Pál képviselétől. Beethoven: Coriolanus, nyitány (Berlini filharmonikusok, vezényel Kleiber Evich). Königsberger: Karácsony, jellemkép (Kaufmann szalonzenekar). Mozart: Éji zeze (Kamarazenekar). Haendel: Care save. Mozart: Koronázási mise, Benedictus (Müncheni dóm kórusa Bach: Orgonatóccata, adagio (zongora és gordonka). Orosz népdalok (Kaukázusi kozák kórus). Buxtehude: In dúte jubile, Pachelbel: Pastorale (orgonaszó). Csajkovszki: F-moll románc). Nuffel: Te Deum (Acheni dóm kórusa). Weber: Oberon, ábránd.

18.35: „Időszertű”-e a karácsony” Tóth Tihamér dr. előadása.
19: Harangszó az Egyetemi templomból.
22.30: Hanglemmezek.

Kelen Péter Pál képviselétől. Beethoven: Coriolanus, nyitány (Berlini filharmonikusok, vezényel Kleiber Evich). Königsberger: Karácsony, jellemkép (Kaufmann szalonzenekar). Mozart: Éji zeze (Kamarazenekar). Haendel: Care save. Mozart: Koronázási mise, Benedictus (Müncheni dóm kórusa Bach: Orgonatóccata, adagio (zongora és gordonka). Orosz népdalok (Kaukázusi kozák kórus). Buxtehude: In dúte jubile, Pachelbel: Pastorale (orgonaszó). Csajkovszki: F-moll románc). Nuffel: Te Deum (Acheni dóm kórusa). Weber: Oberon, ábránd.

18.35: „Időszertű”-e a karácsony” Tóth Tihamér dr. előadása.
19: Harangszó az Egyetemi templomból.
22.30: Hanglemmezek.

Kelen Péter Pál képviselétől. Beethoven: Coriolanus, nyitány (Berlini filharmonikusok, vezényel Kleiber Evich). Königsberger: Karácsony, jellemkép (Kaufmann szalonzenekar). Mozart: Éji zeze (Kamarazenekar). Haendel: Care save. Mozart: Koronázási mise, Benedictus (Müncheni dóm kórusa Bach: Orgonatóccata, adagio (zongora és gordonka). Orosz népdalok (Kaukázusi kozák kórus). Buxtehude: In dúte jubile, Pachelbel: Pastorale (orgonaszó). Csajkovszki: F-moll románc). Nuffel: Te Deum (Acheni dóm kórusa). Weber: Oberon, ábránd.

18.35: „Időszertű”-e a karácsony” Tóth Tihamér dr. előadása.
19: Harangszó az Egyetemi templomból.
22.30: Hanglemmezek.

Kelen Péter Pál képviselétől. Beethoven: Coriolanus, nyitány (Berlini filharmonikusok, vezényel Kleiber Evich). Königsberger: Karácsony, jellemkép (Kaufmann szalonzenekar). Mozart: Éji zeze (Kamarazenekar). Haendel: Care save. Mozart: Koronázási mise, Benedictus (Müncheni dóm kórusa Bach: Orgonatóccata, adagio (zongora és gordonka). Orosz népdalok (Kaukázusi kozák kórus). Buxtehude: In dúte jubile, Pachelbel: Pastorale (orgonaszó). Csajkovszki: F-moll románc). Nuffel: Te Deum (Acheni dóm kórusa). Weber: Oberon, ábránd.

18.35: „Időszertű”-e a karácsony” Tóth Tihamér dr. előadása.
19: Harangszó az Egyetemi templomból.
22.30: Hanglemmezek.

nyitány (Berlini filharmonikusok).
23.50: Piciffer Gyula, a gellérthegyi székla templom elöljáróinak bevezető beszéde.
Utána a Pálos rendház karangjátékának ismertetése.

24: Harangjáték a Pálos-rendházából.
Majd: Éjféli mise a Regnum Marianum kápolná-ból. Közös miseimák és népelemek. Szentszöveget mond Sik Sándor dr.: egyetemi tanár. Szentszöveget az evangélium után van. A karácsonyi énekeket a Szociális Testvérek énekkara adja elő.

BUDAPEST II

15 órától 15.45: Hanglemmezek.
Kelen Péter Pál képviselétől. Rossini: A tolvaj szarka, nyitány (Szimfonikus zenekar). Tosti: Szerenád. Meyerberger: Próféta, fátylatánc. Massenet; Elégia (Salvatore Salvati). Reger: Maria bálcsodála (Borel Helene). Wagner: Lohengrin-éneket (Berlini városi opera zenekara). Strauss Richard: Alkonyi álom (Klose Margarete). Wagner: Tannhauser bevonulási induló (Blnevi városi opera zenekara). Verdi: Othello; Credo. Grieg: Peer Gynt Hegyi szellem birtoklásában (Berlini opera zenekara). Sinding: Tavasz zsongás (Berlini városi operaház zenekara).
15.50—16.20-ig: „Magyarország német tükrében Kereszturi Dezső, a berlini egyetem lektorának előadása. Felolvassa Bazsai Lajos.
16.30—18-ig: Az Operaház tagjából alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes.

BÉCS

11.30: Hanglemmezek, 12.30: Zenekari hangverseny, 13: Hírek, 15: Hírek, 17.35: Déleutáni jelentés, 17.40: Egy ósztrák népdal diadalutja, 18: Három karácsonyi ének, 18.40: Innitzer bajoros éresek: Karácsony, 19.10: Zene, 20.40: Akiknek nincs karácsonyfájuk, 21.05: Karácsonyi zene, 22.05: Hírek, 22.15: Karácsonyi zene, 23.40: Zene a Szent István templom tornyáról.

11.30: Hanglemmezek, 12.30: Zenekari hangverseny, 13: Hírek, 15: Hírek, 17.35: Déleutáni jelentés, 17.40: Egy ósztrák népdal diadalutja, 18: Három karácsonyi ének, 18.40: Innitzer bajoros éresek: Karácsony, 19.10: Zene, 20.40: Akiknek nincs karácsonyfájuk, 21.05: Karácsonyi zene, 22.05: Hírek, 22.15: Karácsonyi zene, 23.40: Zene a Szent István templom tornyáról.

11.30: Hanglemmezek, 12.30: Zenekari hangverseny, 13: Hírek, 15: Hírek, 17.35: Déleutáni jelentés, 17.40: Egy ósztrák népdal diadalutja, 18: Három karácsonyi ének, 18.40: Innitzer bajoros éresek: Karácsony, 19.10: Zene, 20.40: Akiknek nincs karácsonyfájuk, 21.05: Karácsonyi zene, 22.05: Hírek, 22.15: Karácsonyi zene, 23.40: Zene a Szent István templom tornyáról.

11.30: Hanglemmezek, 12.30: Zenekari hangverseny, 13: Hírek, 15: Hírek, 17.35: Déleutáni jelentés, 17.40: Egy ósztrák népdal diadalutja, 18: Három karácsonyi ének, 18.40: Innitzer bajoros éresek: Karácsony, 19.10: Zene, 20.40: Akiknek nincs karácsonyfájuk, 21.05: Karácsonyi zene, 22.05: Hírek, 22.15: Karácsonyi zene, 23.40: Zene a Szent István templom tornyáról.

11.30: Hanglemmezek, 12.30: Zenekari hangverseny, 13: Hírek, 15: Hírek, 17.35: Déleutáni jelentés, 17.40: Egy ósztrák népdal diadalutja, 18: Három karácsonyi ének, 18.40: Innitzer bajoros éresek: Karácsony, 19.10: Zene, 20.40: Akiknek nincs karácsonyfájuk, 21.05: Karácsonyi zene, 22.05: Hírek, 22.15: Karácsonyi zene, 23.40: Zene a Szent István templom tornyáról.

11.30: Hanglemmezek, 12.30: Zenekari hangverseny, 13: Hírek, 15: Hírek, 17.35: Déleutáni jelentés, 17.40: Egy ósztrák népdal diadalutja, 18: Három karácsonyi ének, 18.40: Innitzer bajoros éresek: Karácsony, 19.10: Zene, 20.40: Akiknek nincs karácsonyfájuk, 21.05: Karácsonyi zene, 22.05: Hírek, 22.15: Karácsonyi zene, 23.40: Zene a Szent István templom tornyáról.

11.30: Hanglemmezek, 12.30: Zenekari hangverseny, 13: Hírek, 15: Hírek, 17.35: Déleutáni jelentés, 17.40: Egy ósztrák népdal diadalutja, 18: Három karácsonyi ének, 18.40: Innitzer bajoros éresek: Karácsony, 19.10: Zene, 20.40: Akiknek nincs karácsonyfájuk, 21.05: Karácsonyi zene, 22.05: Hírek, 22.15: Karácsonyi zene, 23.40: Zene a Szent István templom tornyáról.

11.30: Hanglemmezek, 12.30: Zenekari hangverseny, 13: Hírek, 15: Hírek, 17.35: Déleutáni jelentés, 17.40: Egy ósztrák népdal diadalutja, 18: Három karácsonyi ének, 18.40: Innitzer bajoros éresek: Karácsony, 19.10: Zene, 20.40: Akiknek nincs karácsonyfájuk, 21.05: Karácsonyi zene, 22.05: Hírek, 22.15: Karácsonyi zene, 23.40: Zene a Szent István templom tornyáról.

11.30: Hanglemmezek, 12.30: Zenekari hangverseny, 13: Hírek, 15: Hírek, 17.35: Déleutáni jelentés, 17.40: Egy ósztrák népdal diadalutja, 18: Három karácsonyi ének, 18.40: Innitzer bajoros éresek: Karácsony, 19.10: Zene, 20.40: Akiknek nincs karácsonyfájuk, 21.05: Karácsonyi zene, 22.05: Hírek, 22.15: Karácsonyi zene, 23.40: Zene a Szent István templom tornyáról.

11.30: Hanglemmezek, 12.30: Zenekari hangverseny, 13: Hírek, 15: Hírek, 17.35: Déleutáni jelentés, 17.40: Egy ósztrák népdal diadalutja, 18: Három karácsonyi ének, 18.40: Innitzer bajoros éresek: Karácsony, 19.10: Zene, 20.40: Akiknek nincs karácsonyfájuk, 21.05: Karácsonyi zene, 22.05: Hírek, 22.15: Karácsonyi zene, 23.40: Zene a Szent István templom tornyáról.

11.30: Hanglemmezek, 12.30: Zenekari hangverseny, 13: Hírek, 15: Hírek, 17.35: Déleutáni jelentés, 17.40: Egy ósztrák népdal diadalutja, 18: Három karácsonyi ének, 18.40: Innitzer bajoros éresek: Karácsony, 19.10: Zene, 20.40: Akiknek nincs karácsonyfájuk, 21.05: Karácsonyi zene, 22.05: Hírek, 22.15: Karácsonyi zene, 23.40: Zene a Szent István templom tornyáról.

11.30: Hanglemmezek, 12.30: Zenekari hangverseny, 13: Hírek, 15: Hírek, 17.35: Déleutáni jelentés, 17.40: Egy ósztrák népdal diadalutja, 18: Három karácsonyi ének, 18.40: Innitzer bajoros éresek: Karácsony, 19.10: Zene, 20.40: Akiknek nincs karácsonyfájuk, 21.05: Karácsonyi zene, 22.05: Hírek, 22.15: Karácsonyi zene, 23.40: Zene a Szent István templom tornyáról.

11.30: Hanglemmezek, 12.30: Zenekari hangverseny, 13: Hírek, 15: Hírek, 17.35: Déleutáni jelentés, 17.40: Egy ósztrák népdal diadalutja, 18: Három karácsonyi ének, 18.40: Innitzer bajoros éresek: Karácsony, 19.10: Zene, 20.40: Akiknek nincs karácsonyfájuk, 21.05: Karácsonyi zene, 22.05: Hírek, 22.15: Karácsonyi zene, 23.40: Zene a Szent István templom tornyáról.

11.30: Hanglemmezek, 12.30: Zenekari hangverseny, 13: Hírek, 15: Hírek, 17.35: Déleutáni jelentés, 17.40: Egy ósztrák népdal diadalutja, 18: Három karácsonyi ének, 18.40: Innitzer bajoros éresek: Karácsony, 19.10: Zene, 20.40: Akiknek nincs karácsonyfájuk, 21.05: Karácsonyi zene, 22.05: Hírek, 22.15: Karácsonyi zene, 23.40: Zene a Szent István templom tornyáról.

Közben 12.45 ózside és 13: hírek.

13.40: Az Avalla hírei és pontos idő, utána a közönség rádiózenéje a rádióállomásról.

16.00: Asszonyok órája.

16.30: A rádiózenekar délutáni hangversenye:

1. Dvorzsák: Induló. 2. Jenko: Kosszovó. nyitány. 3. Rendla: Induló. 4. Frajt: A szép, holdog napokból, induló. 5. Rozsnyalovszki: Tomics ezredes indulója. 6. Urbán: Dimitrijevic hadnagy indulója.

17.00: Jankovics—Sztifloj Lyubica szlovén dalokat énekel.

18.05: Pontos idő és műsorismertetés.

18.10: Szerb nyelv óra.

18.40: Jugoszláv nemzeti óra: Karácsonyi szokások átvitel Lyublyanából és Zagrebból.

19.40: Hírek.

19.55: Operaismertetés.

20.00: Átvitel a zagrebi nemzeti színházról: Hoffmann meséi, Offenbach operája.

Szűnetben 22 órakor: pontos idő és az Avalla hírei.

BUDAPEST:

8.30: Hírek. 9—9.55: Református istentisztelet a Kálvária-terti templomból. Prédikál Ravasz László dr. 10—11.25: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi plébánia templomból. Szentbeszéd mond P. Bangha Béla dr. A szentbeszéd mise közben evangélium után van. 11.30—12.30: Evangélikus istentisztelet. Prédikál Varsányi Mátyás dr. budai lelkes.

12.35: Az Operaház tagjainál alakult zenekar. Vezényel Berg Ottó. Közreműködik Goda Gizella és Halmos János.

14: Hangfelmerek Kelen Péter Pal képviselőtől. Mozart: Szoktetes a szerályból, nyitány (Berlini városi opera zenekara). Strauss Richard: Till Eulenspiegel. (Berlini Filharmonikusok zenekara). Liszt: Szerelmi álmom (Berlini Filharmonikusok). Woitschach: Liebeslocken (Woitschach zenekara). Lehár: Dal a „Mosoly országá e operettből (Enekel Schmidt József). Rubinstein: Valse caprice (Berlini Filharmonikusok). Mozart: Amor játéka, Balutt (Berlini állami opera zenekara). Mozart: Figaró házassága, ária (Schützendorfer Leó). Kolbrecht: keringőgyűjtemény (Ultrapphon szalonzenekar). 15: „Van-e még diákkedély?” Balassa László dr. előadása.

15.30: Végül Sándor hegedűl, gitáron kíséri Babrik János.

16.10: „A holdfény mutatta az utat”. Bibó Lajos elbeszélése. Feltalvássa Kovács Ernő.

16.35: Kurina Simi és társaszenekara.

17.40: Babits Mihály Himnusz-fordításából szaval R. Simonffy Margit.

18.15: Közvetítés a Gellért szőlőtől. Pataki Vil-

mos jazzzenekarának műsora. M. Noshit: Slovofox Tucker. Foxtrött. Burton: Slovofox. Vertes: Legy vídám slovofox. Percoco: Tangó. Rezzano: Tangó. Kem: Slovofox. Földes: Tarzan. N. Carr: Foxtrött. S. Lupino: Foxtrött.

19: Sportelőadások.

19.15: Az állami gégyári „Acélhang” dalgyűjtemény. Vezényel Nosedá Károly. Karácsonyi énekek. Gonnod: O salutaris Histiá; b) O jüjletek mind ide kisgyerekek; c) Menyhöl az anyagi; d) Pásztorok, pásztorkok. II. a) Selim Palmgren: Kalpáji; b) Rejly Géza: Rákóczi. III. Magyar motettátrótok. IV. Liszt: Lesz még tünep; V. Gonnod: Katonakar a Faust dalniból.

20: Szimfóniaadás a Studióban. „A házföldet” Karácsonyi történet 3 felvonásban. Dickens Károly elbeszélése színpadra írta T. Taylor. Fordította Huszár Imre. Kísérőzenéjét szerelte Lavotta Rezső. Rendező Kiss Árpád.

21.40: Hírek, sportelőadások.

22: Liszt: „Karácsonyi ártat” e művét előadja Stefán Imre. Bevezetőt mond Major Ervin. 23: Közvetítés az Enke házföldtől. Károlyi Arpád és cigányzenekara muzsikál. Sebő Miklós énekel. Kalmár T.: Ugy nézek rád! Sándor Jenő: Imádság már az is; Huszka Jenő—Mária Ferenc: Darumadár; Nádor József: Sarkantyús eserdés; Kondor Ernő: Cudar ember voltam; Buday Dénes: Szecsen Mihály: Ki tudja, hogy szegényben; Gergelyfi Gábor: Nyitó kis ibolyák; Balassa Árpád: Rozsokor a dobboldalom; Kiss István dr. Hoggyna imi mennek; Hatky Endre: Betyáros kis kalapomát; Lendvay Károly: Széles az út.

BUDAPEST II

12.35—13.15: A rendőrség zenekara. Vezényel Szöllössy Ferenc. Silvecs: Karácsonyi nyitány. 2 Szöllössy: Karácsonyi ábránd. Rhodé: Vidám karácsonyi egyveleg. Kédelbey: A kolostor kertben. Kuhn: Babák diszkrétége, intemzezo. Siede: A manóknak intemzezo. Rathke: Torpek őgyátara. Jessel: Vidám szánkázás.

14—15: Bertha István szalonzenekara. Jusszka Jenő: Tünderszeretem nyitány. Zsóka Dénes: Bécsi dal. Szimani: Andaluziai szerenád. Major: Lavotta táncok. Losonczy Dezső: Rapszódia. Bertrvács Hugó: Ave Maria. Országh Tivadár: Parnasztalok. Liszt: a) Pastorale; b) Notturno. Dohnányi: a) Magyar arató; b) Cudar rapszódia.

20.05: „A nobelidias Pirandello”. Kolozsvári Emil előadása.

20.30—21.35: Az állatiatlan zeneszék szimfonikus zenekara. Vezényel Melles Béla. Mozart: Figaró házassága, nyitány. Waldteufel: Estüdióim, keringő. Bizet: Gyöngyhálszék, ábránd. Lehár: Eva Zsuzsanna. Kédelbey: Tavói hangversz. Kalmár Imre: Teltárjárás-resszletek. Bartha: Kaszinócsárdás. 21.40: Hírek.

Szerda, december 26

REGGRAD:

9.55: Műsorismertetés.

11: Vizátlásjelentés.

11.10: Tarka műsor (hangfelmerek).

1. Mozart: balutt „Les Petits riens”. 2. a) Schubert: Zenei pillanat; b) Sarasate: Spanyol tánc. 3. Zeller: A madarász, ábránd. 4. a) Szonata: Valeski; b) Polka a „Két özeveg” című operából. 5. Biskup: Előre, induló. 6. a) Toselli: Szerenata; b) Driego: Szerenata. 7. a) Eszharang; b) A 12 rahló. 8. a) Side: Kínai utcai szerenád; b) Josht-tomo; Japán tánc. 9. a) Strauss János: A művész élete; b) Lehár: Arany és ezüst, keringő. 11.59: Pontos idő.

12.00: A rádiózenekar déli hangversenye.

1. Gregorec: Kranyszka Gorai tánc. 2. Gregorec: Szloven népdalkoszorú. 3. Blodék: A kuthan operai ábránd. 4. Bajler: Kokletaria, keringő intemzezo. 5. Kulau: Erlehtügel. 6. Morona: Fenyssá-vok. egyveleg. 7. Györgyevics: Induló.

Közben: 12.45: Tözsde. 13: Hírek.

13.40: Az Avalla hírei és pontos idő.

16.00: A rádiózenekar délutáni hangversenye.

1. Jenko: Jumnusza és Fatima, nyitány. 2. Jenko: Szerb egyveleg. 3. Bal: Schubert esie a régi Bécsben Schubert motívumokból. 4. Puccini: Pihangóksasszony, operabránd. 17.00: Az egészségügyi intézet előadása: A nemzeti betegségekről.

18.25: Pontos idő és műsorismertetés.

18.30: Francia nyelvóra.

19.10: Carnus hangfelmerek.

19.15: Hírek.

19.30: Jugoszláv nemzeti óra: Előadás a Vöröskeresztől.

20.00: Átvitel a Lyublyanai nemzeti színházról. Közben 22 órakor hírek és időjelzés.

BUDAPEST:

0.15: Hírek. 9.30: Hírek. 9.50—11.30: Egyházi ének és szentbeszéd a kornázó főtemplomból. Szent beszéd mond P. Böhle Kornél. A szentbeszéd mise közben evangélium után van. 11.15—12.15: Görögkatolikus istentisztelet. Szentbeszéd mond: Krájanák Gábor plébános. A szentbeszéd evangélium után, mise elején van.

12.20: Pontos időjelzés, időjárás és vizátlásjelentés.

12.30: László Imre magyar nótákat énekel Tóli Árpád és Tóli János cigányzenekarának kíséretével. Dalok: Erőss Béla: Rádöröl az ősz a nyárra; Kókay István: Volt egyszer egy szőke asszony; Kalmár: Ugy nézek rád, mintha nem is; Kondor Ernő: Kertes ház; Kurgács Kálmán: Jegenyefák-

jegenyefák; Sándor—Jávör: Van egy szőke asszony; Nádor—Török: Ballagok, ballagok; Balázs—Békfi: Volt egyszer egy léányzóba; Skodai László: En csak azért születtem; László—Holcgy: Kitéptem az imakönyvből; Jaroši—Bittermann: Pali; Huszka Jenő: Darumadár fenn az égön; Anyos Laci: Énnálam egy boldog óra; Fráter Béla: Nincs nekem fehér gulyám; Fráter: Hozd ki babám; Dárkó: Még azt mondják, nincs Szegeden boszorkány; Dóczy: Szeretőt keresek; Lengyel: Laddalitom. Szűnetben: „Rádiókronika”. Elmondja Papp Jenő.

14.10: Harsányi Gizi mesél.

14.40: Az Operaház tagjainál alakult zenekar. Vezényel Polgár Tibor.

16.10: „Zenei utazás a Filipp-szigeteken”. Takács Jenő, a nunilai egyetem tanárának előadása hangfelmerek és zongoraszmokkal. Feltalvássa Halász Gyula.

17: Az Operaház előadásának ismertetése.

17.05: Az Operaház előadásának közvetítése. Bayer: „A babatündér” e. baluttje.

17.50: „Az én betlehemi karácsonyom”, Lip-pay Lajos dr. előadása.

18.20: Felvint Takács Alice hegedűl, zongora-kísérettel.

19: „Rabszolgalázadás”. Zágon István cseve-gése.

19.30: Daljáték-előadás a Studióban. „Az arany-szövi harány”, daljáték 3 felvonásban. 6 képből. Irta Móra Ferenc és Kulinyi Ernő. Zenejét szerzette Vincze Zsigmond. Rendező Kiss Ferenc. Vezényel a szerző.

Utána kb. 21.40: Hírek, sport- és ügétve-re-segyerelmények.

22: Hangfelmerek Kelen Péter Pal képviselőtől. Thomas: Mignon, nyitány (Szimfonikus zenekar), Rachmaninov: Prelude (Berlini Filharmonikusok), Offenbach: Hoffmann meséi (Szimfonikus zenekar) Massenet: Elégia (Ultrapphon szalonzenekar). Egy-veleg Puccini műveiből (Berlini Filharmonikusok). Moszkovszki: Szerenád (Ricardo szalonzenekar). Mendelssohn: Tavaszi dal (Berlini Filharmonikusok), Dickens: Cseresznyefalvát, kínai intemzezo (Ultrapphon szalonzenekar). Schubert: Katonainduló (Changor-zenekar).

22.40: Közvetítés a Vidéskürt-szálitól. Perti Pali és cigányzenekara muzsikál.

23.20: Közvetítés az Aratórássy kávéházról. Budapesti Dénese: Ma vártalak; Carlo de Fries—Kovács Kálmán: Tagadj le mindent; Szekeres—Szecsen: Tana. Komjátí Károly: Egy csók; Hetényi—Heidelber—Kovács: Ágyó Madám. Grósz Alfréd—Kovács: Kezti csokolom. Frondel—Sapp: Tangó dell Amore. Sándor Jenő: Felre állok az utad-ból. Dr. Kárpát Zoltán: A kaposi lányok. Mur-gács Kálmán: Jegenyefák.